

**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİNLEME
BECERİSİNİN BİR WEB UYGULAMASI ARACILIĞIYLA
GELİŞTİRİLMESİ**

Şeyma Nur Dündar

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

KASIM , 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren yirmi dört (24) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Şeyma Nur

Soyadı : Dündar

Bölümü : Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisinin Bir Web Uygulaması Aracılığıyla Geliştirilmesi

İngilizce Adı: Developing Listening Skills in Teaching Turkish For Foreigners Via a Web Based Application

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Şeyma Nur Dünder

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Şeyma Nur Dünder tarafından hazırlanan “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisinin Bir Web Uygulaması Aracılığıyla Geliştirilmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi İlköğretim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Mehmet KARA

Türkçe Eğitimi, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Nezir TEMUR

Türkçe Eğitimi, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Mustafa DURMUŞ

Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi:10/10/2019

Bu tezin Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Kızım Ece'ye

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın şekillenmesinde; bilgisi ve hoşgörüsüyle beni daima destekleyen danışman hocam Doç. Dr. Mehmet KARA'ya, araştırma sürecinde Gazi Üniversitesi TÖMER'in tüm imkânlarından yararlanmama yardımcı olan ve bilgisiyle araştırmamı destekleyen Gazi Üniversitesi TÖMER Müdürü Prof. Dr. Nezir TEMUR başta olmak üzere tüm Gazi Üniversitesi TÖMER çalışanlarına, İzle Öğren uygulamasının tasarlanma ve değerlendirme aşamalarının her safhasında vaktini, bilgisini ve emeğini benden esirgemeyen Yunus Emre Enstitüsü Bilgi İşlem Müdürü Kerim SARIGÜL'e ve uygulamanın hazırlanmasında oldukça fazla emeği geçen mesai arkadaşım Hatice BİLDİRİCİ'ye, bu uygulamanın yapılmasına destek olan YEĞİTEK Genel Müdürü Anıl YILMAZ, YEĞİTEK İletişim Daire Başkanı Muhammed Sadık ARSLAN, YEĞİTEK Sistem Yönetimi Daire Başkanı Gürhan ÇİÇEK ve uygulamada emeği geçen tüm personeline teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca, tez süresince maddi-manevi desteğini bir an olsun benden esirgemeyen eşim Erkan DÜNDAR'a, annem Selma GÜR, babam Bekir GÜR ve kardeşim Taha GÜR'e teşekkür ederim.

**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİNLEME
BECERİSİNİN BİR WEB UYGULAMASI ARACILIĞIYLA
GELİŞTİRİLMESİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Şeyma Nur Dünder

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Kasım, 2019

ÖZ

Bu araştırma; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayacak bir web uygulamasının tasarlanması, bu tasarımın uzman ve öğrenciler tarafından içerik ve kullanım yönünden işlevselliğinin tespitini amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, alan yazın incelemesi yapıldıktan sonra uzmanlara danışılarak dinleme becerisini temel alan İzle Öğren başlıklı bir web yazılımı geliştirilmiştir. Araştırmada yeni bir sistem geliştirilmesi nedeniyle tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırma iki aşamadan oluşmuştur. Birinci aşamada araştırmanın tasarımı yapılmış, ikinci aşamada ise öğrenci ve uzmanların görüşleri ve araştırmacının gözlemleri doğrultusunda uygulamanın bazı bölümleri güncellenmiş ve uygulamada daha sonra yapılacak iyileştirmeler belirlenmiştir. Bu yazılımın iyileştirilmesi ve güncellenmesi için Gazi Üniversitesi TÖMER'deki B1, B2, C1 seviyelerinin her birinden 12, toplamda 36 öğrencinin ve farklı kurumlarda çalışan 10 alan uzmanının görüşü nitel araştırma yöntemleri kullanılarak alınmıştır. Öğrencilerin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ses kaydı alınarak elde edilmiştir. Uzmanların görüşleri ise uzman görüşme formu aracılığıyla yazılı olarak alınmıştır. Ayrıca araştırmada destek veri olarak yazılımın tasarım ve öğrencilere uygulanması sürecindeki araştırmacının gözlem notları kullanılmıştır. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgularda öğrencilerin büyük çoğunluğunun dijital ortamları Türkçe öğrenmek için kullandığı sonucu elde edilmiş ancak yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmış yeterli sayıda uygulama

olmadığından çoğunlukla sözlük ve YouTube uygulamalarını bu amaçla kullandıkları görülmüştür. Öğrencilerin daha çok otantik dizi, film gibi materyallerle Türkçe öğrenmek istediği ve mobil uygulamaları tercih ettiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, uygulamanın mobil versiyonu da geliştirilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu İzle Öğren'in Türkçe öğrenmelerine katkı sağladığını ve dinleme becerisini geliştirdiğini belirtmiştir. Uzmanların da büyük çoğunluğu uygulamanın yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dinleme becerisini geliştirebilecek özellikte olduğunu vurgulamıştır. Bu bağlamda, yabancı öğrencilerin Türkçe dinleme becerisini geliştirmek için tasarlanan İzle Öğren uygulamasının, amacına hizmet ettiği sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının bu uygulamanın, kullanıcı dostu olduğu ve uzmanların tamamının teknik açıdan yönlendirme, pekiştirici gibi iyileştirmelerin yapılabileceği bölümlerin haricinde; uygulamayı teknik açıdan kullanılabilir bulmuştur. Uygulamada uzman, öğrenci görüşleri ve araştırmacı gözlemleri doğrultusunda birtakım iyileştirmeler yapılmış; bazı iyileştirmelerin ise İzle Öğren'in Beta sürümünün sona ermesinin ardından tekrar bir değerlendirme yapılarak uygulamaya eklenmesine karar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : dinleme becerisi, İzle Öğren, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, e-öğrenme, mobil öğrenme

Sayfa Sayısı : 135

Danışman : Doç. Dr. Mehmet KARA

DEVELOPING LISTENING SKILLS IN TEACHING TURKISH FOR FOREIGNERS VIA A WEB BASED APPLICATION

M.S. Thesis

Şeyma Nur Dünder

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

November, 2019

ABSTRACT

The aims of this study are to design a web application that will contribute to the development of listening skills in teaching Turkish as a foreign language and to determine the functionality of the application in terms of content and usage by the experts and students. Within the scope of the study, after reviewing the literature, a web software, İzle Öğren, based on listening skills has been developed in consultation with experts. In the research, design based research model has been used due to the development of a new system. The research consists of two stages. In the first stage, the design of the research has been made and in the second stage some parts of the application has been updated in line with the opinions of the students, experts, the researcher and the improvements which will be made later on the application has been decided. The datas of the research in order to improve and update this software have been obtained by the opinions of 12 students from each of B1, B2, C1 levels, totally 36 students in Gazi University TÖMER and 10 experts working in different institutions by using qualitative research methods. The opinions of the students were obtained by taking audio recordings with a semi-structured interview form. The opinions of the experts were obtained in writing through the expert interview form. In addition, observation notes of the researcher during the design and implementation of the software to the students have been used as support data in the research. According to the findings obtained from the students' opinions, it is concluded that the majority of them use digital platforms to learn Turkish but it is seen that they mostly use dictionaries and YouTube applications because of that there are not enough applications to teach Turkish to foreigners. It is seen that students mostly want to learn Turkish with authentic materials

such as TV series and films, and most of them prefer mobile applications. Therefore, the mobile version of the application has also been developed. Most of the experts have emphasized that the application can improve the listening skills of the students. students stated that İzle Öğren has contributed to their learning Turkish and improved their listening skills. Most of the experts have emphasized that the application was able to improve the listening skills of students learning Turkish as a foreign language. In this context, it is concluded that İzle Öğren application which is designed for improving Turkish listening skills of foreign students, serves its aim. Most of the students have found the application user-friendly, and all of the experts have found the application technically problem-free, with the exception of sections where improvements such as technical guidance and reinforcement could be made. According to the views of the experts and students and the observations of the researcher based on the application, some updates have been made on the application and some of the development suggestions of İzle Öğren have been decided to be done after the end of Beta version.

Key Words : listening skill, izle öğren, teaching Turkish as a foreign language, e-learning, mobile learning

Page Number : 135

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Mehmet KARA

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2. Araştırmanın Amacı	7
1.3. Araştırmanın Önemi.....	7
1.4. Araştırmanın Varsayımları	7
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
BÖLÜM II	9
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
BÖLÜM III	13
KURAMSAL ÇERÇEVE	13
3.1. Teknolojinin Eğitimde Kullanımı.....	13
3.1.1. Teknolojinin Eğitimde Kullanılmasıyla Hayatımıza Giren Kavramlar.....	14
3.1.1.1. Web	14
3.1.1.2. Mobil.....	14

3.1.1.3. Yazılım	15
3.1.1.3.1. İşletim Sistemi Yazılımları.....	15
3.1.1.3.2. Uygulama Yazılımları	16
3.1.1.4. Uzaktan Eğitim.....	17
3.1.1.5. İnternet Ortamlı Öğretim.....	17
3.1.1.6. Elektronik Öğrenme.....	18
3.1.1.7. Mikro Öğrenme.....	18
3.1.1.8. Tek Lokmalık Öğrenme	18
3.1.1.7. Mobil Öğrenme (M-Öğrenme).....	19
3.1.1.9. U-Öğrenme (Ubiquitous Learning).....	19
3.1.1.10. Dijital Materyal	19
3.2. Teknolojinin Yabancı Dil Eğitiminde Kullanılması	19
3.3. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesine veya Öğrenilmesine Yönelik Hazırlanan Dijital Materyaller ve Ortamlar.....	21
BÖLÜM IV	23
YÖNTEM.....	23
4.1. Araştırmanın Modeli	23
4.2. İzle Öğren Uygulamasının Tasarlanma Süreci	25
4.2.1. Uygulamanın Tasarlanan Bölümleri	29
4.2.1.1. Uygulamanın Ana Ekranı	30
4.3. Çalışma Grubu	38
4.4. Verilerin Toplanması.....	39
4.5. Verilerin Analizi.....	41
BÖLÜM V	43
BULGULAR	43
5.1. Uygulamanın Tasarlanma Sürecinde Elde Edilen Bulgular ve Bu Bulgular Doğrultusunda Yapılan Müdahâleler	43
5.2. Katılımcı Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular	43
5.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme ile Elde Edilen Bulgular	48
5.3.1. Öğrencilerin Türkçelerini Geliştirmek Amacıyla Kullandığı Dijital Ortamlar	48
5.3.2. Öğrencilerin Türkçe Öğretmek Amacıyla Hazırlanmış ya da Türkçe Öğretme Amacı Taşımayan Otantik Videoları Tercih Etme Durumları ve Nedenleri	51
5.3.3. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkı.....	56

5.3.4. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Durumu	58
5.3.5. İzle Öğren Uygulamasındaki Videoların Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi	60
5.3.6. İzle Öğren Uygulamasında Öğrencilerin Değiştirmek ya da Eklemek İsteddiği Özellikler	63
5.3.7. İzle Öğren Uygulamasının Öğrenciler Tarafından Kullanıcı Dostu Olup Olmaması Yönünden Değerlendirilmesi	65
5.4. Uzman Görüşü Formundan Elde Edilen Bulgular	67
5.4.1. Yazılımdaki Yönlendirmelerden Elde Edilen Bulgular	68
5.4.2. Yazılımın Tasarımından Elde Edilen Bulgular	69
5.4.3. Yazılımın Nasıl Kullanıldığına İlişkin Yönergelerden Elde Edilen Bulgular	69
5.4.4. Yazılımın Teknik Açıdan Değerlendirilmesi Yoluyla Elde Edilen Bulgular	69
5.4.5. Yazılımda Kullanıcılara Geri Bildirim Verilmesi ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	70
5.4.6. Yazılımın Giriş Sayfasının Tasarımı ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	70
5.4.7. Kullanıcıların Yazılıma Kaydolma ve Giriş İşlemleri ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	71
5.4.8. Yazılımın Yardım Bölümünün Kullanıcılara Gerekli Desteği Sağlaması ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	71
5.4.9. Yazılımdaki Soruların Hedef Kitlenin Dinleme Becerisini Geliştirmesi Hususunda Elde Edilen Bulgular	71
5.4.10. İçerik Kategorilerinin, Kullanıcıların Öğrenmelerini Desteklemesi ile İlgili Elde Edilen Bulgular.....	72
5.4.11. Uygulamadaki Soruların Düzeylere Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular.....	72
5.4.12. Uygulamanın Yetişkin Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular	73
5.4.13. Uygulamanın Çocuk Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular	73
5.4.14. Uygulamanın Ölçme ve Değerlendirme Özelliği Kapsamında Elde Edilen Bulgular.....	74
5.4.15. Yazılım ve İçeriklerle İlgili Uzmanların Eklemek İsteddiği Görüş ve Öneriler ile İlgili Elde Edilen Bulgular	75
5.5. Araştırmacının Uygulama ve Uygulamanın Hazırlanması Esnasındaki Gözlemleri...	81
BÖLÜM VI.....	83
TARTIŞMA VE SONUÇ	83

6.1. Öneriler	91
6.1.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	91
6.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	92
KAYNAKLAR.....	93
EKLER	99
EK-1. Katılımcı Bilgi Formu.....	100
Ek-2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	101
EK-3 Uzman Görüşü Formu.....	102
Ek-4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Öğrenci Görüşleri	104
EK-5. Örnek Uzman Görüşü	109

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet özellikleri	38
Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları.....	39
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bilgileri	44
Tablo 4. Türkçe Öğrenmek Amacıyla Öğrencilerin Dijital Platformları Kullanma Durumları	45
Tablo 5. Türkçe Öğrenmek Amacıyla Kullanılan Web ya da Mobil Uygulamalar	45
Tablo 6. İzlenen Programlar.....	46
Tablo 7. Türkçeyi Geliştiren Programlar	47
Tablo 8. Cinsiyete Göre Öğrencilerin Türkçelerini Geliştirmek İçin Tercih Ettiği Dijital Ortamlar	48
Tablo 9. Seviyelere Göre Öğrencilerin Türkçe Öğrenmek İçin Tercih Ettiği Dijital Ortamlar	48
Tablo 10. Türkçe Öğrenmek Amacıyla Mobil Ortamların Tercih Edilme Sebepleri.....	49
Tablo 11. Öğrencilerin Web Ortamlarını Türkçelerini Geliştirmek Amacıyla Tercih Etme Sebepleri	50
Tablo 12. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Türkçe Öğrenmek Amacıyla Tercih Ettikleri Video Türleri	51
Tablo 13. Seviyelerine Göre Öğrencilerin Türkçe Öğrenmek Amacıyla Tercih Ettikleri Video Türleri.....	52
Tablo 14. Öğrencilerin Dizi, Film gibi Türkçe Öğretme Amacıyla Hazırlanmamış Videoları Türkçe Öğrenmek İçin Tercih Etme Sebepleri	53

Tablo 15. Öğrencilerin Türkçe Öğretmek Amacıyla Özel Olarak Hazırlanmış Videoları Tercih Etme Nedenleri	55
Tablo 16. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkı	56
Tablo 17. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkının Öğrencilerin Seviyeleri Açısından Değerlendirilmesi	56
Tablo 18. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkılar	57
Tablo 19. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Dinleme Becerilerine Katkısı	58
Tablo 20. Öğrencilerin Seviyelerine Göre İzle Öğren Uygulamasının Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Durumu.....	59
Tablo 21. İzle Öğren Uygulamasının Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Nedenleri	59
Tablo 22. İzle Öğren Uygulamasında Yer Alan Videolar ile İlgili Öğrenci Görüşleri	61
Tablo 23. İzle Öğren Uygulamasında Yer Alan Videolar ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Seviyeleri Açısından Değerlendirilmesi.....	62
Tablo 24. İzle Öğren Uygulaması ile İlgili Öğrencilerin Güncellemek veya Değiştirmek İstediği Özellikler.....	63
Tablo 25. İzle Öğren Uygulaması ile İlgili Öğrencilerin Güncellemek veya Değiştirmek İstediği Özelliklerin Öğrencilerin Seviyeleri Açısından İncelenmesi	65
Tablo 26. İzle Öğren Uygulamasının Kullanım Açısından Değerlendirilmesi.....	66
Tablo 27. Uygulamanın Öğrenci Seviyelerine Göre Kullanıcı Dostu Olup Olmadığının Değerlendirilmesi	67
Tablo 28. Yazılımdaki Yönlendirmelerin Yeterliliği	68
Tablo 29. Yazılımın Tasarımının Hedef Kitleye Uygunluğu	69
Tablo 30. Yazılımdaki Yönergelerin Yeterliliği	69
Tablo 31. Yazılımdaki Geri Bildirimlerin Yeterliliği	70
Tablo 32. Yazılımın Giriş Sayfasının Kullanıcılara Uygun Olarak Tasarlanması.....	70
Tablo 33. Kullanıcıların Yazılıma Kolayca Kaydolarak Giriş Yapabilmeleri	71

Tablo 34. Yazılımın Yardım Bölümünün Kullanıcılara Gerekli Desteği Sağlaması	71
Tablo 35. Uygulamada Yer alan Soruların Hedef Kitlenin Dinleme Becerisini Geliştirmesi	72
Tablo 36. İçeriğin Kategorilerinin Kullanıcıların Öğrenmelerini Desteklemesi	72
Tablo 37. Soruların İlişkilendirildikleri Düzeylere Uygun Olması	72
Tablo 38. Yetişkin Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygun Olması	73
Tablo 39. Çocuk Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygun Olması.....	73
Tablo 40. Uygulamanın Ölçme Amacı Gütmemesinin Kullanıcıları Olumlu Yönde Motive Etmesi ...	74

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> 2019 yılında dünyada dijitalleşme https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates sayfasından erişilmiştir.	5
<i>Şekil 2.</i> 2019 yılında Türkiye’de dijitalleşme https://wearesocial.com/global-digital-report-2019 sayfasından erişilmiştir.	6
<i>Şekil 3.</i> Tasarım tabanlı araştırmalarda süreç döngüsü http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/1235/Ayd%C4%B1n_Kahraman_Y%C3%BCksekliklisans.pdf?sequence=1&isAllowed=y sayfasından erişilmiştir.	23
<i>Şekil 4.</i> Araştırma süreci	25
<i>Şekil 5.</i> Giriş ekranı http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout sayfasından erişilmiştir.	29
<i>Şekil 6.</i> Giriş ekranı 2 http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout sayfasından alınmıştır. ...	29
<i>Şekil 7.</i> Ana Ekran http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout sayfasından erişilmiştir.	30
<i>Şekil 8.</i> Video	31
<i>Şekil 9.</i> Soru	32
<i>Şekil 10.</i> Doğru seçenek gösterimi.....	33
<i>Şekil 11.</i> Yanlış seçenek gösterimi.....	33
<i>Şekil 12.</i> Listeye video ekleme ekranı.....	34
<i>Şekil 13.</i> Oynatma Listeleri.....	34
<i>Şekil 14.</i> Profil.....	35
<i>Şekil 15.</i> “İzle Öğren Nasıl Kullanılır?” ekran görüntüsü.....	35
<i>Şekil 16.</i> Uygulamaya içerik ekleme ekranı.....	36

<i>Şekil 17.</i> İzle Öğren video listeleri örnek sayfa ekran görüntüsü	38
<i>Şekil 18.</i> Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımları	39

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

BDDÖ	: Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi
BIT	: Bilişim ve İletişim Teknolojileri
BT	: Bilişim Teknolojileri
CEFR	: The Common European Framework of Reference
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
YEĞİTEK	: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
YTÖ	: Yabancılara Türkçe Öğretimi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dil, insanlar arasında en hızlı ve etkili bir şekilde iletişim kurmayı sağlayan mükemmel bir doğal araçtır. Bu sebeple; insanların, toplumların, ülkelerin birbiriyle iletişim sağlayabilmesi için dil büyük önem arz etmektedir. Dilin geçmişten günümüze kadar bu bağlamda çok sayıda tanımı yapılmıştır. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük arama butonuna dil yazıldığında bile, on üç farklı tanım karşımıza çıkmaktadır. Bu tanımlara örnekler verilecek olursa:

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te (2019) dil; “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” şeklinde tanımlanmaktadır.

Dil, her toplumda bireylerarası iletişimi sağlayan, yazı ve konuşma yoluyla düşünce duygu ve istek aktarımını sağlayan, yapısıyla toplumlara göre farklılaşan bir düşünme aracı olarak tanıtılmaktadır (Demirel, 2010, s.5).

Chomsky'e göre ise dil, sonsuz sayıda cümlelerden oluşmaktadır. Bu cümlelerin her biri sonsuz bir uzunluğa sahiptir ve sonsuz sayıda öğeden oluşur. Dil sadece insanlara özgü bir yetidir ve bütün insanlarda belirli düzeylerde bulunmaktadır. Dil sayesinde, basit girdilerle karmaşık diller ortaya çıkarılabilmektedir (Chomsky, 2002, s. 13).

Aksan'a göre dil; duygu, düşünce ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş dizge olarak tanımlanmaktadır (1985, s. 55).

Dil; zamanın şartlarına, içinde bulunduğu toplumun ihtiyaçlarına göre sürekli değişir, gelişir. Örneğin; ünlü dil bilimci ve antropolog Franz Boas 1911 yılında yayımladığı makalesinde Eskimoların kar ile ilgili elli farklı kelimenin olduğunu ifade etmiştir (Martin, 1986, s. 418). Bu araştırma, dilin bulunduğu toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenen canlı bir varlık olduğunun önemli bir tespiti olmuştur.

Bugün yeryüzünde değişik toplumların kullandıkları binlerce dil bulunmasına karşın, teknolojinin gelişmesi ile gittikçe artan uluslararası ilişkiler, ulusların sadece anadilleriyle iletişim sağlamalarını yetersiz kılmaktadır. İletişim sınırlarımızı genişletmek, dünyanın ritmini yakalamak ve bilimsel gelişmeleri takip edebilmek için en az bir yabancı dil öğrenme gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Yabancı dil öğretme ve öğrenme çalışmaları yapılırken ilk olarak bir insanın ana dilini nasıl öğrendiği üzerinde durulmuş ve bebeklerden yola çıkılarak dil edinimi araştırılmaya başlanmıştır. Chomsky'e göre insanoğlu evrensel dil bilgisi (universal grammar) adını verdiği bir dil mekanizması ile doğar. Bebek doğduğunda tüm dilleri öğrenmesi için gerekli alt yapıya sahiptir. Zamanla ana diline aşına olarak ana dilinin kurallarını öğrenmektedir (Chomsky, 1980, s. 33).

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde ilk çalışma 1077 yılında Kaşgarlı Mahmud'un Araplara Türkçe öğretmek için hazırladığı eseri olan *Divan-u Lügat-it Türk* olarak kabul edilmiş ve Türkçenin yabancılara öğretimi için günümüze kadar birçok çalışma yapılmıştır.

Günümüzde yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ülkemizin ve dünyanın içinde bulunduğu siyasi, jeopolitik ve ekonomik koşullar nedeniyle tekrar hız kazanmıştır. Türkçe bugün dünya üzerinde 220 milyondan fazla konuşuru ile Çince, Hintçe, İspanyolca, İngilizce, Fransızca ve Rusça ile birlikte en fazla konuşulan beşinci dil konumundadır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinin önem kazanması sebebiyle bu alanda yapılan materyal ve çalışmalar giderek artmış ve birçok çalışmada Ortak Avrupa Dil Öneriler Çerçevesi (CEFR) kılavuz alınmıştır.

CEFR, Common European Framework of Reference for Languages ifadesinin kısaltmasıdır. Ortak Avrupa Dil Öneriler Çerçevesi (CEFR), dil yeteneğini tanımlayan uluslararası bir standarttır. Dünya genelinde öğrencilerin dil becerilerini tanımlamak için kullanılır. "Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni" yabancı dil öğretiminde evrenselliği yakalayabilmek ve ortak ölçütler bağlamında dil öğretimini gerçekleştirebilmek adına oluşturulmuştur. "Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini,

sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır” (Aydın ve Yağmur Şahin, 2012, s. 324). Dil öğreniminde temel beceriler CEFR’e göre anlama ve anlatma kapsamında dinleme-okuma-konuşma-yazma olarak dört temel beceriye ayrılmıştır.

Dinleme, dilsel becerilerden biri olarak kabul edilmekte ve bununla işitme, anlama ve yorumlama kastedilmektedir. Anlatma becerileri, bireyin kendisini ifade etmesi işlevini yerine getirirken anlama becerileri ise başkasının ifadelerini olduğu gibi algılama işlevini yerine getirir. Bireyin iletişimsel yeterliliği, bu becerilerin birbiriyle bağlantılı bir şekilde gelişimiyle ilişkilidir. Dolayısıyla yabancı bir dili öğrenen kişiler, o dilin dört temel dil becerisini etkin bir şekilde kullanmak zorundadırlar. Araştırmaya göre günlük yaşam içerisinde bireyler, zamanlarının %45’ini dinlemeye, %30’unu konuşmaya, %16’sını okumaya, %9’unu yazmaya ayırmaktadırlar (Nalıncı, 2000, s. 130). Bu araştırmanın sonucundan yola çıkarak dinlemenin yabancı bir dil ediniminde büyük bir role sahip olduğu söylenebilir.

Çifçi (2001, s. 169); dinlemenin psikolojik ve sosyal faktörlerden önemli ölçüde etkilenen bir iletişim unsuru olduğundan ve bu özelliği nedeniyle alınan mesajların niteliğine, mesaj kaynağının görsel davranışlarına, iletişim aracının (ses) nasıl kullanıldığına, dinleyenin hangi maksatla dinlediğine ve daha pek çok faktöre göre dinlemenin niteliğinin de değişebileceğinden bahsetmiştir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin günlük hayatımızın üzerinde büyük bir etkisi vardır. Bu etki hayatımızın da teknolojiye adapte olmasını gerektirmekte ve artık bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve iletişim kurma becerilerimiz de teknolojinin kullanımı ile köklü değişikliklere uğramaktadır. Bu durum, içinde bulunduğumuz “Bilgi Çağı” olarak adlandırılan 21. yüzyıl, beraberinde bilgisayar teknolojilerinin hızla geliştiği ve giderek toplumun bütün katmanlarında yaygınlaştığı bir dönemi getirmiştir. Bu hızlı değişimden insanın bilgiye en çok ihtiyaç duyduğu ve o bilginin sunulmasını sağladığı en önemli alanlardan biri olan eğitimin etkilenmemesi düşünülemez (İşman’dan aktaran Kocadağ ve Aksoy, 2018, s. 395).

Bilgi teknolojilerinin gelişimi ve eğitim yaygınlaşmasıyla, yabancı dil öğretiminde görsel ve işitsel araçların kullanımını da arttırmıştır. Eğitimciler, yazılı öğrenme malzemelerinin

görsel ve işitsel öğelerle desteklenmesinin öğrenmeyi kolaylaştıracağı ve eğlenceli bir deneyime de dönüştüreceği görüşündedirler. Bu alanda videolarla dil öğretimi üzerine birçok çalışma yapılmış ve yapılan çalışmaların birçoğunun neticesinde videolarla dil öğreniminin daha kalıcı ve eğlenceli bir hâle dönüştüğünden bahsedilmiştir.

Krashen'ın girdi varsayımına göre, dil öğrenme ancak bireyler anlamlı girdiye yeterli oranda maruz kaldıklarında gerçekleştiğinden altyazılı videolar, yazılı metni görsel ve işitsel bağlam içerisinde sunarak anlamayı kolaylaştırmaktadır (Rowland'dan aktaran Türker ve Genç, 2017, s. 92).

Bu sebeple, birçok eğitim kurumu yabancı dil öğretiminde videoları ve özellikle altyazılı videoları kullanmaktadır. Bu amaçla yabancı dil öğretimi için çeşitli platformlarda birçok web ve mobil uygulaması yapılmıştır. Ders kitaplarının yanında verilen CD'lerin içindeki videolar ve başta Youtube olmak üzere çeşitli sosyal medya platformları üzerinden videolar aracılığıyla yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

1.1. Problem Durumu

Bireyin ilk olarak kazandığı ve hayatının geri kalanında en çok kullandığı dil becerisi dinlemedir. Amaçlı bir beceri olan dinleme, işitmeden büyük ölçüde ayrılmaktadır. Özbay (2008), dinlemenin iletişim ve eğitim sürecinin önemli bir parçası olduğunu ifade ederken dinleme sürecinin, “ilgi, işitme, dikkat, kavrama, dinleme, değerlendirme, tepki/karşılık vb.” gibi aşamaları olduğunu da belirtmiştir (s. 5). Dinleme becerisinin geliştirilmesi ancak ve ancak bilinçli bir eğitim süreciyle mümkündür. Bireylerin etkili ve verimli bir biçimde dinleyebilmeleri için bu beceriye ait yöntem ve tekniklere yeterli düzeyde hakim olmaları gerekmektedir. Dinleme etkinliklerine ayrılan zaman çok olmalıdır. Bir dinleme etkinliğini yalnızca metinden sonraki anlama sorularıyla gerçekleştirmek yanlış bir tutumdur. (Bygate'den aktaran Mert, 2014, s. 24).

Bununla birlikte günümüz dünyasının bilimsel ilerlemelerle baş döndürücü bir hızda gelişmesi ve buna paralel olarak insanın, dört bir taraftan gelen mesaj bombardımanı altında olduğu düşünüldüğünde dinleme becerisinin hem ana dil hem de yabancı dilde etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Kalaycı ve Temur, 2005, s. 55).

Alan yazın incelendiğinde yabancı dil öğretiminde dinleme becerisinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinin diğer becerilere göre nispeten daha zor olması nedeniyle bu beceriyle ilgili yapılan çalışma sayısının az olduğu, bilhassa yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde dinleme becerisi üzerine yapılmış çalışma sayısının azlığı göze çarpmaktadır.

Alan yazın tarandığında karşılaşılan bir başka eksik ise; yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde mobil veya web uygulamaların çok fazla kullanılmamasıdır. Hâlbuki günümüzde insanların en çok kullandığı ve gününün büyük bir vaktini geçirdiği bilgisayar, akıllı telefon ve tablet gibi mobil araçlar dil öğretiminde 21. yüzyılın en sık kullanılan araçlarından biri hâline gelmiştir.

Şekil 1. 2019 yılında dünyada dijitalleşme <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates> sayfasından erişilmiştir.

Dünya çapında beğenilen ve dikkate alınan teknoloji raporları sunan “we are social” internet adresinin 2019 verilerine göre; dünya nüfusunun 5.11 milyarı mobil cihazları kullanmakta, 4.39 milyarı internet kullanmakta, 3.49 milyarı ise etkin şekilde sosyal medyayı kullanmaktadır.

Şekil 2. 2019 yılında Türkiye’de dijitalleşme <https://wearesocial.com/global-digital-report-2019> sayfasından erişilmiştir.

Türkiye’de bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanma oranları dünyadakinden çok farklı değildir. “We are social” web sayfasında yayımlanan Türkiye raporunda, nüfusun %93’ünün mobil cihazları, %72’sinin interneti ve %63’ünün sosyal medyayı aktif bir şekilde kullandığından bahsedilmiştir. TÜİK 2018 verilerine göre ise Türkiye’de 16-74 yaş arası internet kullanım oranı %72,9’dur. Bu sonuçlar, Türkiye’de bilişim ve iletişim teknolojileri araçlarının ülkenin büyük çoğunluğu tarafından kullanıldığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Dünyada ve Türkiye’de bilişim ve iletişim teknolojileri araçlarının bu kadar yaygın kullanılması, dünyanın her yerinde Türkçe öğrenmek isteyen kitlelere ulaşmayı daha hızlı bir hâle getirecektir.

Bu çalışma ile kendi sınırlılıkları çerçevesinde alan yazındaki bu eksikliklerin kapatılmasına ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için bilişim ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasına katkı sunulması hedeflenmektedir.

Bu çalışmada; yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin günlük hayatta karşılarına çıkabilecek dizi, film gibi videolardan kısa kesitlerden oluşan bir yazılımın dinleme becerisini gelişmesine yönelik katkısının tespiti hakkında inceleme yapılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın genel amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme becerisini geliştirmeye yönelik bir web uygulaması hazırlamak ve bu uygulamanın sonuçlarını gözlemleyerek uygulamanın geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

Bu genel amaç doğrultusundaki alt amaçlar aşağıdaki gibidir:

- Uygulamanın tasarlanma sürecinde karşılaşılabilecek sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara müdahale edilmesi,
- Katılımcı bilgi formundan elde edilecek bulgular ışığında yazılımda yapılabilecek iyileştirmelerin belirlenmesi ve yapılması,
- Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilecek bulgular kapsamında yazılımda yapılacak iyileştirmelerin tespit edilerek yapılması,
- Uzman görüş formu kapsamında yazılımda yapılacak iyileştirmelerin tespit edilmesi ve bu iyileştirmelerin uygulamaya yansıtılmasıdır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma; yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesine yönelik hazırlanacak bir web uygulaması ile hem alan yazındaki dinleme becerisi ve dijital platformlarla ilgili yapılan çalışmalara hem de yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesini temel alan az sayıdaki dijital materyallere katkı sağlaması açısından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibidir:

- Çalışma boyunca araştırmacının ön yargı ile hareket etmediği varsayılmaktadır.
- Çalışmaya katılacak öğrenci ve alan uzmanlarının ölçme araçlarındaki sorulara samimi ve objektif cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma, hazırlanan web uygulamasının üretim süreci ve uygulama sonuçları neticesinde elde edilen verilerle sınırlıdır.

- Uygulamanın üretim sürecinde kullanılan program ve yazılımlar MEB YEĞİTEK' in lisansına sahip olduğu program ve yazılımlarla sınırlıdır.
- Araştırma sonucunda üretilen İzle Öğren uygulaması, yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi kapsamında geliştirilecek becerilerden dinleme becerisi ile sınırlıdır.
- İzle Öğren, şu an için Yetişkin, Çocuk, Tema adlarındaki üç kategori ile sınırlıdır.
- Uygulama; yetişkinler için C1 seviyesine, çocuklar için ise B2 seviyesine kadar hazırlanmış videolu sorularla sınırlıdır.
- Uygulamanın tema kategorisi; “Bilim ve Teknoloji, Kültür Sanat, Sağlık, Spor ve Günlük Yaşam” konu başlıklarıyla sınırlıdır.
- Uygulamanın hazırlanmasında çalışan personeller, MEB YEĞİTEK personeli ile sınırlıdır.
- Araştırma sonucu doğrultusunda uygulamada yapılan değişiklikler, YEĞİTEK'in sahip olduğu yazılım lisansları ile sınırlıdır.
- Araştırma sonucu doğrultusunda uygulamada yapılan değişiklikler; YEĞİTEK'in idari kararı, personel kapasitesi ve YEĞİTEK personellerinin uzmanlık alanları ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine ilişkin birçok çalışma yapılmıştır. Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçenin öğretilmesinde dinleme becerisi ile mobil ve web uygulamalarla dil öğretimini inceleyen birkaç çalışma bulunmaktadır.

Tuzcu Eken; 2011 yılında “Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizcenin Öğretiminde Temel Düzey Dinleme-Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırılması” konulu bir yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Bu tezde yabancı dil öğretiminde oldukça önemli bir yer tutan dinleme ve anlama metinlerine yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde ne oranda yer verildiğini saptamak amacıyla “*Yeni Hitit 1 (A1-A2)*” ve “*New Headway Elementary (A1-A2)*” ders kitapları Avrupa Ortak Metni çerçevesinde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda “*Yeni Hitit 1*” kitabında yer alan dinleme etkinliklerinde kimi zaman dinleme öncesi etkinliğin yer almadığı kimi zaman ise bu etkinliklerin konu ile bağlantılı olmadığı saptanmıştır. Ders kitabının CD’sinde yer alan dinleme metinlerinde ise gerektiğinde dil dışı seslerden yararlanıldığı ve konuşmaların OAÇ kriterlerine uygun olduğu gözlemlenmiştir. *New Headway A1* kitabında gizli dinleme metinlerine gereğinden fazla sayıda yer verilmiştir. Fakat *New Headway A2* kitabında açık dinleme metinleri daha çok sayıda bulunmaktadır. Her iki kitabın da temel düzeyde dinleme-anlama etkinliklerine yer verdiği araştırmada belirtilmiştir. Sonuç olarak *Yeni Hitit 1* kitabında dinleme metinlerinin bazılarının yeniden düzenlenerek dinleme öncesi etkinliklere daha çok yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Türker ve Genç (2017)’in “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Altyazılı Videolar Aracılığıyla Rastlantısal Yöntemle Sözcük Öğretimi” üzerine yaptığı çalışmada altyazılı videolar kullanılarak bir öğrenme malzemesi geliştirilmiştir. Avrupa Ortak Dil Çerçeve Metni doğrultusunda B2 düzeyi kazanımları dikkate alınarak sözcükler seçilmiştir.

Çalışmada yer alması için Yükseköğrenim amacıyla Türkiye’de bulunan ve Türkçe öğrenen B2 düzeyinde 19 öğrenci belirlenmiştir. Düzey, ilgi, dil, görsellik ve içerik gibi ölçütler dikkate alınarak 5-7 dakikalık iki Türkçe altyazılı video seçilmiştir. Bu videoların seçilme sebebi aynı videoda birden fazla kez belirlenen sözcüklerin kullanılması olmuştur. Çalışmanın verileri Paribakht ve Wesche (1996) tarafından geliştirilen “Kelime Bilgisi Ölçeği” kullanılarak elde edilmiş, çalışmadan bir hafta önce belirlenen sözcüklerden oluşan bahsi geçen “Kelime Bilgisi Ölçeği” öğrencilere uygulanmıştır. Videolar öğrencilere izletildikten bir hafta sonra aynı ölçek bir kez daha uygulanmıştır. Her iki uygulamada elde edilen puanlar birbirleriyle karşılaştırılarak altyazılı videoların seçili sözcüklerin öğretime etkisi değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin belirli bir program ve sınıf düzeni olmadan rastlantısal yöntemle daha kolay öğrenebildikleri saptanmış ve öğrencileri doğru yönlendirmek ve öğrendiklerini sınıf dışına taşıyıp kullanmalarını sağlamanın gerekliliği vurgulanmıştır.

Aldyab (2017) tarafından “Dil Öğreniminde Dinlemenin Önemi” adlı çalışmada; dinleme becerisinin neden önemli olduğu, dinleme çeşitleri, dinlemenin diğer dil becerileri ile olan ilişkisi, dinleme uygulamaları, dinlediğini anlama testleri gibi konulara değinilmiş ve dinlemenin dil öğrenimindeki önemi örnekler verilerek açıklanmıştır. Araştırmanın sonucunda ise dinleme becerisinin geliştirilmesi için teknoloji ile Avrupa’nın kullandığı dinleme teknik ve usullerinden yararlanılmasının faydalı olacağı belirtilmiş, dinleme etkinliğinin, öğrencinin seviyesine göre belirlenmesinin oldukça önemli olduğu ifade edilmiştir.

Kocadağ ve Aksoy’un 2018 yılında “Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı” ile ilgili yaptığı çalışmada; günümüzde teknolojinin büyük önem kazandığı ve bu doğrultuda öğrencilerin bilgisayar oyunlarına ayırdığından bahsedilmiştir. Çalışmada, öğrencilere bilgisayar oyunları oynamak için ayırdıkları zamanda hem eğlenmeleri hem de öğrenmeleri sağlanırsa eğitim öğretim faaliyetlerinde yer alan kazanımlara daha kolay ulaşılacağı düşüncesinden yola çıkılmıştır. Araştırmacılar tarafından alan yazın araştırılarak İngilizce öğrenmek için günlük hayatta ihtiyaç duyulan 100 kelime belirlenerek görsellere dönüştürülmüştür. Bu görseller bilgisayar ortamında öğrencilere sunulmuştur. Çalışma, sosyal medya üzerinde büyük ilgi görmüş ve kullanıcılardan olumlu dönütler alınmıştır. Çalışmanın ileride eğitsel bir oyuna dönüştürülmesi planlanarak eserde öğretmenlere dil öğretiminde teknolojinin nasıl kullanılabileceğine dair örnekler verilmiştir. Sonuç olarak dil öğretiminde teknoloji kullanımının zaman ve maliyet hususunda oldukça verimli

olduğu ve yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı sunarak öğrenmeyi daha eğlenceli hâle getirdiği dile getirilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde teknolojinin kullanımı ile ilgili Dumanlı Kadızade'nin (2015) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerine İnceleme” adlı çalışmasında, “Mobil Destekli Dil Öğretimi” ile ilgili olarak akıllı telefon uygulamaları incelenmiştir. Çalışmada tekil tarama modeli ile Mersin Üniversitesinde 2014-2015 yılları arasında öğrenim gören %63'ü kadın %27'sinin erkek öğrencilerden oluşan 27 yabancı uyruklu öğrenci üzerinde yarı yapılandırılmış anket tekniği kullanılarak öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde kullanılan akıllı telefon uygulamaları ile bu uygulamalara ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri elde edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda ise mobil uygulamaların, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyleri olumlu etkileri olduğu gözlenmiş, öğrencilerin motivasyonlarını arttırdığı, çalışmalarının gün içinde farklı saatlerde yapılmasını kolaylaştırdığı anlaşılmıştır. Öğrencilerin Türkçe öğrenmek için en çok sözlük uygulamalarını kullandığı sonucuna varılmış, bunun yanında akıllı telefonlarıyla video, film ve dizi izlemek için çeşitli uygulamaları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ancak Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde “Türkçe” mobil uygulamalarının henüz diğer dillerin öğretimindeki kadar yaygın ve detaylı olmadığı kanısına varılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin kendi akıllı telefonları ile bağlantılı internet erişimi sıkıntıları, telefonların ekran çözünürlüklerinin düşük olması, dolayısıyla küçük ekranlarda okuma güçlüğüne ortaya çıkması ve fiziksel şartların olumsuzlukları gibi sonuçlara sebep olduğu bulgusuna araştırma kapsamında ulaşılmıştır.

Şenol (2018) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Televizyonda Yayımlanan Reklamların A2 Seviyesinde Dinleme Ve Yazma Becerisine Katkısı” adlı çalışmasının amacı olarak televizyon reklamlarının etkinliklere Türkçe dil becerilerinin ve kültürel aktarım için nasıl kullanılabilineceğini göstermektir. Çalışmada; teknolojinin ilerlemesiyle birlikte özellikle televizyon, bilgisayar, radyo gibi teknolojik araçlarının yabancı dil öğretimi amaçlı kullanıldığından bahsetmiştir. Araştırmacı, teknolojik araçlar vasıtasıyla otantik metinlere kolaylıkla ulaşılabilmekte ve yabancı dil öğrencisine birçok konuda kolaylık sağlayacağına dair görüşünü beyan etmiştir. Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde kullanılan yöntem ve yaklaşımlardan bahsedilmiştir. İkinci ve üçüncü bölümde; dil öğretiminde malzemenin kullanılması ve yeri ile reklamların yabancı dil olarak nasıl kullanılabilineceğinden

bahsedilmiştir. Dördüncü bölümde; *Yeni Hitit* ders kitabında A2 seviyesindeki kelime dağarcığı ve dil bilgisi kurallarına uygun seçilen reklamlar, metinleriyle birlikte öğrencilere verilmiş ve örnek etkinlikler yapılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise genel bir değerlendirme yapılarak reklamların yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde nasıl kullanılabileceğine dair öneriler sunulmuştur. Çalışmanın sonucu olarak reklamların öğrencilerin ilgisini çektiği ve yazma becerilerine katkı sağladığı gözlemlenmiş, iletişim araçlarının özellikle görsel ve işitsel nitelikteki yayınların yabancı dil öğretimine katkısı vurgulanmıştır.

BÖLÜM III

KURAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Teknolojinin Eğitimde Kullanımı

Teknolojinin birçok kişiye göre farklılık gösteren geniş çaplı tanımları vardır.

Teknoloji TDK Güncel Sözlük’e göre:

“Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi; uygulayım bilimi,

İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü.” (TDK, 2019)

Brittanica Editörlerine göre:

“Teknoloji, bilimsel bilginin insan yaşamının pratik amaçlarına göre ya da bazen ifade edildiği gibi insanın çevresinin değişmesi ve manipüle edilmesi için uygulanmasıdır.”

(Britannica, 2019)

Bu tanımlardan yola çıktığımızda, teknolojiyi insan hayatını kolaylaştırmak ve daha ileriye taşımak için tasarlanan ürün ve süreçler olarak kısaca tanımlanabilir. Her ne kadar teknoloji denince aklımıza ilk olarak bilgisayar, akıllı telefon, internet gibi kavramlar öncelikli olarak gelse de teknoloji; insan hayatını kolaylaştırmayı amaçlayan her türlü gelişmeyi kapsadığından insanoğlunun doğuşundan beri teknolojinin de var olduğunu söyleyebiliriz. Teknolojik gelişmeler insan hayatına her zaman büyük yenilikler getirmiştir. Bu yeniliklerin büyük çoğunluğunun insan hayatını kolaylaştıran, faydalı yenilikler olduğunu söylenebilir.

Teknoloji, zaman içerisinde sınıflara ayrılarak incelenmeye başlanmıştır. İnsan hayatının her noktasında bilimle beraber ilerleyen bir alan olduğu için tıptan gıdaya, seramikten bilişime kadar teknolojinin çok fazla sınıflandırılması vardır.

21. yüzyılda teknolojinin en çok ilerleme gösteren alanlarından birisi ise bilişim ve iletişim teknolojileridir. Bu teknoloji, insanlara bilgiye çok daha hızlı bir şekilde erişme imkânı tanımış ve çağımızın adı Bilgi/Bilişim Çağı olarak anılmaya başlanmıştır. Özellikle internetin 1990’larda hayatımıza girerek hayatımızda köklü değişiklikler yapması Bilgi Çağı’nın dilimize girerek kullanılmasına neden olmuştur. Yaşadığımız bu çağdaki imkânları düşündüğümüzde akıllı telefonlar, bilgisayarlar, akıllı evlerden sosyal medyaya kadar birçok yeni kavram son 20-30 yılda hayatımızda yerini almıştır. Böylece, insanlar duygu ve düşüncelerini çok kısa sürede çok farklı kitlelere ifade edebilmekte ve günlük hayatındaki birçok işi kolayca internet veya akıllı diye tabir ettiğimiz çok çeşitli cihazlar üzerinden yapabilmektedir. Elbette bu teknolojinin büyük hızla gelişmesi eğitim hayatımıza da yeni kavramların girmesine ve bu teknolojinin ürünü olan cihazların eğitimde sıklıkla kullanılmasına yol açmıştır. Çünkü eğitimin çağın özelliklerinden geri kalması mümkün değildir. Eğitim yoluyla insanlar bulundukları zamana uyum sağlamakta ve geleceğe hazırlanmaktadır.

3.1.1. Teknolojinin Eğitimde Kullanılmasıyla Hayatımıza Giren Kavramlar

3.1.1.1. Web

Web; internet üzerindeki servislerden biridir. İnternet üzerinde yazı, grafik, resim, ses ve görüntülerden oluşan dokümanları uzaktaki bilgisayarlara iletmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu hizmetin görülebilmesi için arka planda birçok yazılım çalışmakta fakat kullanıcı, bu yazılımları görmemektedir. Kullanıcı, internet hizmetine bir arayüz yardımıyla ulaşmaktadır. İnternet üzerinde arama çubuğunda www. şeklinde görülen adres aslında bir kısaltmadır. World Wide Web bu kısaltmanın İngilizce açılımıdır. “World Wide Web” üzerinde bulunan her bir doküman veya sayfaya web sayfası denmektedir.

3.1.1.2. Mobil

Mobil ise TDK Güncel Sözlük’e göre “hareketli, taşınabilir” anlamına gelmektedir. Bu tanım doğrultusunda, hücresel bağlantı ve diğer kablolu bağlantı elemanlarını kullanarak radyo veya uydu sinyalleri üzerinden bağlantı gerçekleştirebilme yeteneğine sahip olan

tablet, cep telefonu, dizüstü bilgisayar gibi cihazların tümüne mobil cihazlar denmektedir. Mobil uygulama ise mobil cihazlara özel olarak tasarlanmış, kodlanmış uygulamalara verilen addır. 1973 yılında Martin Cooper tarafından ilk kez üretilen cep telefonunun günümüzde “akıllı” olarak tabir ettiğimiz hâle dönüşmesi ve “we are social” internet adresinin 2019 verilerine göre dünyada 5.112 milyar insan tarafından kullanılmasıyla mobil uygulamalar da büyük önem kazanmaya başlamıştır.

3.1.1.3. Yazılım

“Yazılım, bilgisayar kullanıcısı ile bilgisayar arasındaki iletişimde bilgisayarın işlemleri hangi sırayla ve ne şekilde yapacağını gösteren bir talimatlar bütünüdür.” (Karaağaçlı, 2017, s. 225).

Yazılım ile ilgili farklı tanımlar yapılsa da kısaca yazılımın elektronik parçaların birbiriyle haberleşmesini sağlayan programlar olarak tanımlanabilir. Yazılımlar, işletim sistemi yazılımları ve uygulama yazılımları olarak iki kategoriye ayrılmaktadır.

3.1.1.3.1. İşletim Sistemi Yazılımları

İşletim sistemi yazılımları; bilgisayarın çalışmasını sağlayan, sabit diske yüklenen yazılımlardır (Karaağaçlı, 2017, s. 226). İşletim sistemleri, bilgisayara yüklenip silinerek bilgisayardan kaldırılabilen yazılımlardır.

İşletim sistemi yazılımları bir bütün halinde ele alındığında bilgisayar, tablet, telefon gibi bilgisayarların farklı işletim sistemleri mevcuttur. İşletim sistemleri kod yapılarına göre, açık ve kapalı kaynak kodları olarak kendi aralarında iki gruba ayrılırlar. Açık kaynak kodlu işletim sistemleri, dışarıdan müdahâle edilebilir bir yapıya sahiptir ve açık kaynak kodlu işletim sistemlerinin kodları başka yazılımcılar tarafından görülüp geliştirilebilmektedir. Kapalı kaynak kodlu işletim sistemleri ise geliştirilmeye ve müdahâleye kapalıdır (Bilim Genç TÜBİTAK, 2019). En yaygın kullanılan işletim sistemlerini Microsoft, Linux, Chromium, MAC OS X, Pardus, AmigaOS, Android ve IOS olarak ifade edilebilir.

3.1.1.3.2. Uygulama Yazılımları

Uygulama yazılımları ise bilgisayarda belirli işlemler yapılmasını sağlayan, paket programlar halinde olan yazılımlardır (Karağaçlı, 2017, s. 226). Tasarım, kelime işlemci, istatistik, animasyon, öğretim yazılımları bunlara örnek olarak verilebilir. Şöyle ki; Word bir kelime işlemci programıdır. Bir paket halinde bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi cihazlara yüklenerek kullanılmaktadır.

Eğitim amaçlı kullanılan uygulama yazılımlarına öğretim yazılımları adı verilmektedir Bu yazılımlara öğretim süreçlerine kaynak ya da destek materyali olarak kullanılmaktadır. Kullanım işlevlerine göre öğretim yazılımları; içeriğe bağımlı, problem çözme, benzetim, alıştırma, oyun olarak beş gruba ayrılmaktadır (Akkoyunlu, 1998, s. 49).

İçeriğe bağımlı öğretim yazılımları, öğrenilmesi istenen hedef davranışın kazandırılmasına yönelik ilgili tüm içerik ve etkinlikleri içeren yazılımlardır. Bu yazılımlarda etkinliklerin sonunda ölçme değerlendirme yapılmaktadır.

Problem çözme yazılımları, öğrencinin problem çözme basamaklarını kullanarak bilgiye ulaşmasını ve bilginin öğrenilmesini sağlayan yazılımlardır.

Benzetim yazılımları, gerçek yaşam veya gerçeğe yakın ortamların oluşturulduğu yazılımlardır. Bu yazılımlar genellikle sınıfta öğrencinin uygulamasının tehlikeli olacağı veya maliyetin yüksek olacağı durumlarda kullanılır. Bu yazılımların çoğunlukla mesleki ve teknik liselerin müfredatına uygun geliştirilmiş yazılımlar olduğu söylenebilir.

Alıştırma yazılımları; öğrenmeye dönük alıştırma yer aldığı, anında dönüt sağlayan ve öğrenmeyi pekiştiren yazılımlar olarak nitelendirebiliriz. Bu yazılımlar, öğrenilecek konunun tamamını kapsamıyorsa öğrenmeye destek olan bir materyal olarak da nitelendirilebilir.

Oyun yazılımları, oyun yoluyla öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerini sağlayan yazılımlardır. Günümüzde akıllı telefon ve bilgisayarlarda bilhassa çocukların dijital oyunlara olan ilgisi göz önünde bulundurulduğunda, öğrenciler tarafından daha çok rağbet gören yazılım türü olmaktadır.

Güncel yazılımlar beş grupta toplanmış olsalar da eklenen yeni özellikleri ile bir yazılım birden fazla grubu içinde barındırabilir. Örneğin; Evoke oyunu. Evoke, çevrimiçi oynanan bir oyundur. On haftalık yoğunlaştırılmış bir programdan oluşur. Oyun, Dünya Bankası Enstitüsü tarafından yapılmış ve alternatif gerçeklik oyun uzmanı olan Jane McGonigal

tarafından yönetilmiştir. Oyun, kazandırılması gereken on beceriyi (iş birliği, cesaret, girişimcilik, yerel anlayış, bilgi paylaşımı, beceriklilik, canlılık/örnek oluşturma, sürdürülebilirlik ve vizyon) geliştirirken dünyanın önemli sosyal problemlerine yenilikçi ve yaratıcı çözümler bulmaya yardım etmek için dizayn edilmiştir. Program süresince, dünyanın her yerinden internet vasıtasıyla oyunun sitesine kaydolarak her çarşamba acil bir çağrıyla yeni problemleri oyuncuların çözmesi istenmektedir. Problemler interaktif bir çizgi roman şeklinde dünyanın önemli problemleri olan açlık, eğitim, yoksulluk, göç ve insan hakları ile ilgili oluşturulmaktadır (Evoke, 2019) Bu oyunun içeriğinden de anlaşıldığı gibi Evoke, aslında bir öğretim yazılımıdır. Ancak öğretim teknolojilerinin hem problem çözme hem de oyun kategorilerini kapsamaktadır.

3.1.1.4. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim; yüksek kalitede öğretme materyallerinin çeşitli teknik ve yöntemlerle çok sayıda öğrenciye ulaştırıldığı, bilgi ve becerinin kazandırıldığı, rasyonel iş bölümünün yapıldığı bir yöntem olarak tanımlanmaktadır. (Peters'tan (1973) aktaran Gökmen, Duman ve Horzum, 2016, s. 30). Uzaktan eğitim, zaman ve mekân sınırlaması olmadan, bir sınıftan çok daha fazla kişiye ulaşılabilen bir eğitim türüdür. Yaş sınırı yoktur. Çok farklı kitlelere uzaktan eğitim aracılığıyla ulaşılabilir. Kalabalık sınıf ortamlarının, okula çeşitli nedenlerle ulaşamayan öğrencilerin dezavantajlarını avantaja çevirebilecek bir eğitim türüdür.

Önce mektupla başlayan uzaktan eğitim süreci, radyo, televizyon ve bilgisayar teknolojileri ile artarak devam etmiştir. BT araçlarının artışı ve internetin yaygınlaşması üniversiteleri gibi birçok kurum ve kuruluşun da açık öğretime yönelmesini sağlamıştır.

3.1.1.5. İnternet Ortamlı Öğretim

Karaağaçlı (2017, s. 275) internet ortamlı öğretimi; zaman ve mekândan bağımsız, bilgisayarın öğrenim, sunum ve iletişim aracı olarak kullanıldığı; öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimin eş zamanlı ve eş zamansız olarak çeşitlendirildiği bir öğretim yaklaşımı olarak tanımlamaktadır.

Bu yaklaşımın eş zamanlı öğretim şeklinde, öğretene ve öğrenene aynı anda çevrimiçi olarak etkileşim içindedir. Eş zamansız öğretim şeklinde ise öğretene ve öğrenene farklı zamanda ve mekânlardadırlar.

İnternetin artık dünyanın büyük çoğunluğu tarafından kullanılması, aynı ortamda bulunma koşulu olmadan çok sayıda kişiye ulaşılabilmesi, yaparak yaşayarak öğrenmeyi ve görsel ile işitsel materyallerle kalıcı izli öğrenmeyi desteklemesi, anında dönüt verilmesi, tekrar olanağının olması ve düşük maliyetli olması internet ortamlı öğretimin avantajları olduğu söylenebilir.

3.1.1.6. Elektronik Öğrenme

Elektronik öğrenme, eğitim ve öğretimin yayılımında internetle birlikte tüm bilgi toplama ve dağıtım teknolojilerinin kullanıldığı öğrenme sürecine verilen addır (Fry, 2001, s. 234). Kısaca e-öğrenme olarak kullanılan bu öğrenme çeşidi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin imkânlarından faydalanan bir öğrenme alanı olduğu için öğrenciye zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme olanakları sunmaktadır. Bu durum, öğrencinin bireysel hızda öğrenmesini desteklemekte ve video, etkileşimli içerik, görseller gibi birçok farklı e-içerikle daha çok duyu organına hitap ederek kalıcı öğrenmelerin oluşmasına katkı sağlamaktadır.

3.1.1.7. Mikro Öğrenme

Mikro-öğrenme, genellikle tek bir konu ile ilgili, sınırlı bir zamanı olan, çabuk tüketilen ve genellikle bir yazılım ya da cihaz üzerinde gerçekleşen bir öğrenme yaklaşımıdır. Mikro öğrenme; öğrenme içeriğinin tek bir parça halinde, öğrencinin gün içerisinde istediği zaman erişebileceği şekilde esnek teknolojilerin geliştirilmesini temel alan bir yaklaşımdır. (Job ve Ogalo, 2012, s. 92). Günümüzde bloglar, twitter, instagram gibi sosyal medya hesapları ve tek bir konu üzerine yapılmış küçük parçalardan oluşan mobil uygulamaların sıklıkla kullanımı eğitimde mikro öğrenme yaklaşımına verilen değeri de arttırmaktadır.

3.1.1.8. Tek Lokmalık Öğrenme

Tek lokmalık öğrenme; video, kısa animasyon gibi görsel ve işitsel materyallerin etkin bir şekilde sunulmasıyla metin odaklı etkileşimi en aza indirgeyen bir yapıya sahiptir. Tek lokmalık öğrenme 21. yüzyıl insanının etkileşimde olduğu çok fazla unsurun olması ve bu sebeple uzun süreli eğitim sağlayan materyallere odaklanamaması sebebiyle kısa ve ilgi çekici materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Tek lokmalık öğrenme, bu ihtiyacı karşılayarak, öğrenenlerin eğitimden uzaklaşmasını ve kopmasını engellemektedir (Grovo, 2015, s. 4).

3.1.1.7. Mobil Öğrenme (M-Öğrenme)

Eğitimde mobil uygulamaların kullanılması “mobil öğrenme” kavramını da beraberinde getirmiştir. Mobil öğrenme, belirli bir yere bağlı olmadan eğitim içeriğine erişebilmeyi, dinamik olarak üretilen hizmetlerden yararlanmayı ve başkalarıyla iletişimde bulunmayı sağlayan, kullanıcının bireysel olarak gereksinimine anında cevap vererek üretkenliğini ve iş performans verimliliğini artıran ve mobil teknolojiler aracılığıyla gerçekleşen öğrenme olarak tanımlanmaktadır (Keskin’den aktaran Keskin ve Kılınç, 2015, s. 70).

3.1.1.9. U-Öğrenme (Ubiquitous Learning)

Özen’e (2013, s.2) göre u-öğrenme ile ilgili farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Özarslan’dan aktaran Özen’e (2013) göre U-öğrenme; cihaz, zaman ve mekândan bağımsız öğrenme çeşididir. Cheng, Sun, Kansan, Huang ve He’e (2005) gibi uzmanlar ise u-öğrenmenin e-öğrenmenin bir alt boyutu olduğunu, şu anda u-öğrenmenin e-öğrenmede geline en son nokta olduğunu ifade etmiştir. U-öğrenme, çoğunlukla mobil cihazlar ve kablosuz teknolojiler kullanılarak yapılır. Bu teknolojilerin yanında, QR, etiketler, GPS, sensörler gibi gömülü bilgisayar cihazları kullanılması; u-öğrenmenin e-öğrenmede geline son nokta olarak tanımlanmasına yol açtığı söylenebilir.

3.1.1.10. Dijital Materyal

Dijital materyal; eğitim-öğretim amaçlı hazırlanan materyallerin dijital ortama dönüştürülmüş hâlidir (Jones ve Beagrie’den aktaran Çoklar ve Kuş, 2018, s. 2). Bu kapsamda; e-kitaplar, e-dergiler, videolar, powerpoint sunumları, etkileşimli içerik ve dijital oyunlar gibi dijital ortamda var olan tüm materyal türleri dijital materyal olarak nitelendirilmektedir.

3.2. Teknolojinin Yabancı Dil Eğitiminde Kullanılması

Teknolojinin ilerlemesi; birden fazla duyu organına hitap etmesi gereken dil öğretimi için farklı uzaktan eğitim ve e-öğreme materyallerinin oluşturulması için yeni kapılar açmıştır. İnternetin de hayatımızdaki önemli yerini almasıyla artık yeni bir dil öğrenmek ve bu dilin ana konuşurlarıyla iletişim kurmak çok daha kolay hâle gelmiştir.

Bilgisayarın dil öğretiminde ve öğrenilmesinde kullanılması 1960'lı yıllara dayanmaktadır. Warschauer ve Healey'den aktaran Durmuş (2019), bilgisayarların dil öğretiminde kullanılması bilgisayar destekli dil öğretimi (BDDÖ) adı altında kavramsallaştığını ve 20. yüzyıla kadar yapılan BDDÖ sürecinin davranışçı BDDÖ, iletişimsel BDDÖ ve bütünleşik BDDÖ olarak 3 aşamaya ayrılabilceği belirtilmiştir (s. 94). Bu aşamalar teknolojinin ilerlemesi ile aynı doğrultuda ilerlemektedir. Bilgisayarların ilk formunun oluştuğu 1960 ve 1970'li yıllarda davranışçı yaklaşım doğrultusunda bilgisayar yorulmayan bir öğretici olarak görülerek sürekli tekrar eden araştırmaların yer aldığı dil öğretim programları geliştirilmeye başlanmıştır. Bu eğitim sistemlerinden en öne çıkanı, kendine özel donanımı olan PLATO eğitim sistemiydi. Bu sistemde; sürekli tekrar eden kapsamlı alıştırmalar, çeviri testleri ve dil bilgisi açıklamaları üzerine odaklanmış bir dil öğretimi tasarımı bulunmaktaydı (Ahmad'dan aktaran Lee, 2000, s. 2). 1970'lerin sonunda başlayan iletişimsel BDDÖ sürecinde, bilgisayarların da özelliklerinin süreç içerisinde gelişmesiyle birlikte yeni nesil bilgisayarlarda öğrencilerin daha aktif olacağı, dili keşfetmelerine olanak tanıyan programlar geliştirilmiştir. Davranışçı BDDÖ reddedilerek dil bilgisinin örtük bir biçimde verilmesi ve öğrencinin kalıplaşmış, yapay ifadeler yerine kendisinin özgün ifadelerini kullanmasını destekleyen programların dil öğretiminde kullanılması gerektiğini savunmuşlardır (Durmuş, 2019, s. 94). İletişimsel BDDÖ yaklaşımını destekleyenler, öğrencinin bilgisayarla yaptığı çalışma yerine birbirleri arasındaki etkileşime odaklanmaktaydı ancak bütünleşik BDDÖ savunucuları tarafından hâlâ sınırlı bir amaç doğrultusunda bilgisayarların kullanıldığı ve 1990'ların dil öğretimine çok bağlantılı olmadığı gerekçeleri ile eleştirilmişlerdir (Kenning ve Kenning, 1990, s. 90). Bütünleşik BDDÖ kapsamında; gerçek hayatta öğrencinin karşısına çıkacak dil özelliklerinin, otantik materyallerin de kullanımıyla dört temel beceriyi geliştirmeyi temel alan bütünleşik bir yapıda ve daha sosyo-bilişsel bir görünümle bilgisayar programlarının hazırlanması gerektiği görüşü savunulmuştur (Warschauer ve Healey'den aktaran Durmuş, 2019, s. 96). BDDÖ süreci her ne kadar üç aşama olarak Warschauer ve Healey (1998, s. 58) tarafından belirtilse de, bu aşamalar birbirinden kesin hatlarla ayrılmamaktadır. Bütünleşik BDDÖ özelliklerini temel almış bir program, alıştırmalar çeşitleri ile davranışçı BDDÖ özelliklerini de içinde barındırabilmektedir. İnternetin de hayatımıza girmesi ile dil öğretimi; sadece bilgisayar programlarının kullanımı ile sınırlı kalmayıp internet ve web tabanlı araçların kullanıldığı bir hâle dönüşmüş ve çok daha kolay erişilebilen, iletişime açık bir hâl almıştır. İnternet sayesinde; tablet, telefon, laptop gibi birçok araçla 7/24 e-öğrenme

yoluyla dil öğretimi-öğrenimi gerçekleştirmeye başlamıştır. Öğretmen; dil öğretimininde bilginin esas kaynağı olmak yerine, öğrencilerin doğru bilgiye ulaşmasını sağlayan bir aracı görevi üstlenmiştir. Teknoloji kullanımının öğrenci merkezli olması; öğrencilerin dil öğrenme kaygılarını azaltmakta ve onların sınıf ortamındakinin aksine hata yapma kaygısını taşımayan, daha rahat bir öğrenme ortamı sunmaktadır. (Al-Mahrooqi ve Troudi'den aktaran Durmuş, 2019, s. 98). Bilişim teknolojilerinin ilerlemesi ve internetin de etkisiyle öğretmenin sınıfta değil, çevrim içi öğrencilere ulaştığı kitlesel çevrimiçi dil öğretim kursları düzenlenmeye başlamıştır. Bu kurslar çoğunlukla dört temel becerinin öğretilmesini ve dil öğrencisinin dil seviyesinde ilerlemesini hedef almaktadır. Bu kursların yanında, interaktif etkinlik ve videolarla ilerleyen öğretmenin bulunmadığı yabancı dil öğretimi hedefleyen Moodle gibi açık kaynak kodlu kurs sistemleri de yaygınlaşmıştır. Bu kurslar, özellikle kendi kişisel çabaları ile yabancı dil öğrenmek isteyenler için büyük kolaylık tanımaktadır. Son yıllarda tek lokmalık öğrenme, mikro öğrenme gibi kavramların eğitim alanında ön plana çıkması, mobil cihazların ve internet kullanımının artması ile birlikte tek bir dil becerisi, kelime ya da dil bilgisi gibi yabancı dil öğretiminde tek bir husus üzerine odaklanmış e-öğrenme materyallerinin sayısı artmıştır. Bu bağlamda alan yazın incelendiğinde, yabancı dil öğrencilerinin tüm dil becerilerini geliştiren uygulamaları mı yoksa tek bir beceri üzerine yoğunlaşmış uygulamaları mı daha çok tercih ettiği henüz çok fazla araştırılmadığı görülmektedir.

Bilgisayar, internet, mobil cihazlar, arttırılmış gerçeklik uygulamaları gibi teknolojinin tüm yeni gelişmelerinin dil öğretimine de hızlı bir şekilde yansıdığı görülmektedir. Bu kapsamda, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi amaçlayan teknoloji destekli uygulamaların sayısı da gün geçtikçe artmaktadır.

3.3. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesine veya Öğrenilmesine Yönelik Hazırlanan Dijital Materyaller ve Ortamlar

Elektronik ortamda arama motorlarına anahtar kelime olarak “yabancı dil” ,“Türkçe öğrenimi” ve "Learn Turkish" ifadeleri yazıldığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan 100'den fazla akıllı telefon uygulaması (IOS ve Android), 100'e yakın YouTube kanalı, 5 adet çoklu içeriğe izin veren web portalı, 32'den fazla sosyal medya kaynağı tespit edilmiştir (Aytan ve Ayhan, 2018, s. 1). Fakat bu alanda yapılan çalışmalarda Yunus Emre Enstitüsünün Türkçe Öğretim Portalı, Busuu ve Duolingo Türkçe hariç, birçok çalışmanın kapsamının sınırlı olduğu görülmektedir. Örneğin; mobil

uygulamaları ele aldığımızda, daha çok Türkçe kelime dağarcığını geliştirmeye yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Sosyal medya platformlarında ise en çok YouTube kanalları ön plana çıkmaktadır. Bu kanalların birçoğunun ise sık aralıklarla güncellenmediği gözlemlenmiştir. Bunların yanında, Rosetta Stone, Dino Lingo Turkish ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine hazırlanmış kitap setlerinin yanında verilen CD ile bilgisayar üzerinden Türkçe öğretmeyi amaçlayan dijital materyaller vardır. Bu materyaller de ya sadece A1 ve A2 seviyelerini kapsamakta ya da ders kitaplarındaki dinleme etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için ses kayıtlarını içermektedir. Bu sebeple, bilhassa İngilizcenin yabancı dil öğretimi için var olan dijital materyallerle karşılaştırıldığında Türkçenin çok sınırlı bir boyutta olduğu söylenebilir. Günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle siyasi ve ticari nedenlerin dışında insanlar beğendikleri diziyi dublajsız izlemek, beğendikleri grubun söylediği şarkıları anlayabilmek gibi kişisel nedenlerle de yabancı dil öğrenmek istemektedirler. Kişisel nedenlerle yabancı dil öğrenmek isteyenlere ulaşılacak en kolay yol dijital ortamlardır. Bu sebeple, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için daha kapsamlı ve çeşitli dijital materyaller üretilmesi gerekmektedir.

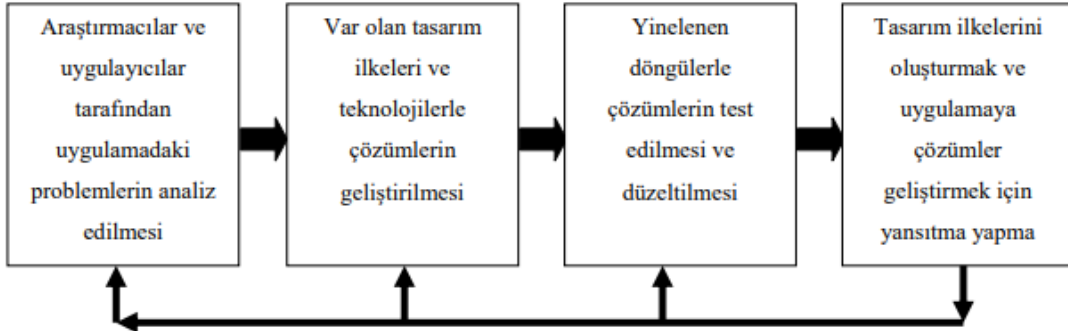
BÖLÜM IV

YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Tasarım Tabanlı Araştırma Yöntemi kullanılmıştır. Tasarım tabanlı araştırma, (Wang ve Hannafin'den aktaran Kuzu, Çankaya ve Mısırlı 2011 s. 21) şöyle tanımlanmıştır: “Tasarım tabanlı araştırma; döngüsel olarak yapılan analiz, tasarım, geliştirme ve uygulama süreçlerinin araştırmacılar ve katılımcılar ile işbirliği içinde ve gerçek uygulama ortamında yapıldığı, bağlama duyarlı tasarım ilkelerinin ve kuramlarının geliştirilmesi yönelik, eğitim uygulamalarını iyileştirme amacıyla yapılan sistematik ve esnek bir araştırma yöntemidir.”

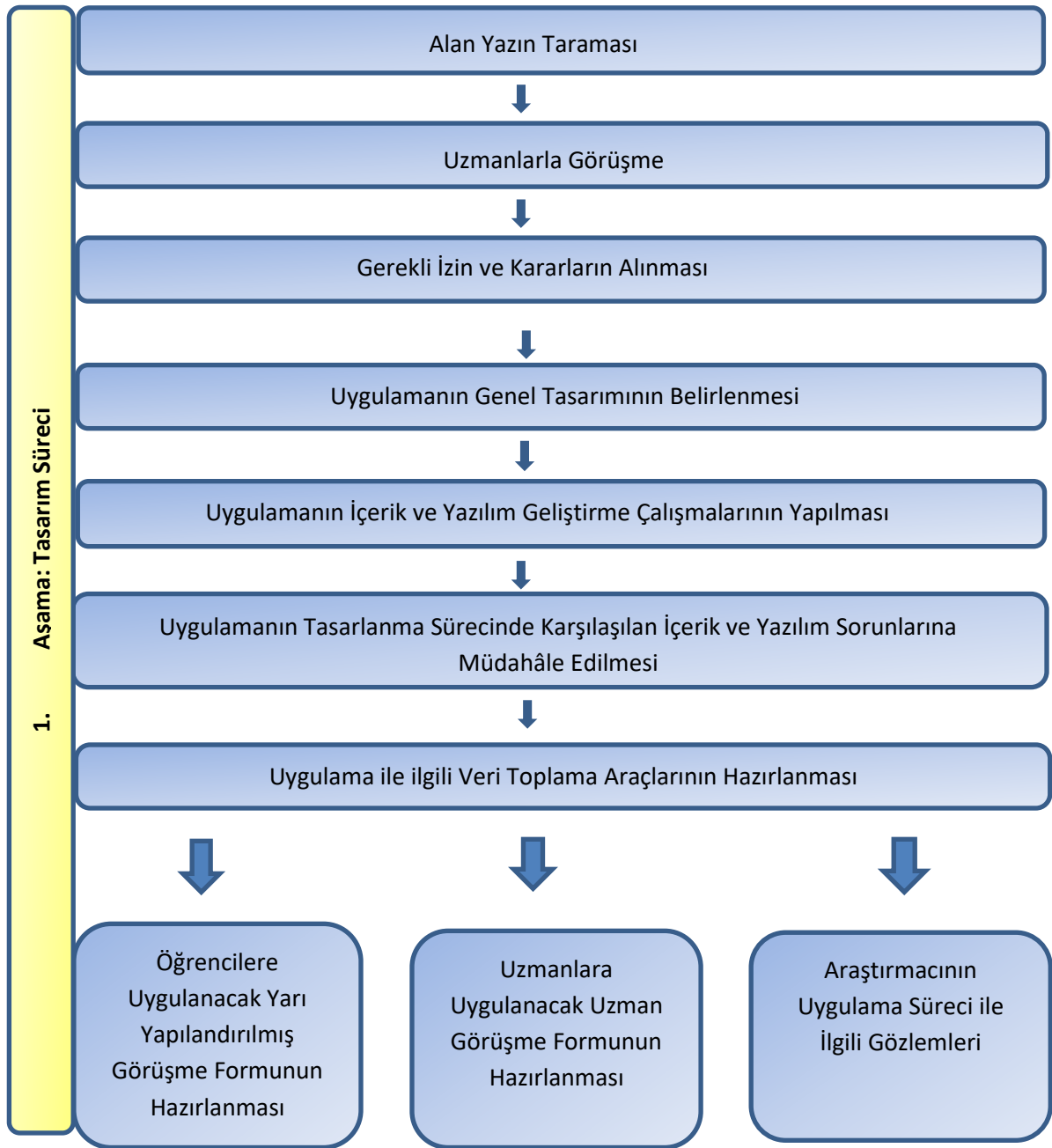
Tasarım tabanlı araştırmalarda süreç döngüsü Şekil 3'te yer almaktadır.

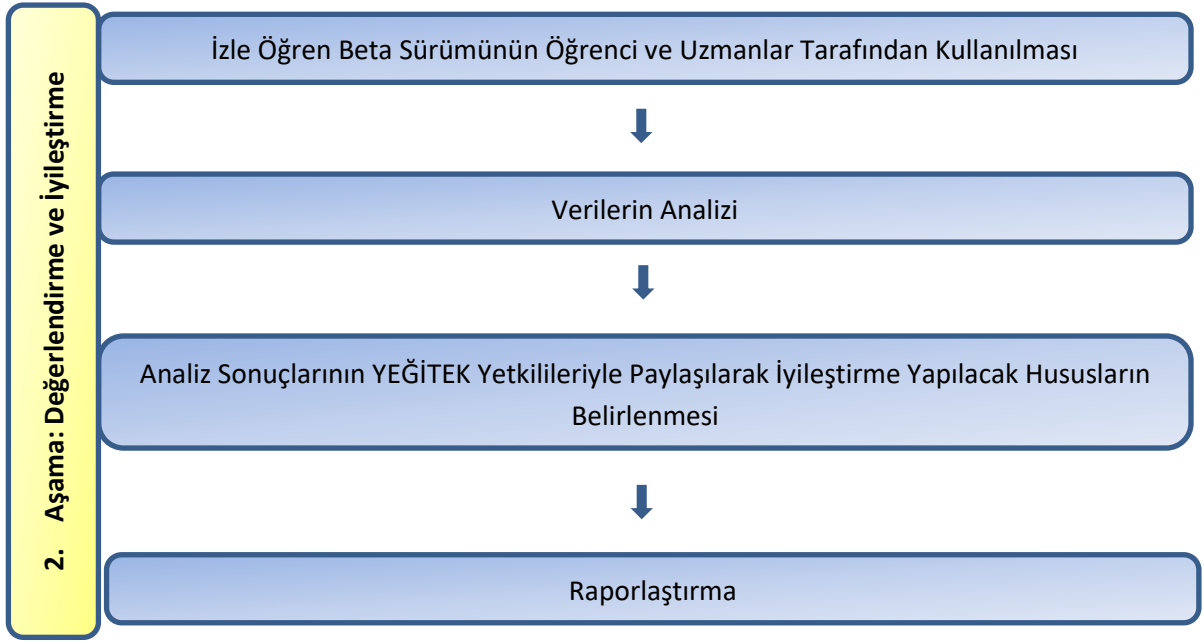

Şekil 3. Tasarım tabanlı araştırmalarda süreç döngüsü
http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/COMU/1235/Ayd%C4%B1n_Kahraman_Y%C3%BCksek lisans.pdf?sequence=1&isAllowed=y sayfasından erişilmiştir.

Tasarım tabanlı araştırmaların alan yazında gelişimsel araştırma, biçimlendirici araştırma, geliştirme araştırması, tasarım araştırması gibi farklı türevleri bulunmakla beraber aralarında en sık kullanılanı tasarım tabanlı araştırmadır. Ayrıca tasarım tabanlı araştırmalar çoğunlukla e-öğrenme ortamlarının tasarlanmasında kullanılmaktadır. Bu araştırmada; yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi ve öğrenilmesi üzerine bir e-

öğrenme ortamı tasarlanması sebebiyle, tasarım tabanlı araştırma modelinin kullanılmasına karar verilmiştir. Tasarım tabanlı araştırmalarda iki kritik unsur, öğretim tasarımının yapılması ve tasarımın değerlendirilmesidir. Bu sebeple, kimi zaman nitel kimi zaman ise nicel olmak üzere farklı araştırma yöntemleri kullanılabilir (Collins ve diğerlerinden aktaran (2004), Kuzu, Çankaya ve Mısırlı (2011), s. 22). Bu araştırmada yabancı öğrencilerle çalışılacağı için onların soruları daha doğru anladığından emin olmak ve samimi cevaplar vermelerini sağlamak amacıyla nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Uygulamanın geliştirilme süreci Şekil 4’te belirtilmiştir.

Şekil 4. Araştırma süreci

Yukarıdaki süreç döngüsünde görüldüğü gibi bu araştırmada süreç araştırmacı ve uygulayıcılar tarafından problemler analiz edilmiş, problemlerin analiz aşaması tamamlandıktan sonra bu problemlerin çözümüne yönelik bir web uygulaması tasarlanmıştır. Uygulama, araştırmacı tarafından alan yazın taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda tasarlanmış; araştırmacının da görev yaptığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir. Bu uygulamanın üretim sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünde çalışan iki alan uzmanı, bir mühendis, bir Bilişim Teknolojileri Öğretmeni ve bir web tasarımcısı görev almıştır. Üçüncü aşamada ortaya çıkacak uygulamanın ilk versiyonu öğrenci ve alan uzmanlarının kullanımına sunulmuştur. Son aşamada öğrenci ve alan uzmanlarından elde edilen veriler ışığında uygulamanın son hali oluşturulmuştur.

4.2. İzle Öğren Uygulamasının Tasarlanma Süreci

İzle Öğren uygulaması ile ilgili çalışmalara 2016 yılında başlanmıştır. Ülkemizde bulunan Suriyeli öğrenciler başta olmak üzere tüm yabancılara Türkçe öğretimi adına MEB YEĞİTEK tarafından nasıl bir uygulama geliştirilebileceğine dair Gazi Üniversitesi, Gazi Üniversitesi TÖMER, Yunus Emre Enstitüsü, TİKA ve MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde sürdürülen PICTES projesinin uzmanları ile görüşülmüştür. Bu kurumlarla yapılan görüşmeler neticesinde dinleme becerisine yönelik bir uygulama

yapılmasının faydalı olacağı kanaatine varılmıştır. Alan yazın araştırması yapıldığında günlük hayattan videolarla öğretimin birçok açıdan faydalı olduğu görülmüş ve genel tasarımın bu yönde yapılmasına karar verilmiştir. Uygulamada dil öğretim yaklaşımlarından iletişimsel ve doğal yaklaşım ile eklektik yöntem kullanılmasına karar verilmiştir. Doğal yaklaşımın temel özellikleri arasında hedef dilin ana dil öğrenimindeki gibi doğal ilkeleri takip etmesi, doğal iletişimin ön planda olması, kelime ve yapı anlamlarının öğretilmesinde nesne ve eylemlerden yararlanılması ve dil bilgisinin gayri resmi bir şekilde öğretilmesi yer almaktadır. Doğal yaklaşımda, öğrencinin ilgidinin çekilmesi ve dış dünya ile bağlantı kurulması önem taşımaktadır (Longman'dan aktaran Durmuş, 2018, s. 211). İletişimsel yaklaşımda ise öğrenci merkezdedir ve hedef dilde iletişim kurulabilmesi ön plandadır (Dellal ve Çınar, 2011, s. 22). İzle Öğren uygulaması; öğrencinin günlük hayatta ana dil konuşurlarının karşısına çıkan ve gerçek hayatta çeşitli durumlarda Türkçenin nasıl kullanıldığını gösteren videolar ve bu videolarda dinlediğini pekiştirmesini sağlayan videoda dinlediğini pekiştirmesini sağlayan sorularla doğal ve iletişimsel yaklaşımı temel almış bir uygulamadır.

YEGİTEK bünyesinde çalışan araştırmacı ve bir alan uzmanının yaptığı incelemeler doğrultusunda uygulamanın genel tasarımına karar verilmiştir. Bu kapsamda verilen kararlar:

- Uygulamanın adı, İzle Öğren olacaktır.
- Uygulamaya eklenecek içeriklerde ve seviye ayrımlarında CEFR temel alınacaktır.
- Uygulama yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi ve öğrenilmesi kapsamında dinleme becerisini geliştirmek için hazırlanacaktır.
- Uygulama bir öğretim materyali değil, öğrenmeye yardımcı bir materyal olarak tasarlanacaktır.
- Uygulamanın ölçme-değerlendirme hedefi bulunmayacaktır. Uygulamanın hedefi; dizi, film gibi günlük hayatta yer alan kısa videolarla öğrencilerin kaygı düzeylerini arttırmayacak şekilde eğlenerek öğrenecekleri bir ortam yaratmaktır.
- Uygulamada, olabildiğince farklı türden videolar yer alacak ve öğrencilerin olabildiğince farklı durumlarda kullanılan kelime ve cümle türlerine maruz kalmaları sağlanacaktır.

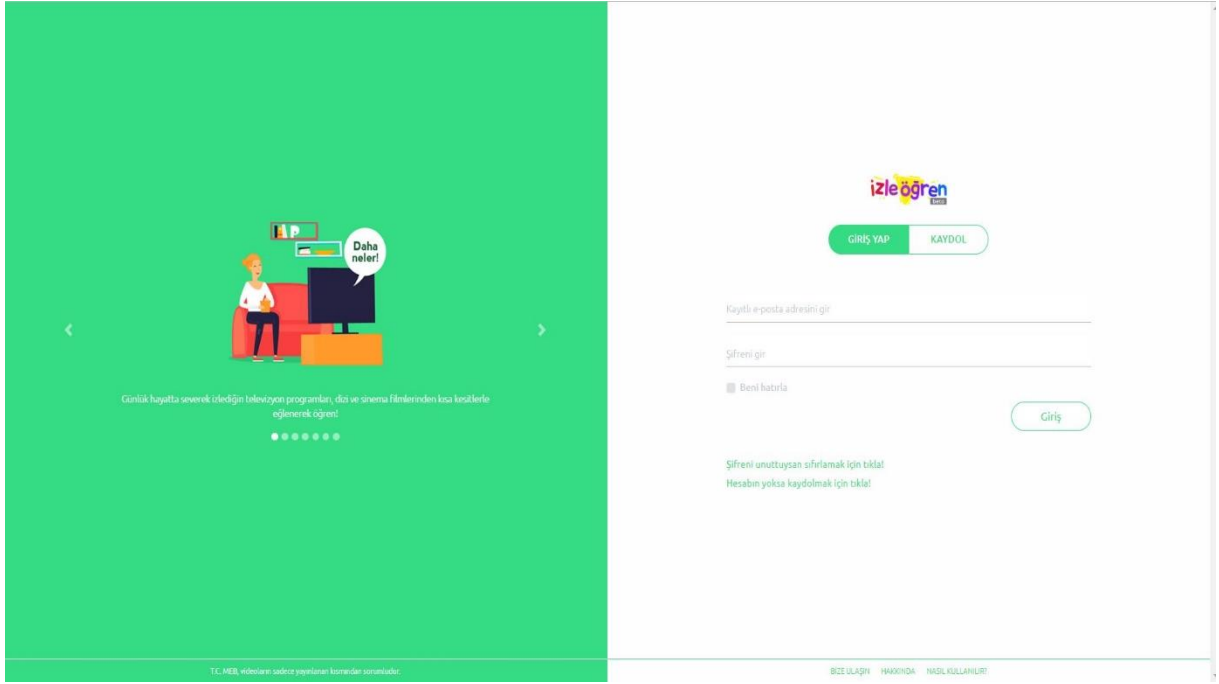
- Uygulamanın seviyelere ayrılmış videolarında Krashen'in girdi hipotezi temel alınacaktır.
- Uygulama çocuk, yetişkin ve tema bölümlerinden oluşacaktır.
- Uygulamada yer alan yetişkin bölümü A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar olacaktır.
- Uygulamada yer alan çocuk bölümü A1 seviyesinden B2 seviyesine kadar olacaktır.
- Uygulamada Temalar başlığı altında Sağlık, Bilim ve Teknoloji, Günlük Yaşam, Kültür Sanat ve Spor adı altında toplamda 5 tema yer alacaktır. Temalar ilk etapta seviyelere ayrılmayacak ama yeterli sayıya ulaştığında seviyelere göre bölümlere ayrılacaktır.
- Uygulamanın Yönetici Ekranı bulunacak ve araştırmacı ile bir çalışma arkadaşı bu ekrandan uygulamaya içerik yükleyip yükledikleri içerikleri kontrol edebileceklerdir.
- Uygulamanın giriş sayfasında ve içeride "Hakkında", "Nasıl Kullanılır?" ve "Bize Ulaşın" bölümleri yer alacaktır.
- Uygulamanın ana ekranında videoların altında videonun yönetmeni, yapımcısı gibi nereden alındığına dair bilgiler yer alacaktır.
- Videoların sağ alt köşesinde "Listeye Kaydet" butonu yer alacak ve kullanıcı, beğendiği videolardan kendi listelerini bu buton aracılığıyla oluşturabilecektir.
- Kullanıcıların doğru ve yanlış cevapları tutulacak ve uygulamanın sağ köşesinde açılan profil panelinde bu bilgiler görünecektir.
- Kullanıcı istediği seviye, tema ve bölümden videolu soruları cevaplamaya başlayabilecek ve istediği zaman ana ekranın yukarısında yer alan seviye seç/tema seç bölümünden değişiklik yapabilecektir.
- Uygulamada yabancı dil öğrenenlerin kur atlamalarında kullanılan sistem yazılıma da yansıtılacaktır. Uygulamada yer alan soruların %60'ının doğru yanıtlanması halinde kullanıcıya bir üst seviyeye geçmesi için öneride bulunulacaktır. Aynı şekilde, uygulamada yer alan soruların %40'ının yanlış cevaplanması halinde kullanıcıya bir alt seviyeye geçme önerisinde bulunulacaktır. Bunun yanında,

kullanıcı seçimlerinde özgür bırakılacak, önerileri kabul etmemesi halinde bulunduğu seviyeden uygulamaya devam edebilecektir.

- Kullanıcının her on soruyu doğru cevaplama halinde “Aferin, İyi Gidiyorsun, Mükemmel” gibi pekiştireçler verilecektir. Bu şekilde kullanıcıların motivasyonunun artırılması planlanmaktadır.
- Uygulamanın içinde yer alacak videolar kategorilerine uygun bir biçimde seçilecektir.
- Uygulamanın içinde yer alan videolardaki konuşmalar, seviyelere de dikkat edilerek 3 cümleyi aşmamasına özen gösterilecektir.
- Uygulamada yer alacak videoların kalitesi en az 720 mp olacaktır.
- Uygulamada yer alacak videolar MP4 formatında olacaktır.
- Uygulamada yer alacak videoların sahne bütünlüğüne dikkat edilecektir.
- Uygulamada yer alacak videoların içeriğinin genel ahlak kurallarına uygun olmasına ve genel izleyiciye hitap etmesine özen gösterilecektir.

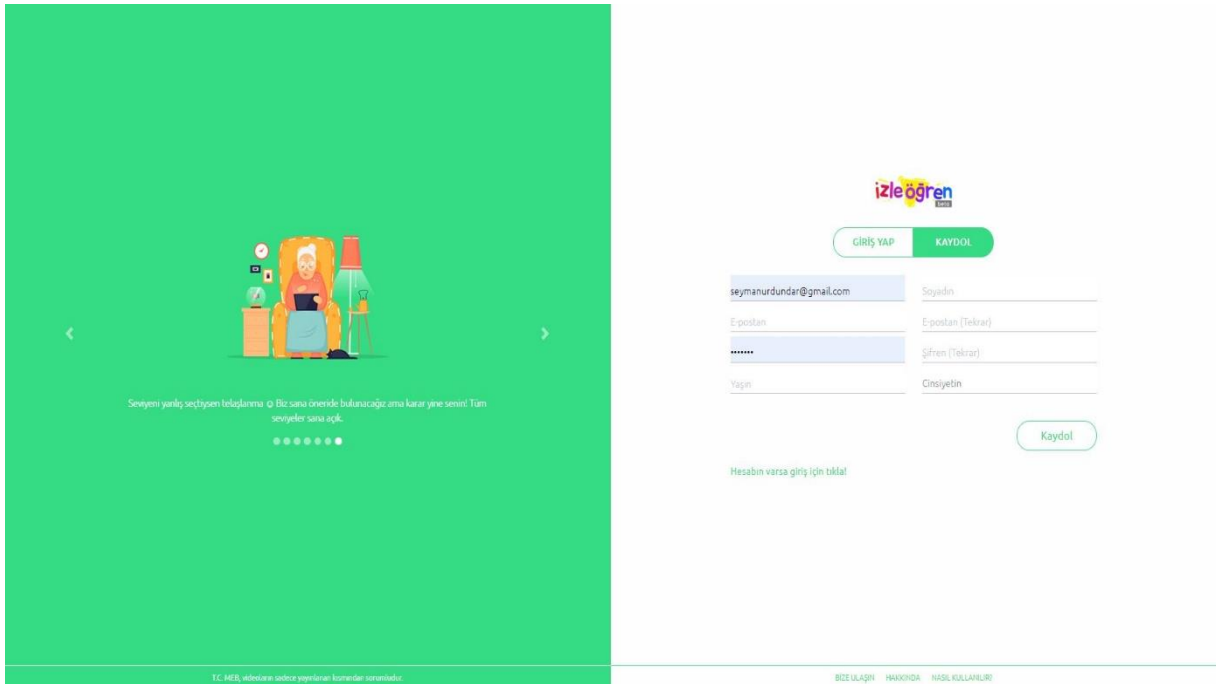
Uygulamanın genel tasarımı ve başka uygulamalarla olan benzerliği ile ilgili YEĞİTEK Hukuk Bürosundan, durumun hukuki bir sıkıntı doğurmayacağına ilişkin bir görüş alınmıştır. Bu karar doğrultusunda, YEĞİTEK İletişim Daire Başkanlığı ve YEĞİTEK Sistem Yönetimi Daire Başkanlığı iş birliğinde uygulamanın ilk tasarım çizimlerine ve içerik hazırlanma sürecine 2018 Ağustos ayında başlanmıştır. Söz konusu tasarım çizimleri üzerine 22.11.2018 tarihinde uygulamanın kod yazım çalışmalarına başlanmıştır. Uygulama Mayıs 2019 tarihinde içerik ve yazılım olarak pilot çalışması yapılabilecek duruma gelmiştir.

4.2.1. Uygulamanın Tasarlanan Bölümleri

Şekil 5. Giriş ekranı <http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout> sayfasından erişilmiştir.

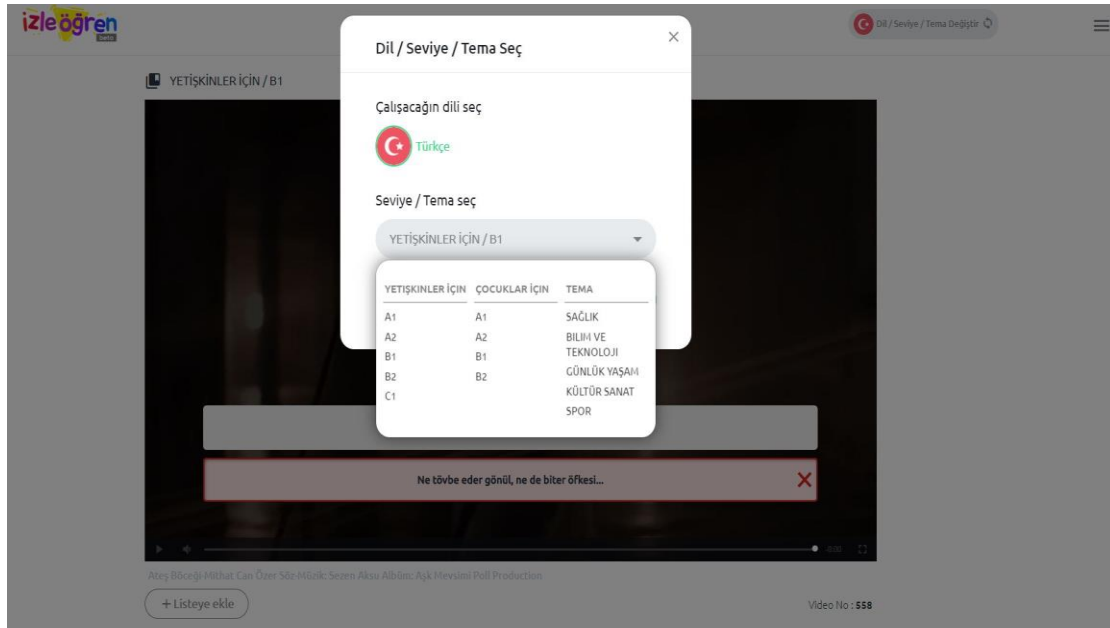
Uygulamanın giriş ekranı sol köşede görüldüğü üzere kullanıcıya uygulama hakkında genel bilgiler verecek şekilde tasarlanmıştır.

Şekil 6. Giriş ekranı 2 <http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout> sayfasından alınmıştır.

Uygulamanın giriş ekranının sağ tarafında ise giriş yap ve kaydol bölümleri bulunmaktadır. İlk defa kaydolacak kullanıcıların e-posta, yaş ve cinsiyet bilgileri istenmekte ve kendilerinden özel şifrelerini oluşturmaları beklenmektedir. Kullanıcıların yaş ve cinsiyet özellikleri, bu alanda yeni yapılacak çalışmalara ışık tutacak verilerin elde edilmesi için talep edilmektedir.

4.2.1.1. Uygulamanın Ana Ekranı

Şekil 7. Ana Ekran <http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout> sayfasından erişilmiştir.

Kullanıcı, giriş ekranından kaydolarak girişini tamamladıktan sonra karşısına görselde görüldüğü gibi bir ekran açılmakta ve burada kullanıcının öğrenmek istediği dil olarak Türkçeyi, Türk bayrağı simgesine tıklayarak seçmesi gerekmektedir. Dil seçimini yaptıktan sonra hemen altında bulunan Seviye/Tema seç bölümünden kendini geliştirmek istediği kısmı seçmesi gerekmektedir. Örneğin, kullanıcı B2 seviyesindeki bir yetişkin ise “Yetişkinleri İçin” kategorisi altında bulunan B2 şıkkını seçmelidir.

ÇOCUKLARIÇİN / A1

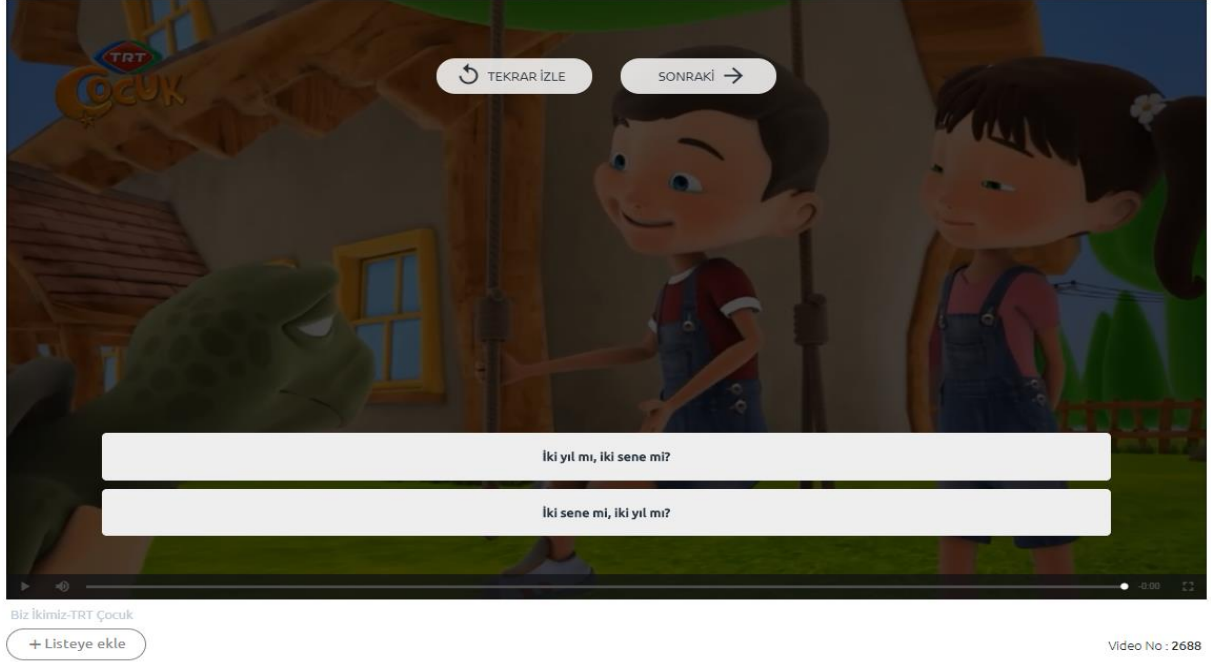
Biz İkimiz-TRT Çocuk

+ Listeye ekle

Video No : 2688

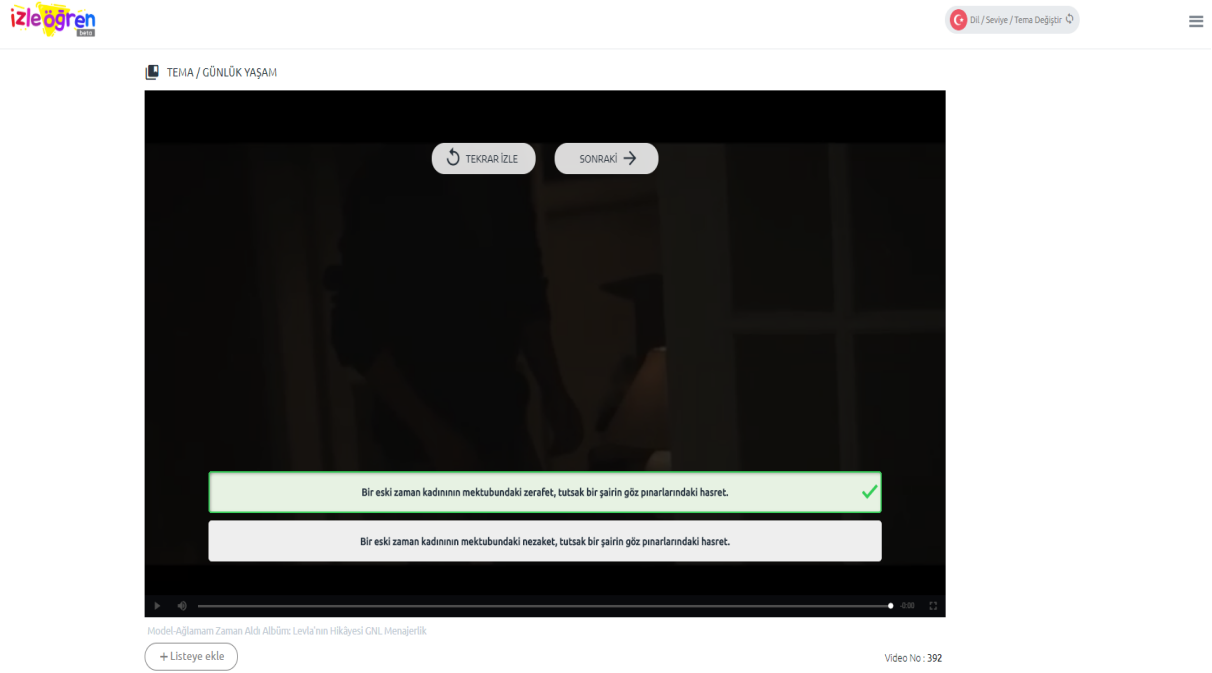
Şekil 8. Video

Videolar kullanıcının karşısında görselde görüldüğü gibi gelmektedir. Kullanıcı video oynat tuşuna basarak videoyu oynatabilmektedir. Kullanıcı dilerse videoyu durdurabilmekte ya da ilerletebilmektedir.

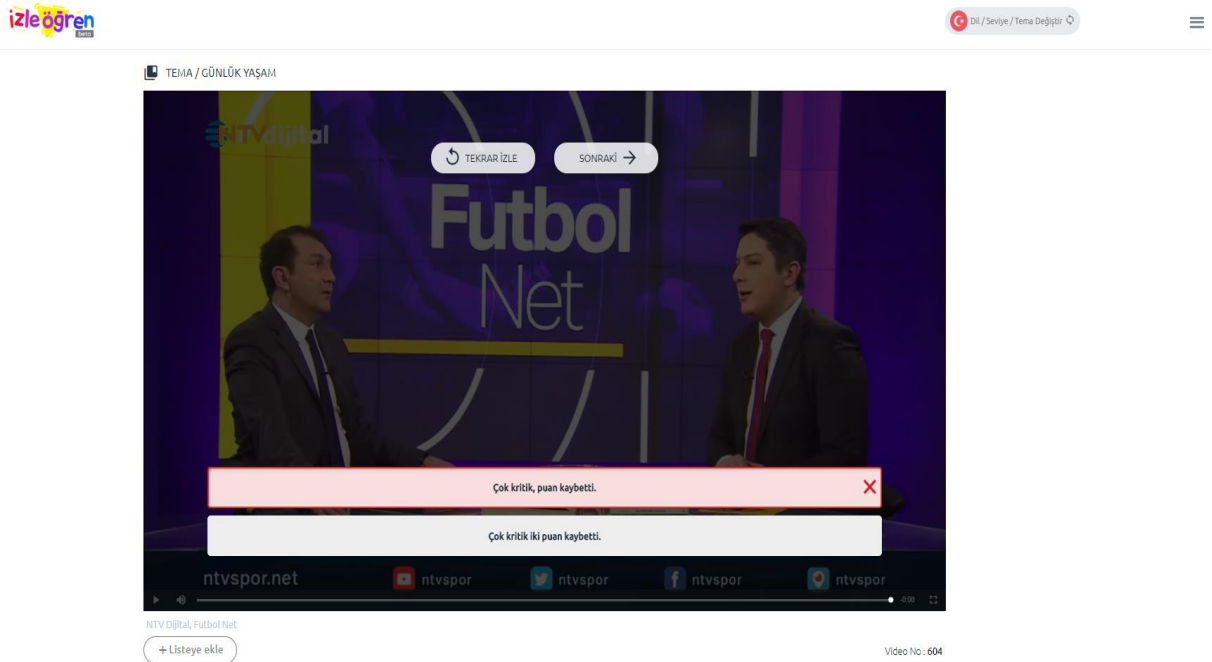
Şekil 9. Soru

Kullanıcı videoyu izledikten sonra karşısına iki seçenek çıkmaktadır. Videoda dinlediği cümlelerin hangi seçenekte doğru verildiğine kullanıcı tarafından karar verilmesiyle şıklardan birinin işaretlenmesi gerekmektedir. Video ekranının sağ alt köşesinde bir tam ekran simgesi bulunmaktadır. Kullanıcı isterse tam ekran butonuna tıklayarak soruları ve şıkları tam ekran boyutunda görebilmekte ve ilerleme tuşlarına basarak yeni sorulara geçebilmektedir. Bunun yanında, video ekranında sol köşede “Tekrar İzle” butonu bulunmaktadır. Kullanıcı videoyu dilediği kadar tekrar dinleyebilmektedir. Bu uygulamanın bir ölçme amacı taşımaması ve öğrencinin kaygı düzeyini arttırmadan öğrenmenin gerçekleşmesini hedeflemesi sebebiyle bu özellik uygulamaya eklenmiştir. Amaç, kullanıcının hedef dile olabildiğince çok maruz kalarak dile aşinalığının artırılmasıdır.

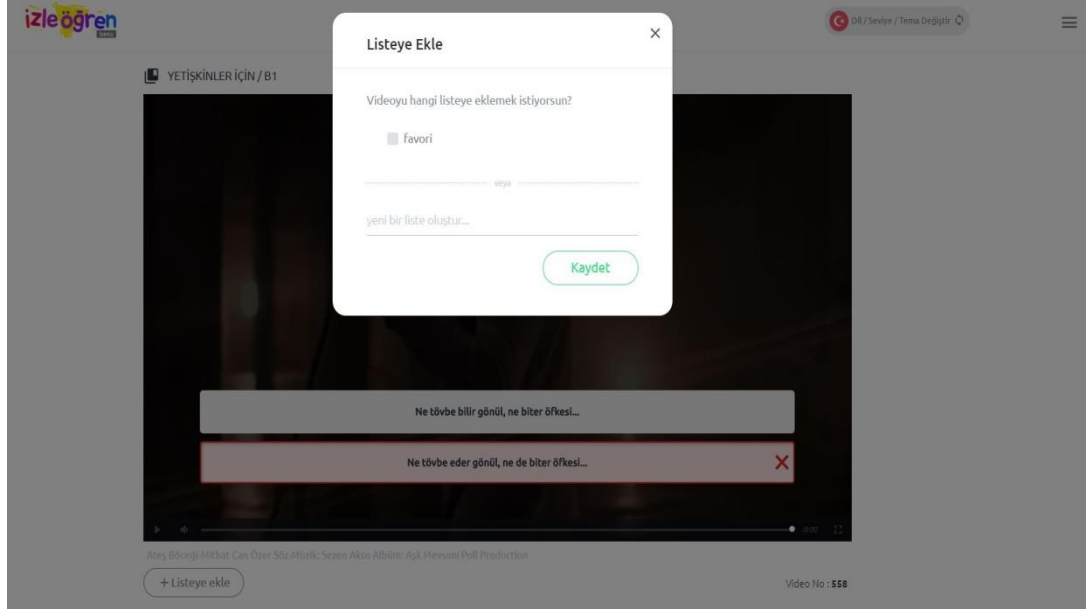
Şekil 10. Doğru seçenek gösterimi

Kullanıcı doğru seçeneğe tıkladığında o seçenek yeşil renge dönüşecek ve yanında küçük bir tik işareti yer alacaktır.

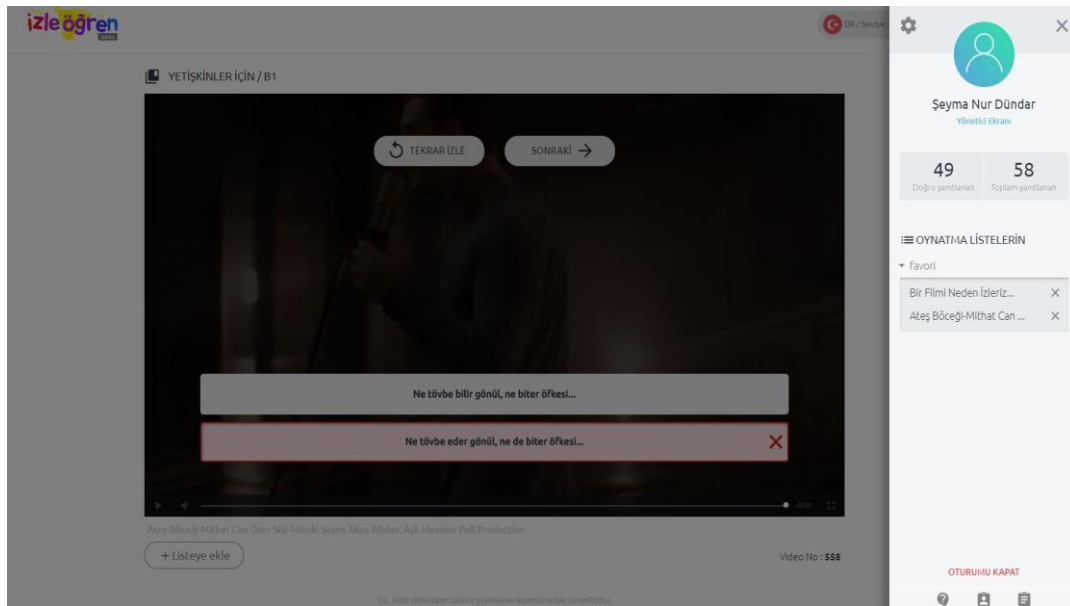
Şekil 11. Yanlış seçenek gösterimi

Kullanıcı yanlış seçeneğe tıkladığında ise o seçenek kırmızıya dönmekte ve seçeneğin sonunda bir çarpı işareti çıkmaktadır. Kullanıcı, soruyu yanlış işaretlediğinde motivasyonunu ve dikkatini etkilememesi için yüksek tonda bir ikaz sesi gelmemektedir.

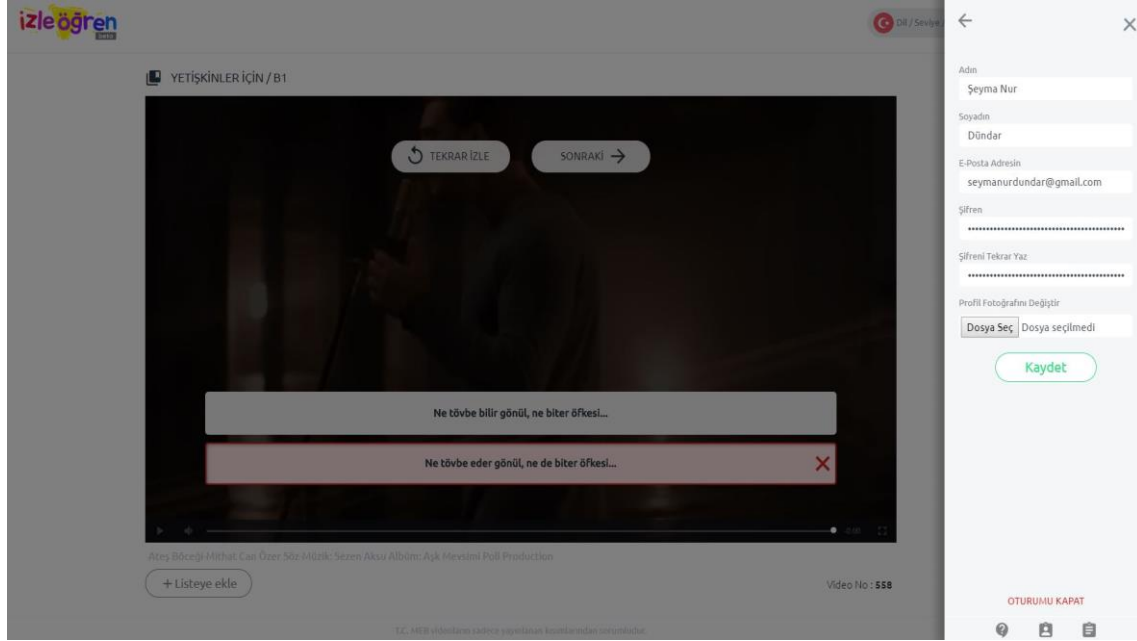
Şekil 12. Listeye video ekleme ekranı

Kullanıcı, beğendiği videoları görselde görünen “Listeye ekle” butonuna tıklayarak kaydedebilmektedir. Burada kendine farklı adlarda klasörler açabilmektedir. Bu özellik ile öğretmenlere sınıflarında kullanacakları videoları istedikleri başlıklar altında kategorize etme imkânı tanıyacağı düşünülerek dizayn edilmiştir.

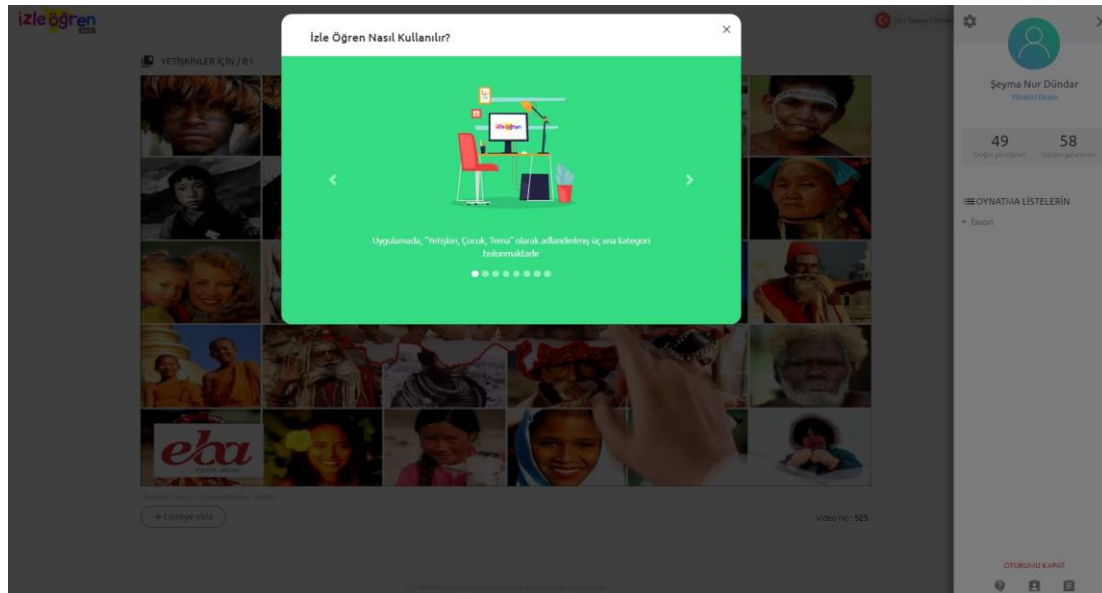
Şekil 13. Oynatma Listeleri

Kullanıcı tarafından kaydedilen videolar, kullanıcının profilinde yer alan “Oynatma Listelerin” bölümünde bulunmaktadır. Kullanıcı dilediği zaman buradan istediği videoları tekrar izleyebilmekte ve soruları cevaplayabilmektedir.

Şekil 14. Profil

Kullanıcılar profil hesaplarında görülecek olan bilgileri ve şifrelerini istedikleri zaman ana ekrandaki sağ üst köşede yer alan panele tıklayarak değiştirebilmektedirler.

Şekil 15. “İzle Öğren Nasıl Kullanılır?” ekran görüntüsü

Kullanıcılar, uygulama ile ilgili merak ettikleri bilgilere uygulamanın ana ekranında sağ alt köşede yer alan “Bize Ulaşın”, “Hakkında” ve “Nasıl Kullanılır?” kısımlarına tıklayarak erişebilmektedirler. “Bize Ulaşın” bölümünden dilek, şikâyet ve önerilerini e-posta yoluyla gönderebilmektedirler. Kullanıcılardan gelen her türlü şikâyet, dilek ve öneri araştırmacı ve YEĞİTEK ilgili ekibi tarafından cevaplanacaktır.

İçerik Ekleme

Dil Seçiniz

Video Seç

Video URL

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

Yükle

Seçenek 1

Doğru Seçenek *

Seçenek 2

Doğru Seçenek *

Video Bilgisi

Filmin Adı, Filmin Yönetmeni. Örn : Ahlat Ağacı, Nuri Bilge Ceylan

Yetişkinler İçin

Videonun bu kategori altında yer almasını istemiyorsanız, burayı boş bırakınız.

Çocuklar İçin

Videonun bu kategori altında yer almasını istemiyorsanız, burayı boş bırakınız.

Tema

Çoklu seçim yapabilirsiniz. Videonun bu kategori altında yer almasını istemiyorsanız, burayı boş bırakınız.

Etiketler (Etiketleri virgül ile ayırınız)

Vazgeç

Kaydet

Şekil 16. Uygulamaya içerik ekleme ekranı

Araştırmacı ve bir arkadaşı bu uygulamaya yukarıdaki görselde bulunan şekilde içerik eklemektedirler. Önce eklenecek video görüntü ile ses kalitesi, videonun seviye ve yaş türüne uygunluğu gibi eğitsel materyal hazırlama ilkeleri açısından incelenmekte daha sonra videonun eklenecek kısmı Camtasia ve Movie Maker programları kullanılarak kesilmektedir. Kesilen videolar belirli klasörlerde toplanarak uygulamanın yönetici ekranında “Dosya Seç” butonuna tıklanarak eklenmektedir. Video eklendikten sonra videoda yer alan konuşma bir seçeneğe yerleştirilmektedir. Yanlış seçenek ise düşük seviyelerde çeldirici daha kolay, yüksek seviyelerde ise daha zor olacak şekilde belirlenmektedir. Dinleme etkinliklerinde ilk ve son sözcük daha kolay ayırt edildiği için çeldiriciler belirlenirken bu hususa özen gösterilmektedir. Çeldiricilerde kimi zaman bir sözcük fazla, kimi zaman bir sözcük eksik, kimi zaman eş anlamlı veya zıt anlamlı sözcük, kimi zaman ise fonetik benzerlik gösteren sözcükler kullanılarak ölçme ilkelerine dikkat edilmektedir.

Seçenekler girildikten sonra eklenen videonun nereden alındığı ve yapımcı ya da yönetmen bilgileri verilmektedir. Örneğin; Vatanım Sensin-Ay Yapım şeklinde belirtilmektedir. Genellikle yapımcının yazılma nedeni, bir dizi veya filmin birden çok yönetmeninin olması veya zaman içerisinde farklı yönetmenler tarafından çekilmiş olmasıdır. Ayrıca, ana ekranda bulunan sayfadaki yer alanı da göz önünde bulundurularak video bilgisi olabildiğince az alan kaplayacak şekilde verilmektedir.

Videonun ilgili olduğu seviye, yaş ile tema özellikleri seçilerek video ve ilgili sorusu kaydedilmektedir. Bir video bazen hem çocuk, hem yetişkin hem de birden fazla temanın içerisinde yer alabilecek özellikte olmaktadır. Şu anda uygulamanın içinde 1030 video bulunmaktadır.

Araştırmacı ve iki çalışma arkadaşı videoları yönetici ekranlarında listeleyip duruma göre gerekli düzenlemeleri yapabilmektedir.

Video Sayısı : 1030

Video Numarası	Video Bilgisi	Video Url	Kategori	Ekleyen	İşlemler
3144	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1557149562880.mp4	Y.İ. - B2, Ç.İ. - B2, Günlük Yaşam	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil
3143	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1556890149676.mp4	Ç.İ. - A2, Günlük Yaşam	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil
3142	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1556889043683.mp4	Ç.İ. - B1, Bilim ve Teknoloji, Günlük Yaşam	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil
3141	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1556888822704.mp4	Ç.İ. - B1, Günlük Yaşam	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil
3140	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1556888649840.mp4	Ç.İ. - A1	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil
3139	Aslan-TRT Çocuk	http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1556888425640.mp4	Ç.İ. - B2, Günlük Yaşam	Şeyma Nur Dünder	Düzenle Sil

Şekil 17. İzle Öğren video listeleri örnek sayfa ekran görüntüsü

Uygulamanın tasarım süreci boyunca araştırmacı ve bir çalışma arkadaşı içerik eklemiş, diğer bir çalışma arkadaşları ise yüklenen içerikleri seviye, video kalitesi, videonun çalışır olup olmaması gibi birçok farklı açıdan gözden geçirmiştir.

4.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; Gazi Üniversitesi TÖMER B1, B2, C1 seviyesindeki her bir seviyeden 12; toplamda 36 öğrenci ve 10 alan uzmanından oluşmaktadır.

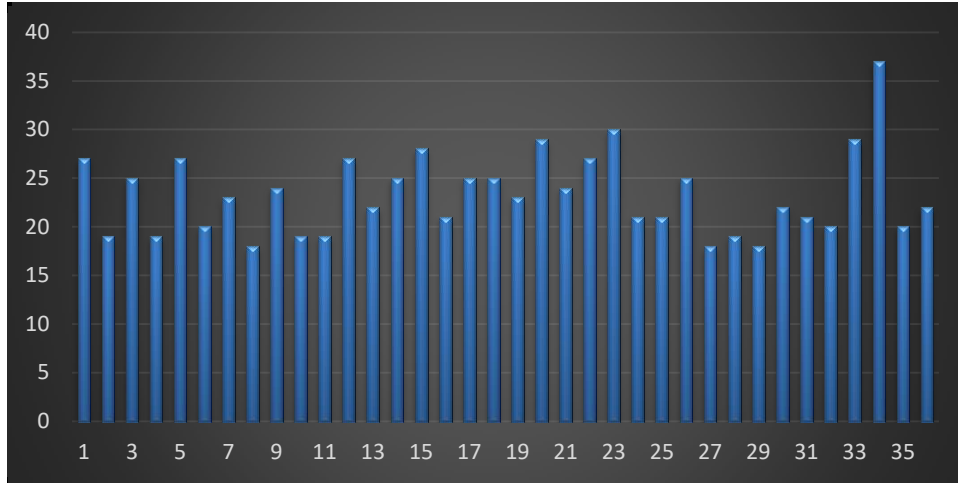
Öğrencilerin oluşturduğu gruba ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet özellikleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	18	50
Kadın	18	50
Toplam	36	100

Tablo 1’de de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet oranları birbirine denktir. Bu da çalışmanın farklı cinsiyetlerden eşit oranda görüş alınmasına sağlamıştır.

Şekil 18. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımları

Şekil 4’te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları 18 ile 37 yaş aralığında bir dağılım göstermektedir.

Tablo 2

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları

Cinsiyet	Yaş Ortalaması
Erkek	24,17
Kadın	26,56
Toplam	23,31

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları dikkate alındığında genç olarak tabir edilen yaş grubunda oldukları görülmektedir. Araştırmacı tarafından öğrenci grubunun yaşlarının genç olması dikkat edilen bir husustur. Böylece araştırmaya katılan öğrencilerin İzle Öğren uygulaması ve teknoloji ile ilgili soruları daha detaylı ve kolay cevaplayabileceği ön görülmüştür.

Çalışmaya katılan öğrenci grubunun uyrukları çeşitlilik göstermektedir. 27 farklı ülkeden öğrenci araştırmaya katılmıştır. Bu nedenle, bu veriler normal dağılım göstermedikleri ve anlamlı farklılık beklenemeyeceği için öğrencilerin uyrukları ile ilgili analiz yapılmamıştır.

4.4. Verilerin Toplanması

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için İzle Öğren adında bir web uygulaması, araştırmacının dâhil olduğu Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü çalışanları tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı uygulamanın genel

tasarımının belirlenmesinde ve uygulamanın içeriğinin hazırlanmasında ETKİN rol almıştır. Araştırmacı, İzle Öğren uygulaması ile ilgili öğrencilerin görüşlerini almak için yarı yapılandırılmış görüşme soruları ve uzmanların görüşlerini almak için uzman görüşü formu hazırlanmıştır. Bu sorular, önce 3 alan uzmanı, 3 ölçme değerlendirme uzmanı, 2 bilişim teknolojileri alan uzmanı, 2 dil uzmanı tarafından incelenmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan 12 soru, aynı kapsama girebilecek sorularla birleştirilerek 7 soruya düşürülmüştür. Uzman Görüşme Formu ise ilk başta 12 soru olarak hazırlanmış ancak uzmanların uygulamada yer alan çocuk ve yetişkin kategorileri ile ilgili ayrı soru sorulması gerektiği ve uzmanların görüşlerini rahatça ifade edebilecekleri bir açık uçlu soru sorulmasının faydalı olacağı görüşleri doğrultusunda soru sayısı 15'e çıkarılmıştır. Veri toplama araçlarında yapılan tüm değişiklikler Tez Danışmanı ile tekrar gözden geçirilerek son hâli belirlenmiş ve tekrar 2 dil uzmanı, 1 alan uzmanı ve bir BT alan uzmanının onaylanmasıyla araştırmada kullanıma hazır hâle gelmiştir.

Araştırmacı; Gazi Üniversitesi TÖMER Müdürü Prof. Dr. Nezir TEMUR ile görüşerek öğrencilerle görüşme iznini almış ve uygulama yapılacak sınıflar ile uygun ders saatleri belirlenmiştir. Uygulama 2019 Mayıs ayı boyunca yapılmıştır. Öğrencilere önce uygulamanın tanıtılacağı daha sonra da uygulama ile ilgili görüşlerinin ses kaydı aracılığıyla alınacağı belirtilmiştir. Öğrencilere bu verilerin akademik amaçla kullanılacağı, gönüllülük esasına dayandığı ve kişisel verilerin korunacağına dair bilgiler uygulama tanıtılmadan önce verilmiştir. 4 hafta boyunca B1, B2, C1 seviyesindeki sınıflara girilerek İzle Öğren uygulaması; önce araştırmacının uygulama ile ilgili genel bilgi vermesi ve sınıf seviyesine uygun örnek birkaç alıştırma yapılması daha sonra ise öğrencilerin kendi cep telefonlarından uygulamaya kaydolup uygulamayı kendilerinin kullanması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Uygulama öğrenciler tarafından kullanılırken araştırmacı, öğrencileri gözlemlemiş ve takıldıkları yerlerde uygulama ile ilgili gerekli açıklamaları ve yönlendirmeleri yapmıştır. 4 haftanın sonunda Haziran ayının ilk haftasında uygulama tekrar öğrencilere hatırlatılarak B1, B2, C1 seviyesindeki öğrencilerden gönüllü olanlarla yarı yapılandırılmış görüşme her bir seviyeden 12, toplamda 36 öğrenci ile yapılmıştır. Öğrencilerin yabancı uyruklu olmaları nedeniyle katılımcı bilgi anketi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu soruları önce öğrencilere yazılı olarak verilmiş ve daha sonra ses kaydı alınmıştır. Ses kayıtları, profesyonel ses kayıt cihazı aracılığıyla alınmıştır. Görüşme, öğrencilerin kendilerini rahat hissedeceği bir sohbet havası yaratılarak

yapılmıştır. Görüşmede öğrencilere gerektiğinde sorular tekrar edilmiş, İngilizce dil desteği de verilmiştir.

Uzman görüşü formları ise Gazi Üniversitesi TÖMER, Yunus Emre Enstitüsü olmak üzere toplam 10 uzmandan elde edilmiştir. Uzmanlara önce İzle Öğren uygulaması ile ilgili detaylı bilgi verilmiş ve uygulamanın kullanımı gösterilmiştir. Ardından sorular yazılı halde uzmanlara verilmiştir. Uzman görüşleri Mayıs sonu ve Haziran başı olmak üzere 2 hafta içerisinde toplanmıştır.

4.5. Verilerin Analizi

Uygulamanın yarı yapılandırılmış görüşme formu veri analizinde nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir (Stone ve arkadaşlarından (1966) aktaran Koçak ve Arun (2006) s. 22). Bu çalışmada eğitsel yazılımların değerlendirilmesine yönelik bir eğitsel yazılım değerlendirme formu geliştirmek ve form aracılığı ile eğitsel yazılımları değerlendirmek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005, 79).

Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrencilerden elde edilen ses kayıtları araştırmacı ve bir çalışma arkadaşı tarafından dinlenerek Word dosyalarına aktarılmıştır. İki Word dosyası arasında yazım yanlışları ve düşük oranda kelime farklılıkları gözlemlenmiştir. Araştırmacı ve arkadaşı tarafından ses kayıtları tekrar baştan dinlenerek hatalar gözden geçirilmiş ve düzeltilmiştir. Ses kayıtlarındaki her bir soruya öğrencilerin verdikleri cevaplar gözden geçirilerek araştırmacı ve arkadaşı tarafından kodlanmıştır. İki kodlama birbiriyle karşılaştırılmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kodlanan anlamlı bölümlere öğrencilerin verdiği cevapların frekans ve yüzde analizleri yapılarak tablolar oluşturulmuştur.

Çalışmanın güvenirliliği; Miles ve Huberman'ın formülü (Güvenirlilik = görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak elde edilmiştir. Miles ve Huberman nitel araştırmalarda bu formüle göre %90 ve üstü olan çalışmaların güvenilir olduğunu belirtmektedir (1994, s. 64). Bu formüle göre çalışmanın güvenirlilik oranı %95 olarak

belirlenmiştir. Bu oran, çalışmanın güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır. Çalışmanın geçerliliği için nitel araştırmalarda çalışmanın verilerinin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçları nasıl elde ettiğine dair detaylı bilgi vermesi gerekmektedir (Yıldırım (2010), s. 81-82). Bu çalışmada, verilerin ve sonuçların nasıl elde edildiği detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Uzman görüşlerinden elde edilen veriler ise tarama yöntemi ile analiz edilmiştir. Uzman görüşü formunda 15. soru açık uçlu bir sorudur. Bu sebeple nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

BÖLÜM V

BULGULAR

5.1. Uygulamanın Tasarlanma Sürecinde Elde Edilen Bulgular ve Bu Bulgular Doğrultusunda Yapılan Müdahâleler

Tasarım tabanlı araştırmalarda tasarım süreci esnektir ve her zaman yeni müdahâlelere açıktır. Bu bağlamda, uygulamanın tasarlanma sürecinde karşılaşılan problemlere yönelik müdahâlelerde bulunulmuştur. Bu müdahâleler:

- Videolardan bazılarının yüklendikten sonra uygulamanın içinde çalışırken ekranının karardığı gözlemlenmiştir. Bu sorunu çözmek için tüm kararan videolar belirlenmiş ve yeniden MP4 formatında düzenlemeleri yapılmıştır.
- Video bilgisi eksik olan videoların olduğu fark edilerek bu videoların video bilgileri girilmiştir.
- Her 10 doğru cevaptan sonra gelen pekiştirecin uygulama esnasında görülmediği fark edilmiş ve bu sorun çözülmüştür.
- Pekiştirecin videonun yukarısında sağ üst köşede bir tik işareti ile üst üste geldiği gözlemlenmiş ve bu sorun çözülmüştür.
- Yönetici ekranında yer alan video listesinde ilgili kriterlere göre arama yapılırken içeriğin doğru şekilde filtrelenmediği fark edilerek soruna müdahâle edilmiştir.

5.2. Katılımcı Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular

Yarı yapılandırılmış görüşme formu her seviyeden 12 kişi olmak üzere B1, B2, C1 seviyelerinden toplamda 36 öğrenciye uygulanmıştır.

Tablo 3

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bilgileri

Öğrenci No	Cinsiyet	Uyruk	Bildiği Diller	Seviye	Türkçe Öğrenme Süresi / Ay	Dijital Platform Kullanma Durumu
1	Erkek	Nijerya	Türkçe, İngilizce	C1	8	Hayır
2	Kadın	Sırbistan	Sırpça, Türkçe	C1	8	Kısmen
3	Erkek	Afganistan	Özbekçe, Farsça, Türkçe	C1	7	Kısmen
4	Kadın	Kırgızistan	Rusça, İngilizce, Türkçe	C1	8	Hayır
5	Erkek	Malezya	Malayca, Türkçe	C1	8	Evet
6	Erkek	Bosna Hersek	İngilizce, Boşnakça, Türkçe	C1	7	Kısmen
7	Erkek	Bosna Hersek	İngilizce, Boşnakça, Türkçe, İspanyolca	C1	7	Kısmen
8	Kadın	Özbekistan	Özbekçe, Türkçe, Rusça	C1	7	Evet
9	Kadın	Pakistan	İngilizce, Urduca, Hintçe, Türkçe	C1	7	Evet
10	Kadın	Bosna Hersek	Boşnakça, Türkçe, İngilizce, Zulu	C1	7	Evet
11	Kadın	Karadağ	Boşnakça, İngilizce, Türkçe, Almanca	C1	7	Kısmen
12	Erkek	Madagaskar	Fransızca, İspanyolca, Türkçe	C1	6	Evet
13	Kadın	Malezya	Malayca, İngilizce, Türkçe	B2	9	Evet
14	Kadın	Tayland	Tayca, İngilizce	B2	8	Evet
15	Kadın	Tayvan	Çince, İngilizce	B2	7	Hayır
16	Kadın	Tanzanya	Swahilice, Türkçe	B2	6	Evet
17	Erkek	Irak	Kürtçe, Arapça	B2	6	Kısmen
18	Kadın	Fas	İngilizce, Fransızca, Rusça, Arapça	B2	6	Evet
19	Erkek	Moritanya	Arapça, İngilizce, Fransızca, Türkçe	B2	7	Kısmen
20	Kadın	Bosna Hersek	İngilizce, Almanca, Türkçe, Boşnakça	B2	7	Hayır
21	Kadın	Cezayir	Arapça, İngilizce, Fransızca, Türkçe	B2	7	Evet
22	Kadın	Endonezya	İngilizce, Endonezya, Arapça, Türkçe	B2	7	Evet
23	Erkek	Irak	Arapça, İngilizce	B2	8	Kısmen
24	Erkek	Gine	Fransızca, İngilizce, Türkçe	B2	7	Evet
25	Erkek	Zambiya	İngilizce	B1	8	Evet
26	Kadın	Yemen	Arapça, İngilizce	B1	5	Evet
27	Kadın	Somali	İngilizce, Türkçe, Somalice, Arapça	B1	7	Evet
28	Erkek	Irak	Türkçe, Arapça	B1	5	Hayır
29	Erkek	Yemen	Arapça, İngilizce, Türkçe	B1	6	Evet
30	Kadın	Somali	Arapça, İngilizce, Türkçe	B1	6	Evet
31	Erkek	Çin	Çince, İngilizce, Türkçe	B1	6	Hayır
32	Erkek	Tanzanya	Türkçe, İngilizce	B1	5	Hayır
33	Erkek	Libya	İngilizce, Arapça	B1	5	Evet
34	Erkek	Irak	Arapça	B1	5	Evet
35	Kadın	Cezayir	Arapça, Fransızca, İngilizce, Türkçe	B1	7	Evet
36	Erkek	Angola	Portekizce	B1	7	Kısmen

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin kız ve erkek oranlarının eşit; uyruklarının ise oldukça çeşitli olduğu görülmektedir. Bu öğrenciler; 27 farklı ülkeden gelmekte ve en az iki dil bilmektedirler. Öğrencilerin yaş ortalamaları çalışma grubunda da bahsedildiği gibi 20-30 yaşları arasında yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle, araştırmaya katılan öğrencilerin genç bir yaş grubunda olduğu söylenebilir. C1 düzeyindeki öğrencilerin ortalama 7,25; B2 düzeyindeki öğrencilerin ortalama 7,08; B1 düzeyindeki öğrencilerin ise ortalama 6 aydır Türkçe öğrendikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ortalama Türkçe öğrenme süresi ise 6,77 ay olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Türkçe Öğrenmek Amacıyla Öğrencilerin Dijital Platformları Kullanma Durumları

Cinsiyet	Dijital Platform Kullananlar	%	Kullanmayanlar	%	Kısmen Kullananlar	%
Kadın	13	72,2	3	16,6667	2	11,11
Erkek	8	44,44	4	22,22	6	33,33
Toplam	21	58,33	7	19,44	8	22,22

Tablo 4 incelendiğinde kadınların %72,2'sinin erkeklerin %44,4'ünün toplamda araştırmaya katılanların yaklaşık %58'inin dijital platformları Türkçe öğrenmek amacıyla kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların %22,22'sinin ise kısmen cevabını verdiği gözlemlenmektedir. Buradan yola çıkarak araştırmaya katılanların yarıdan fazlasının, kısmen kullananlar da göz önünde bulundurulduğunda yaklaşık %80'inin dijital platformları Türkçe öğrenmek amacıyla kullandığı sonucu elde edilmektedir. Katılımcıların yaş oranlarının düşük olmasının dijital platformları kullanmada etkili olduğu söylenebilir. Kadınların %72'sinin erkeklerin ise %44,4'ünün dijital platformları kullandığını belirtmesi nedeniyle kadınların erkeklere oranla dijital platformları daha çok Türkçe öğrenmek amacıyla tercih ettiği sonucuna ulaşılmaktadır. Dijital platformları Türkçe öğrenmek amacıyla kullanmayanlar ise kadınlarda %16, erkeklerde %22 toplamda ise %19 oranında bir gruptur.

Tablo 5

Türkçe Öğrenmek Amacıyla Kullanılan Web ya da Mobil Uygulamalar

Youtube	%	Duolingo	%	Google T.	%	Tureng	%	Sesli Sözlük	%	Learn Turkish	%
14	48,27	9	31,03	7	24,13	2	6,89	3	10,34	1	3,44

Tablo 5 incelendiğinde; dijital platformları kısmen ya da sürekli kullandığını bir önceki soruda ifade eden 29 öğrencinin sırayla YouTube, Duolingo, Google Translate, Sesli Sözlük, Tureng ve Learn Türkçe platform ve uygulamalarını kullandığı görülmektedir. Bu bağlamda, bir öğrencinin birden fazla uygulamayı kullandığını söyleyebiliriz. En çok kullanılan uygulamanın youtube olmasının sebebi olarak öğrencilerin dizi, film, şarkı gibi birçok video türüne bu uygulama aracılığıyla hem mobil hem de web üzerinden ulaşabiliyor olmasını gösterebiliriz. Youtube'dan sonra Google Translate, Tureng ve Sesli Sözlük öğrencilerin sözlük ve çeviri için kullandığı uygulamalardır. Bu üç uygulamanın toplam 11 kişi tarafından kullanıldığını düşündüğümüzde %37,93'lik bir frekansa tekabül ettiği sonucuna ulaşılmaktadır. Sözlük uygulamaları dışında Duolingo uygulamasını öğrencilerin yaklaşık %31'inin kullandığı söylenebilir. Duolingo uygulaması İngilizce bilenlere Türkçe öğretmeyi amaçlayan ve dört temel beceride hizmet sunan bir uygulamadır. Uygulamanın şu anda 1.43 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. Duolingo, başlangıç düzeyiden ileri seviyeye kadar içeriği kullanıcılara sunmaktadır. Learn Turkish uygulaması Yunus Emre Enstitüsü tarafından geliştirilen Duolingo'ya benzer dört temel becerinin geliştirilmesine yönelik bir platformu bulunmaktadır. Duolingo'ya göre da az sayıda tercih edilme sebebi olarak Duolingo'nun sadece Türkçe değil birçok farklı dilde dil öğrenimini destekleyen içeriklerinin bulunması, dünya çapında bu sebepten ötürü tanınır olması ile hem web hem de mobil uygulamasının olması gösterilebilir. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin ana dillerinin İngilizce olmaması, İngilizceyi de Duolingo aracılığıyla öğrenerek uygulamayı tanınması da bu sebeplere ilave edilebilir. Yunus Emre Enstitüsünün Learn Turkish uygulamasının TÖMER'ler başta olmak üzere Türkiye'de Türkçe öğrenen yabancılara tanıtması ve mobil versiyonunun da IOS ve Android marketlerde yer alması uygulamanın kullanıcı sayısını arttıracakı düşünülmektedir.

Tablo 6

İzlenen Programlar

C	Haber f	%	Dizi f	%	Film f	%	Şarkı f	%	Belgesel f	%	D ¹ f	%
K/41	5	12,19	14	34,14	14	34,14	7	17,07	0	0	1	2,43
E/37	6	16,21	10	27,02	10	27,02	8	21,62	1	2,70	2	5,40
T/78	11	14,10	24	30,76	24	30,76	15	19,23	1	1,28	3	3,84

¹ D; Diğer anlamında kullanılmaktadır.

Öğrencilerin internet ortamında ve televizyonda izlediği programlar ile ilgili soruda seçenek kısıtlaması getirilmemiştir. Cevaplar incelendiğinde kadın ile erkek öğrenciler arasında farklılıklar gözlemlenmiştir. Tablo 6 incelendiğinde kadınların erkeklere göre daha yüksek oranda dizi ve filmleri tercih ettiği görülmektedir. Kadınlar 14 kez dizi ve filmi tercih ederken erkekler 10 kez tercih etmiştir. Farklılığa rağmen, dizi ve filmler hem kadın hem de erkekler arasında sayıca en çok izlenen program olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Dizi ve filmlerin ardından erkeklerin %21'i, kadınların ise %17'si şarkıları tercih etmiştir. Haberler ise erkekler tarafından %16, kadınlar tarafından %12'lik bir kısım tarafından seçilmiştir. Bu kapsamda, erkeklerin kadınlardan daha çok şarkı ve haberleri tercih ettiği söylenebilir. Belgesel programı, erkekler tarafından bir kişi tarafından tercih edilmiştir. Diğer seçeneği ise erkekler tarafından daha çok tercih edilmiştir. Diğer seçeneği için yapılan ek açıklamada ise öğrencilerden erkeklerin skeçleri, kız öğrencinin ise ders videolarını izlediği sonucuna ulaşılmıştır. Kadın ve erkeklerin toplam seçimleri incelendiğinde ise izledikleri program türlerinin sırayla dizi ve film, haber, skeç, ders videoları ile belgeseller olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7

Türkçeyi Geliştiren Programlar

C	Haber	%	Dizi	%	Film	%	Şarkı	%	Belgesel	%	D	%
K	3	11,53	13	50	6	23,07	4	15,38	0	0	0	0
E	3	12	6	24	8	32	6	24	1	4	1	4
T	6	11,76	19	37,25	14	51,85	10	20,60	1	1,9	1	1,9

Araştırmaya katılan öğrencilerin Türkçe becerilerini geliştirdiğini düşündükleri programlar Tablo 7'de görülmektedir. Tabloya göre kadınların %50'si dizilerin, erkeklerin %32'sinin ise filmlerin daha çok Türkçelerini geliştirdiğini düşünmektedir. Kadınlarda dizilerden sonra en çok tercih edilen film, şarkı ve haberlerdir. Erkeklerde ise filmlerden sonra en çok tercih edilen şarkı ve dizi, haber, belgesel ve diğer seçeneğidir. Bu bağlamda, İzle Öğren uygulamasında cinsiyete göre kadınlara daha çok dizilerden erkeklere ise film ve şarkılardan videolar çıkması, uygulamaya olan ilgilerini ve motivasyonlarını arttırabilir. Genel toplam incelendiğinde ise yaklaşık %52'lik bir oranla filmlerin Türkçeyi en çok geliştirdiği düşünülen program türü olduğu söylenebilir. Filmleri dizi, şarkı, haber, belgesel ve diğer program türleri takip etmektedir. Bu sebeple, İzle Öğren uygulamasına içerik eklenirken bu sıranın dikkate alınması faydalı olacaktır.

5.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme ile Elde Edilen Bulgular

5.3.1. Öğrencilerin Türkçelerini Geliştirmek Amacıyla Kullandığı Dijital Ortamlar

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda sorulan ilk soruya öğrencilerin verdiği yanıtlar incelendiğinde mobil, web, mobil ve web, televizyon, televizyon ve mobil olarak cevaplar gruplara ayrılmaktadır.

Tablo 8

Cinsiyete Göre Öğrencilerin Türkçelerini Geliştirmek İçin Tercih Ettiği Dijital Ortamlar

C	Web	%	Mobil	%	Web+Mobil	%	TV	%	TV+Mobil	%
K	0	0	14	77,78	4	22,22	0	0	0	0
E	4	22,22	9	50	2	11,11	2	11,11	1	5,6
T	4	11,11	23	63,89	6	16,67	2	5,6	1	2,8

Tablo 8 incelendiğinde kadın öğrencilerin erkeklere göre daha çok mobil ortamları tercih ettiği görülmektedir. Kadınların yaklaşık %78'i, erkeklerin %50'si mobil ortamları tercih etmektedir. Hem web hem de mobil ortamları tercih edenlerin yaklaşık %22'si kadın, %11'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Kadın öğrencilerde daha farklı bir ortam tercih edilmeyorken erkek öğrencilerin yaklaşık %28'i web, %11'i televizyon, % 5'i de televizyon ve mobil ortamları tercih ettiğini dile getirmiştir.

Öğrencilerin mobil ortamları tercih etme sebepleri incelendiğinde cevaplarının Türkçe öğrenenlerle sohbet edilebilmesi, kullanışlılık, Türkçe öğrenmeye yardımcı uygulamalar içermesi başlıkları altında toplandığı gözlemlenmiştir.

Tablo 9

Seviyelere Göre Öğrencilerin Türkçe Öğrenmek İçin Tercih Ettiği Dijital Ortamlar

S	Web	%	Mobil	%	Web+Mobil	%	TV	%	TV+Mobil	%
B1/12	1	8,33	8	66,66	1	8,33	1	8,33	1	8,33
B2/12	1	8,33	8	66,66	2	16,66	1	8,33	0	0
C1/12	2	16,66	7	58,33	3	25	0	0	0	0
T/36	4	11,11	23	63,89	6	16,67	2	5,6	1	2,8

Tablo 9 incelendiğinde Türkçe öğrenmek için tüm seviyelerdeki öğrencilerin en çok mobil ortamları tercih ettiği görülmektedir. Mobil ortamları, hem web hem mobil, sadece web, sadece televizyon ve hem televizyon hem mobil cevapları takip etmiştir. Hem web hem de mobil uygulamaları tercih edenlerin sayısı B1'de 1, B2'de 2, C1'de 3 kişi olmak üzere

seviye yükseldikçe artmıştır. Sadece web ortamlarını B1 ve B2 seviyelerinden 1'er kişi, C1 seviyesinden ise 2 kişi tercih etmiştir. Televizyonu B1 ve B2 seviyelerinden 1'er kişi hem televizyon hem de mobil cevabını ise B1 seviyesinde 1 kişi vermiştir. Bu bağlamda, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için bir dijital materyal hazırlanacağı zaman öncelikli olarak mobil olarak tasarlanmasına ama aynı uygulamanın web versiyonunun da olmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 10

Türkçe Öğrenmek Amacıyla Mobil Ortamların Tercih Edilme Sebepleri

Cinsiyet	Sohbet	%	Kullanışlılık	%	Uygulamalar	%
K	0	0	13	92,85	1	7,14
E	1	11,11	7	77,77	1	11,11

Öğrencilerin mobil uygulamaları neden Türkçe öğrenmek için kullandıkları ile ilgili verilen cevaplarda kadınların yaklaşık %93'ünün erkeklerin ise %78'inin birçok yönden kullanışlı olması için tercih ettiği görülmektedir. Öğrencilerin verdiği cevaplardan bir kaçısı şu şekildedir:

“Türkçemi geliştirmek için mobil ortamları tercih ediyorum çünkü her zaman ve her yerde, istediğim zaman kullanabilirim.”

“Mobil. Çünkü her zaman yanımda. Mesela metroda kullanabiliriz. Vakti daha faydalı kullanabiliriz.”

“Ben mobil tercih ediyorum. Kolayca kullanabilirim ve her zaman yanımda taşıyorum.”

“ Mobil. Çünkü zaten cep telefonunu her zaman kullanırım.”

“Mobil, çünkü kolayca kullanabilirim.”

“Mobil kullanırım çünkü daha kolay.”

Öğrencilerin mobil ortamların kullanışlı olması üzerine verdikleri cevaplar incelendiğinde; her yerde ve her zaman cep telefonları aracılığıyla mobil ortamlara erişebildiğinden mobil ortamları Türkçe öğrenmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılabilir.

Kadın öğrencilerin yaklaşık % 7,14'ü, erkek öğrencilerin ise %11,11'i mobil ortamları, mobil ortamlarda çalışan uygulamalarla Türkçelerini geliştirebildikleri için tercih ettiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplara örnek verecek olursak:

“Cep telefonunu tercih ediyorum. Çünkü youtube ve farklı sitelerden çok şey öğrendim.”

“Mobil tercih ederim. Özellikle youtube kanallarını izliyorum.”

Öğrencilerin verdikleri cevapları incelediğimizde daha çok youtube uygulaması aracılığıyla mobil ortamlarda Türkçe öğrendikleri görülmektedir.

%11,11'e tekabül eden erkek öğrencilerden birinin ise Türkçe sohbet edebildiği için mobil uygulamaları tercih ettiği görülmüştür. Öğrenci; "Türkçemi geliştirmek için mobil uygulamayı tercih ediyorum. Çünkü bunun sayesinde diğer Türkçeyi öğrenenlerle konuşmam mümkün oluyor." şeklinde fikrini belirtmiştir.

Öğrencilerin hem web hem de mobil ortamları tercih etme sebepleri incelendiğinde farklı durumlarda ikisini de kullanabilmeleri sonucuna ulaşılmıştır. Şöyle ki; hem web hem de mobil ortamları tercih eden öğrencilerin bir kısmı şu cümlelerle neden bazen web bazen de mobil ortamları kullandıklarını ifade etmişlerdir:

"Hem web tercih ediyorum. Hem mobil. Mesela okumamı geliştirmek için webi tercih ediyorum. Bazen roman gibi şeyler okuyarak okumamı geliştiriyorum. Mobilde Youtube'dan bazı diziler izliyorum Türkçemi geliştirmek için."

"Hem web hem mobil. Bilgisayarda ekran büyük. İzlemek daha kolay. Ama dışarıda mobil cihazları kullanmak daha kolay."

Öğrencilerin web ortamlarını tercih etme sebepleri ise konsantrasyonlarını artırması, daha kolay kullanılması ve ekran büyüklüğü başlıkları altında toplanmaktadır. Web ortamlarını tercih eden öğrencilerin hepsi erkektir. Bu sebeple cinsiyet farklılığına aşağıda yer alan tabloda değinilmemiştir.

Tablo 11

Öğrencilerin Web Ortamlarını Türkçelerini Geliştirmek Amacıyla Tercih Etme Sebepleri

Konsantrasyon	%	Kullanışlılık	%	Ekran Büyüklüğü	%	Toplam Kişi Sayısı
1	25	2	50	1	25	4

Tabloda da görüldüğü üzere web uygulamalarının tercih edilme nedeni olarak en çok kullanışlı/işlevsel olması gösterilmektedir.

Televizyon aracılığıyla Türkçesini geliştirdiğini ifade eden 2 erkek öğrenci vardır. Bu öğrencilerin cevapları;

"Televizyondan TRT Haber'i takip ediyorum."

"Çoğu zaman televizyon tercih ediyorum. Çünkü televizyondaki insanların çok farklı telaffuz var. Onları dinlemek çok iyi benim için." şeklinde.

Öğrencilerin cevaplarında da anlaşıldığı üzere Türkçe becerilerini geliştirmek için televizyonda yer alan programları takip ettikleri görülmektedir. Televizyonu, Türkçesini geliştirmek için kullanan öğrencilerin her ikisi de erkektir. Bu kapsamda, öğrencilerin televizyondaki programlar aracılığıyla Türkçe dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmeye çalıştığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Hem televizyon hem de mobil ortamları tercih eden öğrenci ise “Mobil ve televizyon. Sosyal medya ve dizileri takip ediyorum. Türkleri takip ederek Türkçemi geliştiriyorum. Twitter, Instagram, Whatsapp. Instagram’da İngilizce-Türkçe kelimeler olan kanalları takip ediyorum.” diyerek televizyon aracılığıyla takip ettiği diziler ve mobil ortamlar aracılığıyla eriştiği sosyal medya uygulamaları ile Türkçe becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedir.

5.3.2. Öğrencilerin Türkçe Öğretmek Amacıyla Hazırlanmış ya da Türkçe Öğretme Amacı Taşımayan Otantik Videoları Tercih Etme Durumları ve Nedenleri

Tablo 12

Öğrencilerin Cinsiyete Göre Türkçe Öğrenmek Amacıyla Tercih Ettikleri Video Türleri

Cinsiyet	Dizi, Film gibi Türkçe Öğretme Amacıyla Hazırlanmamış Videolar f	%	Türkçe Öğretmek Amacıyla Tasarlanmış Videolar f	%	Her İki Video Türü f	%
K/18	13	72,22	2	11,11	3	16,66
E/18	14	77,77	2	11,11	2	11,11
T/36	27	75	4	11,11	5	13,88

Tablo incelendiğinde kadınların yaklaşık %72’sinin, erkeklerin ise %77’sinin dizi, film, belgesel gibi öğrencilerin günlük hayatta Türklerin izledikleri, Türkçe öğretme amacına yönelik hazırlanmamış videolarla Türkçe öğrenmek istedikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %75’inin bu cevabı vermesi öğrencilerin büyük çoğunluğunun günlük hayatta karşılarına çıkan otantik materyal olarak kullanılabilecek dizi, film gibi videoları tercih ettiği sonucuna ulaşılmaktadır. Kadın öğrencilerin %16’ya denk gelen 3’ü, erkeklerin ise %11’e denk gelen 2’sinin her iki video türünü de tercih ettiği tabloda açıkça gözlemlenmektedir. Türkçe öğretmek amacıyla özel olarak hazırlanmış videoları hem

kadın hem de erkek öğrencilerden sadece 2, toplamda 4 tanesinin tercih ettiği görülerek en az tercih edilen video türü olduğu söylenebilir. Hem kadın hem de erkek öğrenciler birbirine yakın bir oranda bu cevabı vermişlerdir. Bu durumdan yola çıkarak kadın ve erkek öğrencilerin tercih ettikleri video türlerinde anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir.

Tablo 13

Seviyelerine Göre Öğrencilerin Türkçe Öğrenmek Amacıyla Tercih Ettikleri Video Türleri

Seviye	Dizi, Film gibi Türkçe Öğretme Amacıyla Hazırlanmamış Videolar f	%	Türkçe Öğretmek Amacıyla Tasarlanmış Videolar f	%	Her İki Video Türü f	%
C1/12	9	75	1	8,33	2	16,66
B2/12	8	66,66	2	16,66	2	16,66
B1/12	10	83,33	1	8,33	1	8,33
T/36	27	75	4	11,11	5	13,88

Araştırmaya katılan öğrencilerin tercih ettikleri video türlerini seviyeleri açısından değerlendirildiğinde C1 seviyesindeki öğrencilerin %75'inin, B2 seviyesindeki öğrencilerin %66,66'sının, B1 seviyesindeki öğrencilerin ise %83,33'ünün günlük hayatta karşılarına çıkabilecek dizi, film gibi videolarla Türkçe becerilerini geliştirmek istedikleri görülmektedir. Bu bağlamda, tüm seviyelerdeki öğrencilerin büyük çoğunluğunun, %75'inin, günlük hayatta karşılarına çıkabilecek dizi, film gibi videolarla Türkçe öğrenmek amacıyla tercih ettiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında bazı öğrencileri Türkçe öğrenmek için hem özel olarak hazırlanmış hem de günlük hayatta karşılarına çıkabilecek video türlerinden ikisinin de gerekli olduğunu düşünmüşlerdir. Bu öğrenciler C1 ve B2 seviyelerinde %16, B1 seviyesinde %8, toplamda ise %13'lük bir grubu temsil etmektedirler. Öğrencilerin bir kısmı ise Türkçe öğretmek için hazırlanmış videoların Türkçe öğrenmelerine daha çok katkı sağlayacaklarını ifade etmişlerdir. Bu öğrenciler, C1'de %8, B2'de %16, B1'de %8, toplamda ise %11'lik bir grup oluşturmaktadır. Öğrencilerin verdiği cevaplardan yola çıkarak dizi, film gibi videoların Türkçe öğrenmek amacıyla daha çok tercih edildiği, kimi zaman ise Türkçe öğretmek amaçlı hazırlanmış videoların ders planına eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin dizi film gibi video türlerini tercih etme nedenleri sorulduğunda, bu videolar aracılığıyla daha kolay öğrendikleri, kelime bilgilerini geliştirdiği, eğlenerek öğrendikleri,

günlük hayatta karşılarına çıkacak durumları ve telaffuzları öğrendikleri, kültürü tanımlarına yardımcı olduğu cevapları alınmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplarda dizi, film gibi videoları hem eğlenceli hem kolay hem de kültürü öğrenmelerini sağlayıcı olduğu gibi birden fazla konu kapsamına giren yanıtlar bulunmaktadır. Bu sebeple frekans değerleri aşağıda verilen tabloda toplam yanıtlar üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 14

Öğrencilerin Dizi, Film gibi Türkçe Öğretme Amacıyla Hazırlanmamış Videoları Türkçe Öğrenmek İçin Tercih Etme Sebepleri

C	Kolay %	Eğlenceli %	Kelime Dağarcığını Arttırması %	Günlük Hayattaki Durumları ve Telaffuzları Öğrenmesi %	Kültür %	Konuşma %			
K/16 2	12,5	7	43,75	2	12,5	5	31,25	0	0
E/15 5	33,33	4	26,66	1	6,66	1	6,66	2	13,33
T/31 7	22,58	11	35,48	4	12,90	6	19,35	2	6,45

Tablo incelendiğinde öğrencilerin birden fazla başlık altında toplanan cevaplar verdiğini görmekteyiz. Kadın öğrencilerin yaklaşık %43'ü erkek öğrencilerin ise yaklaşık %26'sı olmak üzere öğrencilerin toplamda %35'i dizi, film ve videoların eğlenerek öğrenmelerine katkı sağladığını belirtmiştir.

“Türkçemi geliştirmek için dizi ve film tercih ediyorum çünkü daha eğlenceli oluyor. Dinlerken ve izlerken yeni kelimeler öğreniyorum.”

“Dizi, film gibi videolarla. Çünkü daha az yapay ve daha eğlenceli. Hazırlanmış videolarda öğreneceklerim belli. Ama dizi, film gibi videoları izledikten sonra bilmediğim deyimleri, kelimeleri not ediyorum. Daha çok şey öğrenmiş oluyorum. Bir şey daha eklemek istiyorum. Belgeseller bizim seviyemiz için hala zor ve sıkıcı.”

“Dizi, film gibi videolar. Daha çok eğlenceli. Bu da beni motive ediyor.”

Kadın öğrencilerin ortalama %31'i erkeklerin ise %6'sı toplamda %19'u dizi, film gibi videoların günlük hayatta hangi durumda ne konuşulacağını öğrenmelerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir.

“Ben ikincisini tercih edeceğim. Çünkü dizide, filmde günlük hayattan konuşmalar var. Hazırlanmış videolarda yavaş yavaş. Günlük hayatta bu yok. Çünkü biz Türkiye’de yaşıyoruz. İnsanlar hızlı konuşuyor.”

“Bence dizi, film gibi videolarla. Çünkü günlük hayatta neye ihtiyacımız var oradan öğreniyoruz.”

Erkek öğrencilerin %33’ü, kadınların ise 12,5’i toplamda %22’lik bir grubun otantik videolarla daha kolay öğrendiklerini dile getirmiştir.

“Türkçe öğrenmek için film gibi videoları izlemek isterim. Çünkü ben filmler izlerken Türkçeyi daha kolay, rahat öğreniyorum.”

“Dizi, film gibi videolarla. Çünkü onlar eğlenceli ve daha kolay öğreniyoruz.”

Kadınların %12, erkeklerin %6 ve toplamda öğrencilerin %12’si dizi, film gibi Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmamış videoların kelime dağarcıklarını geliştirdiklerini ifade etmektedirler.

“Ben Türkçe öğrenmek için dizi, film gibi videoları tercih ederim. Çünkü ben de dizi izliyorum. Türklerin nasıl konuştuğunu, yeni kelimeleri öğrenebiliyorum. Aynı zamanda eğleniyorum.”

Öğrencilerin bir kısmı ise dizi, film gibi videoların Türk kültürünü tanımalarına yardımcı olduğundan bahsetmiştir. Bu cevabı veren öğrencilerin hepsi erkektir. Erkeklerde %6 toplamda %19’a tekabül eden bir grubu oluşturmaktadırlar.

“Ben hazırlamış videolar izlemiyorum. Çünkü benim sorunum, hızlı konuşan insanları anlamamam. O yüzden skeçleri ve filmleri tercih ediyorum. Hem konuşmamı hem de bilgi almamı sağlıyorlar. Türkiye’deki kültürle ilgili bilgilendiriyorlar.”

Öğrencilerden sadece erkeklerin verdikleri cevaplardan biri de konuşmalarına katkı sağladığını düşünmeleridir.

“Ben hazırlamış videolar izlemiyorum. Çünkü benim sorunum, hızlı konuşan insanları anlamıyorum. O yüzden skeçleri tercih ediyorum.”

Öğrencilerin toplamının %13’ü hem dizi film gibi Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmamış videolar hem de Türkçe öğretmek için özel olarak hazırlanmış videolarla Türkçelerini geliştirmek istediğini ifade etmiştir. Bu öğrenciler, her iki video türünün de farklı açılardan faydalı olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri cevapları incelediğimizde;

“İkisini de tercih ederim. İkisi de faydalı.”

“Bence iki tür videolar da gerekli. Çünkü dizi, film dikkatimizi çeken, Türkiye’deki hayatı ve aksanı öğreten şeyler. Ama hazırlanmış videolar dil bilgisi ve daha doğru konuşmamız konusunda katkı sağlayabilir.”

“İki video türü de. İkisi de lazım. Hazırlanmış videolarda tam bir konu üzerine eğilmiş. Dizi, film, şarkılar günlük hayatta. İkisi beraber olmalı. İkisi birlikte olursa daha iyi Türkçemiz gelişir.”

Türkçe öğrenmek için sadece bu amaca özel tasarlanmış videoları tercih eden öğrenciler 4 kişiden oluşmakta ve toplam grubun yaklaşık %11’ine denk gelmektedir. Bu öğrencilerin Türkçe öğretmek amacıyla tasarlanmış videoları tercih etme sebepleri;

“Ben Türkçemi geliştirmek için hazırlanmış videolarla geliştirmek isterim. Çünkü hazırlanmış videolar benim için bazı şeyleri gramatik olarak öğretiyor.”

“Bence hazırlanmış videolar öğrenmek için iyidir. Çünkü çeşit, konu, tarz var. Ben bazen dizi ve film izliyorum ve yeni kelimeleri öğrenmek istiyorum ama izlerken sürekli durmak can sıkıcı.”

“Hazırlanmış videolarla Türkçemi geliştirmek isterim çünkü bilgiler daha akademik olabilir. Eğitim için daha faydalı.” olarak belirtilmiştir.

Tablo 15

Öğrencilerin Türkçe Öğretmek Amacıyla Özel Olarak Hazırlanmış Videoları Tercih Etme Nedenleri

Cinsiyet	Dil Bilgisi	%	Eğitsel Olması	%	Çeşitli Olması	%
Kadın/2	0	0	1	50	1	50
Erkek/2	2	100	0	0	0	0
Toplam/4	2	50	1	25	1	25

Öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde dil bilgisini öğrenmelerine yardımcı olması, daha eğitici olması, farklı tür ve konuları barındırması nedeniyle tercih ettiği görülmektedir. Erkekler ve kadınların farklı cevapları olmuştur. Araştırmaya katılan erkeklerin hepsi, Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmış videoları dil bilgisi açısından tercih ederken kadınların cevapları eğitsel olması ve farklı konuları içermesi yönünden eşit olarak dağılım göstermektedir.

5.3.3. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkı

İzle Öğren uygulamasının öğrencilerin Türkçe öğrenmelerine katkı sağlayıp sağlamadığına ilişkin alınan cevaplarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkçe öğrenmelerine katkı sağladığını belirttiği, az bir kısmının ise kısmen katkı sağladığını ifade ettiği görülmüştür.

Tablo 16

İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkı

Cinsiyet	Katkı Sağladı	%	Kısmen	%
Kadın/18	17	94,44	1	5,55
Erkek/18	17	94,44	1	5,55
Toplam/36	34	94,44	2	5,55

Yapılan araştırmadan, hem kadın hem de erkek öğrencilerin toplam %94,44'ünden İzle Öğren'in Türkçe öğrenmelerine destek olduğu sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin hem kadın hem erkek hem de toplam sayıda %5,55'ine denk gelen kısmının ise uygulamanın Türkçe öğrenmelerine kısmen katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 17

İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkının Öğrencilerin Seviyeleri Açısından Değerlendirilmesi

Seviye	Katkı Sağladı	%	Kısmen	%
C1/12	11	91,66	1	8,33
B2/12	11	91,66	1	8,33
B1/12	12	100	0	0
T/36	34	94,44	2	5,55

Tablo 17 incelendiğinde B1 seviyesindeki öğrencilerin tamamının, C1 ve B2 seviyelerinde ise büyük çoğunluğu oluşturan %91,66'sının İzle Öğren'in Türkçe öğrenmelerine katkı sağladığını düşündüğü sonucu elde edilmektedir.

İzle Öğren'in katkı sağladığını düşünen öğrencilerin cevapları incelendiğinde dinleme becerilerini geliştirdiği, telaffuzlarını geliştirdiği, dikkatle dinlemelerini sağladığı, konuşulanları daha iyi anlamalarını sağladığı, kelime bilgilerini geliştirdiği, farklı konular hakkında bilgi edinmelerini sağladığı, kültür öğrenmelerine katkı sağladığı, farklı seslerin yazılışını öğrenmelerine katkı sağladığı görüşleri altında toplanmaktadır.

Tablo 18

İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Türkçe Öğrenmelerine Sağladığı Katkılar

C	Anlama	%	Anlatma	%	Anlama +Anlatma	%	Kelime	%	Kelime+Kültür	%
K/18	6	33,3	3	16,6	1	5,5	3	33,3	4	22,2
E/18	6	33,3	3	16,6	4	22,2	2	11,1	2	11,1
T/36	12	33,3	6	16,6	5	13,8	5	13,8	6	16,6

Tabloya göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %33'ü dinleme ve okuma becerilerini kapsayan anlama becerilerinin geliştiğini ifade etmiştir. Kadın ve erkeklerin cevapları eşit dağılım göstermiştir.

“Evet, İzle Öğren uygulaması Türkçe öğrenmemi destekledi. Bu uygulama, Türkçe anlama ve dinleme becerimi geliştirir.”

“Evet. Türkçe öğrenmemi destekledi. Daha dikkatli oluyorum ve anlamamı geliştiriyor.”

Kadın ve erkeklerin eşit dağılım gösterdiği diğer bir cevap ise konuşma ve yazma becerilerini içeren anlatma becerilerine İzle Öğren uygulamasının katkı sağladığı görüşüdür. Bu kapsamda cevaplayan öğrencilerin hem kadın, hem erkek hem de toplam oranı %16,6'dır.

“Evet, destekledi. Bilmediğim, yanlış bildiğim telaffuzları ve kelimeleri öğrendim.”

“Evet, telaffuzumu destekledi.”

Kadın öğrencilerin %5'i, erkeklerin ise %22'si İzle Öğren'in hem anlama hem de anlatma becerilerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Tüm öğrencileri değerlendirdiğimizde bu oran %13,8'e tekabül etmektedir.

“80 soru çözdüm. 71 doğrum var. 9 yanlışım var. Tabii ki dinleme becerimi geliştirdi. Mesela kelimelerdeki ğ, ç gibi sesleri algılayıp yazımını gördüm.”

“Evet. Tabii ki. Bu uygulama ile pratik yapabiliyorum. Dinleme ve konuşma becerim geliştiriyor.”

Kadınlardan 3, erkeklerden 2; toplamda 5 kişi olmak üzere araştırmaya katılan öğrencilerin %13'ü İzle Öğren ile yeni Türkçe kelimeler öğrendiklerini belirtmişlerdir.

“Evet. Yeni kelimeler öğreniyorum.”

“Bence destekledi. Çok farklı konularda bilgi verdi. Yeni kelimeler öğrendim.”

Kadınlardan 4, erkeklerden 2; toplamda 6 kişi İzle Öğren sayesinde hem yeni kelimeler hem de Türk kültürü ile ilgili farklı bilgiler öğrendiklerini vurgulamıştır.

“Evet, destekledi. Kültür, kelime bilgim arttı.”

“Türkçemi geliştirdi. Yeni kelime öğrendim. Türk kültürünü öğrendim.”

İzle Öğren uygulamasının kısmen Türkçe öğrenmelerine katkı sağladığını düşünen iki öğrencinin görüşleri şu şekildedir:

“Bence bu uygulama ders gibi eğlenceli. Türkçemi geliştirmek için burada sadece videolar var. Bu yüzden çok büyük faydalar vermiyor.”

“Evet, ama bence yabancı öğrencilerle ilgili daha çok şey eklenmeli. Biz bu seviyede bazen anlamıyoruz.”

Öğrencilerin genel olarak verdiği cevaplar incelendiğinde İzle Öğren’in en çok anlama becerilerini, daha sonra anlatma becerilerini geliştirdiği; aynı zamanda dizi, film gibi videolar aracılığıyla Türk kültürünü tanımlarına ve yeni kelimeler öğrenmelerine yardım ettiği görülmektedir. Uygulamanın Türkçe öğrenmelerine kısmen katkı sağladığını söyleyen öğrencilerin görüşleri incelendiğinde ise videolardan farklı soru tipleri de eklenmesi gerektiği görüşünün ortak noktaları olduğu görülmektedir.

5.3.4. İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Durumu

Tablo 19

İzle Öğren Uygulamasının Öğrencilerin Dinleme Becerilerine Katkısı

Cinsiyet	Evet	%	Hayır	%	Kısmen	%
Kadın/18	17	94,44	0	0	1	5,55
Erkek/18	16	88,88	1	5,55	1	5,55
T/36	33	91,66	1	2,77	2	5,55

Tablo incelendiğinde öğrencilerin %91 oranındaki büyük çoğunluğunun İzle Öğren uygulamasının dinleme becerilerine katkı sağladığı görülmüştür. Bu oran kadınlar %94,4, erkeklerde ise 88,8’dir. Erkek ve kadın ve araştırmaya katılan toplam öğrenci sayısının %5,5’i İzle Öğren’in kısmen dinleme becerilerine katkı sağladığı görülmüştür. Erkeklerden 1 öğrenci ise İzle Öğren uygulamasının dinleme becerisine katkı sağlamadığını belirtmiştir. Kadın ve erkeklerde çok büyük farklılık olmadan büyük çoğunluğun İzle Öğren’in dinleme becerisine katkı sağladığını söyleyebiliriz.

Tablo 20

Öğrencilerin Seviyelerine Göre İzle Öğren Uygulamasının Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Durumu

Seviye	Evet	%	Hayır	%	Kısmen	%
C1/12	9	94,44	1	8,33	2	16,66
B2/12	12	100	0	0	0	0
B1/12	12	100	0	0	0	0
T/36	33	91,66	1	2,77	2	5,55

Seviyelere göre öğrencilerin verdiği cevapları incelendiğinde B1 ve B2 düzeylerinde öğrencilerin hepsinin, C1 seviyesindeki öğrencilerin ise %94,4'ünün uygulamanın dinleme becerilerine katkı sağladığını düşündüğü sonucuna ulaşılmaktadır. C1 seviyesindeki öğrencilerin %16'sı kısmen, %8,3'ü ise İzle Öğren'in dinleme becerilerine hiç katkı sağlamadığını düşünmektedir. Bu kapsamda, C1 seviyesindeki öğrenciler için uygulamaya biraz daha farklı özellikler eklenmesi gerektiğini sonucuna ulaşılabilir.

Öğrencilerin neden İzle Öğren uygulamasının dinleme becerilerine katkı sağladığı ile görüşleri aşağıda yer alan tablodaki başlıklar altında gruplanmaktadır.

Tablo 21

İzle Öğren Uygulamasının Dinleme Becerilerine Katkı Sağlama Nedenleri

C	Kelime	%	Anlama	%	Anlatma	%
K/18	2	11,11	15	83,33	1	5,55
E/18	2	11,11	15	77,77	2	11,11
T/36	4	11,11	30	83,33	3	8,33

Araştırmaya katılan öğrencilerin %83,33'lik bir oranla en çok İzle Öğren uygulamasının dinlediklerini daha kolay anlamalarına yardımcı olduğu görülmüştür. Bu oran kadın ve erkeklerde çok büyük farklılık göstermemekle birlikte kadınlarda %83,3, erkeklerde ise %77,7'dir. Bununla ilgili öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Evet. Dinlediğimi daha kolay anlamaya başladım.”

“Uygulamayı kullandığımda dinlediklerimi daha iyi anlamaya başladığımı fark ettim.”

“Evet, dinleme becerime çok katkı sağladı. Dinlediğimi kolay anlıyorum.”

“İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerime katkı sağladı. Mesela ben eskiden bir şeyi kaç kere tekrar tekrar izleyerek öğreniyordum. Şimdi bunun sayesinde bir kere iki kere dinleyerek anlıyorum.”

Öğrencilerin bazıları ise dinleme becerilerini İzle Öğren sayesinde yeni kelimeler ve hangi durumda ne tür kelimeler kullanıldığını öğrenerek geliştirdiklerini söylemişlerdir.

“Evet. Şimdi daha dikkatli dinliyorum. Hangi kelimeyi hangi ortamda kullanacağımı öğreniyorum.”

“Evet, İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerime katkı sağladı. Uygulamayı kullanırken bazı kelimeleri daha iyi anlıyorum.”

Bu uygulamanın kelime öğrenmelerini desteklediğini ifade eden öğrencilerin erkek ve kadınların %11,1’lik bir orandan oluşmaktadır. Bu cevabı veren öğrencilerin toplam frekansı ise yine %11,11’dir.

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin %5,55’i, erkek öğrencilerin %11,11 ve toplamda öğrencilerin %8,33’ü İzle Öğren uygulamasının dinleme becerilerinin yanında anlatma becerileri olan konuşma ve yazmaya da etki ettiğini *“Dinleme becerimi pratik yaparak geliştiriyor. Hem dinlediğimi anlıyorum hem de daha rahat telaffuz ediyorum.”*, *“Evet. Dinlediğimde farklı yazımı olan sesleri daha iyi anladım.”* , *“Dinleme becerime katkı sağladı. Önemsemediğimiz kelimelere o anda daha çok dikkat ediyoruz. Yazılı gördüğümüzde yazılışını da görüyoruz. Dinlediğimi daha kolay anlıyorum.”* şeklindeki yorumlarıyla dile getirmiştir.

İzle Öğren uygulamasının dinleme becerilerine katkı sağlamadığını düşünen 1 erkek öğrenci *“O farkı hissedemedim. Şimdilik katkı sağlamadı. Zamanla bu değişebilir.”* diyerek görüşünü belirtmiştir.

İzle Öğren uygulamasının dinleme becerilerine kısmen katkı sağladığını belirten 1 erkek 1 kadın öğrenci ise *“Biraz katkı sağladı ama belki daha çok video eklenirse daha iyi olabilir.”*, *“Biraz. Çünkü çok kısa videolar var. Daha uzun videolar eklenirse daha çok gelişebilir.”* şeklinde daha uzun ve daha çok video eklendiğinde dinleme becerilerini uygulamanın daha çok katkı sağlayacağını ifade etmiştir.

5.3.5. İzle Öğren Uygulamasındaki Videoların Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi

Uygulamaya yeni eklenecek videoların belirlenmesi ve var olan videolarla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması için İzle Öğren uygulamasından yer alan videoların nasıl olduğu,

nasıl olması gerektiği ile ilgili bir soru sorulmuştur. Bu soruya öğrencilerin verdiği cevaplar aşağıda tablo hâline getirilmiştir.

Tablo 22

İzle Öğren Uygulamasında Yer Alan Videolar ile İlgili Öğrenci Görüşleri

Cinsiyet	Uzun	%	Kısa	%	Çeşitli ve Seviyeye Uygun	%
Kadın/18	0	0	3	16,66	15	83,33
Erkek/18	1	5,55	2	11,11	15	83,33
Toplam/36	1	2,77	5	13,88	30	83,33

Tabloda da görüldüğü üzere öğrencilerin hem kadın hem erkek hem de toplamda %83,33'lük oranını oluşturan büyük çoğunluğu İzle Öğren uygulamasında bulunan videoların çeşitli ve seviyelerine uygun olduklarını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri örnek yanıtlar;

“Bana göre videolar hem kısa, hem uzun, hem eğlenceli hem de seviyeme uygun. Sıkıcı değil.”

“Videolar eğlenceli ve seviyeme uygundur.”

“Hepsi var. Sıkıcı var, eğlenceli var. Kısa var. Uzun var. Bu iyi. Çünkü sadece mesela hepsi çok sıkıcı demeyeceğim Çünkü bazıları sıkıcı bazıları çok iyi. Videolar seviyeme uygun.”

“Videolar bazıları kısa bazıları uzun ama eğlenceliydi. Tabii ki seviyem için uygun.”

“Videolar A1'den C1'e kadar her düzey için uygun ve enteresan. Kısa ve güzel.”

İzle öğren uygulamasında yer alan videoların çeşitli ve seviyelerine uygun olduğunu düşünen öğrencilerin cevapları incelendiğinde, bu öğrencilerin büyük çoğunluğunun videoların dizi, film, belgesel gibi hayatın farklı alanlardan olmasını beğendiğini ve seviyelerine uygun bulduğu söylenebilir. Bu öğrenciler videoların genelini beğendiğini dile getirerek videolarda bir değişikliğe gidilmesini gerekli görmemiştir.

Kadınlardan 3 erkeklerden 2 kişi toplamda %13,88 frekansında yer alan öğrenciler videoların biraz kısa olduğunu, biraz daha uzun videolar eklenmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu öğrencilerin görüşlerine örnek olarak *“Biraz uzun olmalı. Tekrar dinleyince kolay oluyor.”*, *“Güzeldi. Biraz daha uzun olabilirdi.”*, *“Bence eğlenceli ama kısa. Biraz daha uzun olabilir.”* ifadeleri verilebilir. Bu öğrencilerin verdiği ifadeleri

gözden geçirildiğinde genel olarak videoları beğendiklerini ama biraz daha uzun olmasının Türkçe öğrenmelerine daha çok katkı sağlayacağını düşündükleri sonucu elde edilmektedir.

Videoların biraz uzun olduğunu biraz daha kısa olması gerektiğini ifade eden bir erkek öğrencinin ise bunun nedenini “*Bazı videolar çok uzun. Ben zaten kendi internetimi kullanıyorum. Belki daha kısa video daha iyi olacak.*” şeklindeki görüşüyle dile getirmiştir. Videoların uzun olduğunu dile getiren öğrencinin verdiği cevabı incelediğimizde cep telefonundaki internet paketini harcama korkusu taşıdığı görülmektedir. Bu sebepten ötürü videoların kısa olması gerektiğini düşünmektedir. Bu öğrenci, Millî Eğitim Bakanlığının Türkiye’deki operatör şirketleri ile EBA üzerinden giriş yapan herkesin 3GB’lık ücretsiz kullanım hakkı olması ile ilgili anlaşma yaptığı ve bu uygulamanın EBA uzantılı bir uygulama olması sebebiyle 3 GB’lık kullanım hakkının olduğu yönünde bilgilendirilmiştir.

Tablo 23

İzle Öğren Uygulamasında Yer Alan Videolar ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Seviyeleri Açısından Değerlendirilmesi

Seviye	Uzun	%	Kısa	%	Çeşitli ve Seviyeye Uygun	%
C1/12	1	8,33	0	0	11	91,66
B2/12	0	0	2	16,66	10	83,33
B1/12	0	0	3	25	9	75
Toplam/36	1	2,77	5	13,88	30	83,33

Öğrencilerin uygulamadaki videolarla ilgili verdiği cevaplar seviyeleri açısından değerlendirildiğinde en çok C1 seviyesindeki öğrencilerin videoları seviyelerine uygun bulunduğunu ve çeşitli olmasını beğendiği görülmektedir. C1 seviyesinden sadece 1 öğrenci videoların uzun olduğunu dile getirmiştir.

B2 düzeyindeki öğrencilerin %83,3’e tekabül eden büyük çoğunluğunun uygulamadaki videoları çeşitli ve seviyelerine uygun bulunduğu açıkça görülmekle birlikte %16’66’sının ise videoların biraz kısa olduğunu düşündüğü ve bu nedenle biraz daha uzun videoların eklenmesi gerektiğine inandığı sonucu elde edilmektedir.

B1 düzeyindeki öğrencilerden de videoların biraz kısa olduğunu düşünen 3 kişi hariç büyük çoğunluğu videoları çeşitli ve seviyelerine uygun olduğunu belirterek genel olarak olduğu gibi beğenmektedir.

Öğrencilerin verdikleri cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde en çok B1 ve B2 düzeyindeki videolara biraz daha uzun videolar eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

5.3.6. İzle Öğren Uygulamasında Öğrencilerin Değiştirmek ya da Eklemek İsteddiği Özellikler

Uygulamaya hangi özelliklerin eklenebileceği ve çıkarılabileceğinin belirlenmesi amacıyla öğrencilerin uygulamada güncellemek istediği veya değiştirmek istediği özellikler sorulmuştur. Bu kapsamda öğrencilerin verdikleri cevaplar sınıflandırılarak tablo şeklinde gösterilmiştir.

Tablo 24

İzle Öğren Uygulaması ile İlgili Öğrencilerin Güncellemek veya Değiştirmek İsteddiği Özellikler

C	İyi	%	Farklı Soru Tarzları	%	Oyun, Yarışma	%	Farklı Video Türleri	%	İngilizce Ad	%
K/18	7	38,88	5	27,77	3	16,66	2	11,11	1	5,55
E/18	4	22,22	6	33,33	2	11,11	6	33,33	0	0
T/36	11	30,55	11	30,55	5	13,88	8	22,22	1	2,77

Tablo incelendiğinde kadın öğrencilerin %38,88'i erkeklerin %22,22'si uygulamayı olduğu gibi beğenmekte ve bir değişiklik yapılma ihtiyacı olmadığını vurgulamaktadır. Bu oran öğrencilerin toplamı düşünüldüğünde %30,55'e denk gelmektedir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar:

“Bana göre uygulamanın mevcut şekli iyidir.”

“Ben uygulamayı değiştirmezdim. Beğendim.”

“Bence uygulama böyle iyi.”

“Bence her şey iyi.”

“Uygulamayı çok beğendim. Uygulamadaki hiçbir şeyi değiştirmezdim.”

Öğrencilere uygulamaya sen olsan neler eklerdin, çıkarırdın, nasıl bir güncelleme yapardın sorusu sorulduğunda erkeklerin %33,33'ü, kadınların ise %27,77'si, toplamın %30,55'i farklı soru tarzlarının eklenmesinin faydalı olacağı görüşünü dile getirmiştir. Örneğin;

“Anlama ve dil bilgisi soruları eklerdim.”

“Videoda yanlış bir ifade bulunabilir. Örneğin yanlış bir fiil kullanabilir ve bizden o hatayı bulmamız istenebilir.”

“Çok iyi böyle. Çok içerik var. Çünkü internette çok Türkçe içerik bulunmamaktadır. Belki yazma eklenebilir.”

“Türkçe gerçekten kuralına göre komplike bir dil. Bence cümlelerin analizi gerekli. Mesela videoların altına kullanılan önemli kelime veya dil bilgisi kuralı konulabilir. Dikte edilen yazı işlevi tasarlayabilir.”

“Biz sadece hangisi doğru, hangisi yanlış işaretliyoruz. Bence dinlediğimiz yazmalıyız da. O zaman daha dikkatli dinleriz.”

Öğrencilerin toplamda %22,22’si olmak üzere erkeklerden 6, kızlardan 2’si uygulamaya farklı video türlerinin eklenmesi gerektiğini örnek olarak şu sözlerle dile getirmiştir:

“Eğer ben bu uygulamayı yapsaydım, bazı bölümleri derslerle ilgili yapardım. Bazen dil bilgisi, bazen anlama dersi, bazen ders dışında konuları video yapardım.”

“Daha çok şarkı, film, skeç eklenebilir.”

“Şarkı ve aksiyon videolarını daha çok koyardım.”

“Her şey güzel. Biraz daha uzun videolar olabilir.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin erkeklerde 2, kızlarda 3 toplamda %13,8’lik bir kısmı ise *“Bence farklı türden sorular, puzzle, küçük oyunlar olursa daha eğlenceli olabilir.”*, *“Oyun olmalı. Kazanma, kaybetme ve arkadaşlarla yarışma olabilir.”*, *“Arkadaşımla aynı saatte girip yarışmak isterdim. Yarışma gibi olabilir. Daha eğlenceli olabilir.”* şeklinde uygulamanın biraz daha oyunlaştırılması gerektiği yönünde görüşlerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerden biri *“Kolay erişim için İngilizce ad da eklerdim.”* diyerek uygulamanın ismini İngilizce de arama motorlarında aranabilir olmasının öneminden bahsetmiştir.

Tablo 25

İzle Öğren Uygulaması ile İlgili Öğrencilerin Güncellemek veya Değiştirmek İsteddiği Özelliklerin Öğrencilerin Seviyeleri Açısından İncelenmesi

Seviye	İyi f	%	Farklı Soru Tarzları f	%	Oyun, Yarışma f	%	Farklı Video Türleri f	%	İngilizce Ad f	%
C1/12	1	8,33	4	33,33	2	16,66	5	41,66	0	0
B2/12	5	41,66	2	16,66	2	16,66	2	16,66	1	8,33
B1/12	4	33,33	4	33,33	1	8,33	3	25	0	0
T/36	10	27,77	10	27,77	5	13,88	10	27,77	1	2,77

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerden en çok %41,66'lık bir oranla B2 seviyesindeki öğrencilerin uygulamayı olduğu gibi beğendiği görülmektedir. Bu sırayı B1 seviyesindeki öğrenciler %27,77, C1 ise %8,33'lük bir frekans değeri ile takip etmektedir. C1 seviyesindeki öğrenciler (%41,66) en çok farklı video türlerinin olmasının faydalı olacağını düşünmektedir. C1 seviyesindeki öğrencilerin %33,33'ü ise farklı soru tarzlarının uygulamaya eklenmesi gerektiği görüşündedir. C1 seviyesindeki öğrencilerin %16,66'lık kesimi ise oyun, yarışma gibi özelliklerin uygulamaya eklenmesinin öğrencilerin daha çok ilgisini ve motivasyonunu arttıracaklarını düşünmektedir.

B2 seviyesindeki öğrencilerin farklı soru tarzlarının, farklı video türlerinin ve oyunlaştırmanın uygulamaya eklenmesi yönündeki görüşleri %16,66'lık bir frekansla eşit bir şekilde dağılım göstermektedir. Uygulamanın daha kolay erişilebilmesi yönünde görüşünü belirten bir öğrenci ise B2 seviyesindeki öğrencilerin %8,33'lük bir kısmına hitap etmektedir.

B1 seviyesindeki öğrencilerin %33,33'ü uygulamayı olduğu gibi beğenmekte ve farklı soru tarzlarının uygulamaya eklenmesini istemektedir. Bu grupları %25'lik bir frekansla farklı video türlerinin eklenmesini öneren grup takip etmektedir. B1 seviyesindeki öğrencilerden oyunlaştırmanın uygulamaya dâhil edilmesine yönelik görüşünü sunan tek bir tane öğrenci bulunmaktadır.

5.3.7. İzle Öğren Uygulamasının Öğrenciler Tarafından Kullanıcı Dostu Olup Olmaması Yönünden Değerlendirilmesi

İzle Öğren uygulaması ile ilgili sorulan diğer sorularda içerik ve eklenebilecek yazılımsal özellikler üzerinde durulmuştur. Uygulamanın kullanımı esnasında yaşanan teknik

aksaklıkları tespit edebilmek ve gerekli düzenlemeleri yapabilmek amacıyla öğrencilere uygulamayı kullanıcı dostu bulup bulmadıkları, kullanım esnasında herhangi bir sıkıntıyla karşılaşp karşılaşmadıkları ile ilgili bir soru sorulmuştur. Öğrencilerin soruya verdiği cevaplar ve nedenleri aşağıda tablolar hâlinde verilmiştir.

Tablo 26

İzle Öğren Uygulamasının Kullanım Açısından Değerlendirilmesi

C	Kullanıcı Dostu f	%	Kullanıcı Dostu Değil f	%	Kısmen f	%
K/18	17	94,44	0	0	1	5,55
E/18	16	88,88	1	5,55	1	5,55
T/36	33	91,66	1	2,77	2	5,55

Tablo 26 incelendiğinde öğrencilerin %91,66'sının uygulamanın sorunsuz çalıştığını düşündüğü sonucunu elde etmekteyiz. Bu oran erkek ve kızlarda tek bir kişilik fark göstermekte, çok büyük bir farklılık taşımadığı gözlemlenmektedir. Uygulamanın kullanıcı dostu olduğunu ifade eden öğrenciler genel olarak benzer ifadeler kullanmıştır. Örneğin:

“Evet. Benim için her şey çok kolaydı. Aradığım şeyi çok kolay buldum.”

“Evet. Sorun yok. Çok kolay çalıştı.”

“Evet, sorunsuz çalıştı. Güzel.”

“Sorunla karşılaşmadım. Çok kullanışlı.”

“Evet, bence kullanıcı dostudur. İyi ve açık bir web site.”

Uygulamayı kullanırken kısmen sorunla karşılaştığını ifade eden 1'i erkek 1'i kadın olmak üzere 2 öğrenci *“Evet, çalıştı. Kolay. Ama girişte e-posta hatası verdi.”*, *“Evet. Kolay kullandım. Girişte biraz sıkıntı oldu. Kaydolurken sıkıntı yaşadım. Sonra kolayca devam ettim.”* şeklinde görüşlerini belirtmiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplardan yola çıkarak uygulamanın kaydolma kısmında sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

Uygulamayı kullanıcı dostu bulmayan bir erkek öğrenci ise *“Bazı videolar hemen açılmadı. Ya da videonun yarısında durdu.”* diyerek uygulamanın hızı ile ilgili sorununu dile getirmiştir. Bu sorun öğrencinin internet bağlantı hızından da kaynaklanmış olabilir. Sorun üzerine gerekli incelemelerin MEB YEĞİTEK görevli birimleri tarafından yapılması faydalı olacaktır.

Tablo 27

Uygulamanın Öğrenci Seviyelerine Göre Kullanıcı Dostu Olup Olmadığının Değerlendirilmesi

<i>C</i>	<i>Kullanıcı Dostu</i>	<i>%</i>	<i>Kullanıcı Dostu Değil</i>	<i>%</i>	<i>Kısmen</i>	<i>%</i>
<i>C1/12</i>	11	91,66	1	8,33	0	0
<i>B2/12</i>	12	100	0	0	0	0
<i>B1/12</i>	10	83,33	0	0	2	16,66
<i>T/36</i>	33	91,66	1	2,77	2	5,55

Araştırmaya katılan öğrencilerden B2 seviyesindeki öğrencilerin tamamının uygulamayı kullanıcı dostu bulduğu görülmektedir. C1 seviyesindeki öğrencilerden 1 tanesi uygulamayı kullanıcı dostu bulmamış, B1 seviyesinden 2 öğrenci ise kısmen kullanıcı dostu bulmuştur. Bu veriler ışığında, genel olarak seviyeler arasında büyük bir farklılık olmadığı, uygulamanın kullanıcı dostu olduğu şeklinde bir yorum yapılabilir.

5.4. Uzman Görüşü Formundan Elde Edilen Bulgular

Uygulamanın sadece öğrenciler açısından değil uzman gözüyle de incelenmesi açısından bir uzman görüşü formu oluşturulmuş ve bu form 10 uzmana sunulmuştur. Uzmanların yaş, cinsiyet gibi özellikleri küçük bir grup olmaları sebebiyle sorulmamıştır. Uzmanlara hazırlanan formda 15 soru bulunmakta ve bu sorulardan sonuncusu açık uçlu soru özelliği taşımaktadır. Bu nedenle, son soru uzmanların tüm görüşlerini vermek amacıyla betimsel analiz yöntemi ile incelenecektir. Uzman görüşleri istenirken 15. soru hariç her bir soruda fikirlerini “Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kısmen”, “Varsa Önerileriniz” şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Uzmanların görüşlerinin frekans değerleri tablolar halinde her bir soru için verilecek, önerileri ise üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan verilecektir. Araştırmaya katılan uzmanların 8’i Gazi Üniversitesi TÖMER’de, 2 tanesi ise Yunus Emre Enstitüsünde çalışmaktadır. Görüşleri alınan uzmanların hepsi yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında çalışmaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan uzmanların birçoğu yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ile ilgili e-öğrenme materyalleri ile ilgilenmektedir.

5.4.1. Yazılımdaki Yönlendirmelerden Elde Edilen Bulgular

Yazılımdaki yönlendirmelerin yeterli olup olmadığı ile ilgili uzmanların görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri istenirken 15. soru hariç her bir soruda fikirlerini “Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kısmen”, “Varsa Önerileriniz” şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Uzmanların görüşlerinin frekans değerleri tablolar hâlinde her bir soru için verilecek, önerileri ise üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan verilecektir.

Tablo 28

Yazılımdaki Yönlendirmelerin Yeterliliği

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	7	70	0	0	3	30

Araştırmaya katılan uzmanların tabloda görüldüğü gibi %70’ini oluşturan büyük çoğunluğu yazılımdaki yönlendirmelerin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Yazılımdaki yönlendirmelerin kısmen yeterli olduğunu düşünen uzmanların ise görüşleri şu şekildedir:

“Onaylama, ilerleme, atlama tuşu eklenmeli.”

“Talimatlarda kaç kez izleneceği, cevabı değiştirme vb. açıklamalar eksik.”

“Kullanıcı ara yüzü çok dilli olmalıdır. Hiç dil bilmeyen bir kişinin üye olabilmesi ve sisteme giriş yapabilmesi faydalı olacaktır.”

Uzmanların yazılımdaki yönlendirmelerle ilgili yapılması gereken değişikliklerden ikisinin öğrencinin uygulamayı daha rahat kullanabilmesi için talimatların daha açık ve farklı dillerde desteklenmesi gerektiği ile ilgilidir. Uzmanlardan birinin bahsettiği onaylama, ilerleme tuşu hâlihazırda İzle Öğren uygulamasında bulunmakta fakat atlama tuşu bulunmamaktadır. Bu konularla ilgili hem içerik hem de yazılımsal gerekli düzenlemelerin yapılması faydalı olacaktır.

5.4.2. Yazılımın Tasarımından Elde Edilen Bulgular

Yazılımın tasarımının hedef kitleye uygun olup olmadığı ile ilgili uzmanların verdikleri yanıtlar aşağıda tablolaştırılmıştır.

Tablo 29

Yazılımın Tasarımının Hedef Kitleye Uygunluğu

<i>Uzman Sayısı</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>%</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>%</i>	<i>Kısmen</i>	<i>%</i>
10	9	90	0	0	1	10

Uzmanların %90'ının yazılım tasarımının hedef kitleye uygun olduğu görülmektedir. Bir uzman hedef kitleye kısmen uygun olduğunu belirtmiş fakat bu durumla ilgili herhangi bir öneride bulunmamıştır. Bu bağlamda, yazılım tasarımının hedef kitleye uygun olduğu söylenebilir.

5.4.3. Yazılımın Nasıl Kullanıldığına İlişkin Yönergelerden Elde Edilen Bulgular

Tablo 30

Yazılımdaki Yönergelerin Yeterliliği

<i>Uzman Sayısı</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>%</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>%</i>	<i>Kısmen</i>	<i>%</i>
10	8	80	0	0	2	20

Uzmanların %80'i, yazılımın nasıl kullanılacağına ilişkin yönergelerin yeterli olduğunu, %20'si ise kısmen yeterli olduğunu düşünmektedir. Yönergelerin kısmen yeterli olduğunu düşünen uzmanlar önerilerini; “*Kullanıma ilişkin bir video hazırlanıp birkaç farklı dilde kullanıcılara sunulabilir.*”, “*Hedef kitleye göre yabancı dille bilgilendirme yapılmalıdır.*” şeklinde dile getirmişlerdir. Bu nedenle, yabancı dillerde de uygulamanın nasıl kullanılacağı ve uygulamada hangi yönlendirme ve yönergelerle karşılaşılacağı anlatılmalıdır.

5.4.4. Yazılımın Teknik Açıdan Değerlendirilmesi Yoluyla Elde Edilen Bulgular

Yazılımın teknik açıdan sorunu olup olmadığı ile ilgili uzmanların bir değerlendirme yapması istenmiştir. Yapılan değerlendirme neticesinde araştırmaya katılan uzmanların

%100'ünün uygulamanın teknik açıdan sorunsuz bir şekilde çalıştığı görüşünde olduğu açıkça görülmektedir.

5.4.5. Yazılımda Kullanıcılara Geri Bildirim Verilmesi ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Yazılımda kullanıcılara doğru-yanlış sayıları, seviye atlama önerileri, pekiştireç desteği gibi konularda geri bildirim verilir verilmediği ile ilgili uzmanlara bir soru yöneltilmiştir.

Tablo 31

Yazılımdaki Geri Bildirimlerin Yeterliliği

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	6	60	0	0	4	40

Tablo incelendiğinde uzmanların %60'ının uygulamada yer alan geri bildirimlerin yeterli olduğu, %40'ının ise kısmen yeterli olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Geri bildirimlerin kısmen yeterli olduğunu ifade eden uzmanların görüşleri;

“Pekiştireçler görsellerle renklendirilip desteklenebilir.”

“Pekiştireçler sesle güçlendirilebilir.”

“Öğrencinin verdiği doğru ve yanlış cevaplara sesli bildirimler verilebilir. Öğrenci sesten doğru ya da yanlış yaptığını anlamalıdır. Kullanıcıyı ertesi gün sisteme girmeye zorlayacak cazip içerik, ödül, puan vb. sunulmalıdır.”

5.4.6. Yazılımın Giriş Sayfasının Tasarımı ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Yazılımın giriş sayfasındaki tasarımın kullanıcıların bilgi edinebileceği bir şekilde tasarlanıp tasarlanmadığına ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi aşağıdaki tablo kapsamında yapılmıştır.

Tablo 32

Yazılımın Giriş Sayfasının Kullanıcılara Uygun Olarak Tasarlanması

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	9	90	0	0	1	10

Yazılımın giriş sayfasının kullanıcıların yazılım hakkında genel bilgi edinebileceği şekilde tasarlanmış olduğu uzmanların büyük çoğunluğunu oluşturan %90'ı tarafından onaylanmıştır. Uzmanlardan biri görüşünü kısmen olarak bildirmiş fakat bu hususta ne yapılabileceği ile ilgili herhangi bir öneride bulunmamıştır.

5.4.7. Kullanıcıların Yazılıma Kaydolma ve Giriş İşlemleri ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Kullanıcıların yazılımı kolayca kaydolup giriş yapabildikleri uzmanların %90'ı yeterli bulmakta %10'u ise *“Kullanıcıların mevcut bazı sistemleri kullanarak da üye olmaları sağlanmalıdır. Google, Facebook, EBA ile giriş yap vb.”* şeklinde geliştirilmesi gereken yönleri ile ilgili önerisini sunmaktadır.

Tablo 33

Kullanıcıların Yazılıma Kolayca Kaydolarak Giriş Yapabilmeleri

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	9	90	0	0	1	10

5.4.8. Yazılımın Yardım Bölümünün Kullanıcılara Gerekli Desteği Sağlaması ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Tablo 34

Yazılımın Yardım Bölümünün Kullanıcılara Gerekli Desteği Sağlaması

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	8	80	0	0	2	20

Araştırmaya katılan uzmanların %80'i uygulamanın yardım desteğini yeterli bulmuştur. Bu uzmanların %20'si ise kısmen gerekli desteğin sağlandığını ifade etmiştir. Uzmanlardan bu konu ile ilgili sadece bir tanesi *“Daha fazla ve daha detaylı bilgi verilmelidir. Seviyeler, seviyelerin seçimi, kategoriler vb.”* şeklinde görüşünü bildirmiştir.

5.4.9. Yazılımdaki Soruların Hedef Kitlenin Dinleme Becerisini Geliştirmesi Hususunda Elde Edilen Bulgular

Yazılımdaki soruların hedef kitlenin dinleme becerisini geliştirmeye uygun olup olmadığına dair uzmanlardan görüş alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda, 1 uzman

uygulamada yer alan soruların dinleme becerisini geliştirmek için kısmen, 9 uzman ise tamamen uygun olduğunu belirtmiştir.

Tablo 35

Uygulamada Yer alan Soruların Hedef Kitlenin Dinleme Becerisini Geliştirmesi

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	9	90	0	0	1	10

5.4.10. İçerik Kategorilerinin, Kullanıcıların Öğrenmelerini Desteklemesi ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Tablo 36

İçeriğin Kategorilerinin Kullanıcıların Öğrenmelerini Desteklemesi

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	6	60	1	10	3	30

Araştırmaya katılan uzmanların %60'ı içerikte yer alan kategorilerin kullanıcıların öğrenmelerini desteklediği görüşündedir. Katılıyorum şeklinde soruyu cevaplayan uzmanlardan biri “*Kategorilerin sayısı arttırılabilir.*” şeklinde bir öneride bulunmuştur. İçerikteki kategorilerin kısmen kullanıcıların öğrenmelerini desteklediğini belirten uzman sayısı 3'tür. Bu da toplam uzman sayısının %30'una tekabül etmektedir. Bahsi geçen soruya kısmen yanıtını veren uzmanların herhangi bir önerisi bulunmamaktadır. Bir uzman ise içeriğin kategorilerinin kullanıcıların öğrenmelerini desteklemediğini “*Öğrenmeden ziyade dinleme becerisini destekliyor.*” ifadesiyle belirtmiştir.

5.4.11. Uygulamadaki Soruların Düzeylere Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular

Tablo 37

Soruların İlişkilendirildikleri Düzeylere Uygun Olması

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	5	50	0	0	5	50

Uzmanların yarısı soruların ilişkilendirildikleri düzeye uygun olduğunu, diğer bir yarısı ise kısmen uygun olduğunu belirtmiştir. Kısmen uygun olduğunu düşünen uzmanlardan biri “Bazı dil bilgisi yapıları seviyelerle uyuşmamaktadır. Yapıların kontrol edilerek seviyelere göre düzenlenmesi uygulama için faydalı olacaktır.” şeklinde öneride bulunmuştur.

Uzmanların soruların ilişkilendirildikleri düzeyle ilgili endişelerinin olması, videoların ilişkilendirildikleri düzeylerin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu doğurmaktadır.

5.4.12. Uygulamanın Yetişkin Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular

Tablo 38

Yetişkin Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygun Olması

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	8	80	0	0	2	20

Uzmanların %80’inden oluşan büyük çoğunluğu yetişkin bölümündeki videoların hedef kitleye uygun olduğu görüşündedir. Uzmanların %20’si ise yetişkin bölümündeki videoların hedef kitleye kısmen uygun olduğu, tekrar gözden geçirilmesi gerektiği kanaatindedir.

5.4.13. Uygulamanın Çocuk Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygunluğu Kapsamında Elde Edilen Bulgular

Tablo 39

Çocuk Bölümündeki Videoların Hedef Kitleye Uygun Olması

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	5	50	0	0	5	50

Uzmanların %50’si uygulamanın çocuk bölümünde yer alan videoların hedef kitleye uygun olduğunu belirtirken %50’si ise bu videoların kısmen uygun olduğunu düşünmektedir. Uygulamanın çocuk bölümünde yer alan videoların hedef kitleye kısmen uygun olduğunu belirten uzmanların önerileri şu şekildedir:

“Çocuk kategorisinde yer alan videoların B1, B2 seviyelerinin kaldırılması ve içeriklerinin A2+ şeklinde düzenlenmesi daha doğru olacaktır. Çocukların yaşları dikkate alındığında kelime, dil bilgisi ve konu kapsamaları açısından A2 üzeri seviyeleri karşılamaları beklenmez.”

“A1 Çocuk kategorisinde yoğun içerikli videolar var. Bunlar tekrar gözden geçirilmeli.”

“Bazı videolarda seviye zorlanmış.”

Uzmanların görüşleri değerlendirildiğinde, çocuk kategorisinde yer alan videoların tekrar gözden geçirilmesi ve seviyelerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

5.4.14. Uygulamanın Ölçme ve Değerlendirme Özelliği Kapsamında Elde Edilen Bulgular

İzle Öğren uygulaması, yabancı bir dil öğrenirken öğrencilerin büyük çoğunluğunun ölçmeden kaynaklı kaygı düzeylerinin arttığı ve bu kaygının öğrenme üzerinde olumsuz etki yarattığı görüşünden yola çıkarak herhangi bir ölçme amacı gütmemektedir. Bu durumun, uzmanlar tarafından nasıl değerlendirileceği ve uzmanların tavsiyelerinin neler olacağı ile ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur.

Tablo 40

Uygulamanın Ölçme Amacı Gütmemesinin Kullanıcıları Olumlu Yönde Motive Etmesi

Uzman Sayısı	Katılıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kısmen	%
10	8	80	1	10	1	10

Araştırmaya katılan uzmanların %80’i uygulamanın ölçme amacı gütmemesinin öğrenciler üzerinden olumlu bir etki yaratacağı görüşüne katılmaktadır. Uzmanlardan biri “Ölçmenin olmadığı uygulamalar tam motivasyon sağlayamıyor. Ölçme olmalı.” diyerek ölçmenin olmaması fikrine katılmadığını vurgulamıştır. Uygulamanın ölçme amacı gütmemesinin kullanıcıları kısmen olumlu yönde motive edeceğine düşünen bir uzman ise “Ölçme amacı gütmese de öğrencilerle çeşitli kullanım istatistiklerinin paylaşılması faydalı olacaktır.” şeklinde öneride bulunmuştur. Bu bağlamda, ölçme hususu tekrar uygulamayı hazırlayanlar tarafından gözden geçirilebilir ve farklı istatistiklerin öğrencilerle paylaşılması için gerekli çalışmalar yapılabilir.

5.4.15. Yazılım ve İçeriklerle İlgili Uzmanların Eklemek İsteddiği Görüş ve Öneriler ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Araştırmaya katılan uzmanlardan 9 tanesi yukarıda kendilerine yöneltilen sorular dışında uygulama ile ilgili eklemek istediği görüş ve önerilerini sunmuştur. Uzmanların görüşleri şu şekildedir:

Uzman 1: *“Çocuklar için ayrılan bölümdeki çizgi filmlerden seçilen videolarda kullanılan dilin kalitesine dikkat edilmesi ve daha anlaşılır videolar seçilmesi uygun olabilir. Ayrıca A1 ve A2 seviyelerinde videolara bir yavaşlatma butonu eklenerek videonun daha yavaş bir şekilde dinlenilmesine izin verilebilir. Yetişkinlerde B1 seviyesinden sonra seçeneklerin zorlaştırılması ve farklı türlerde de soruların sorulması uygulamanın daha etkili olmasını sağlayabilir.”*

Uzman 2: *“İçerikle ilgili arama butonu eklenebilir.”*

Uzman 3: *“Videoların altındaki seçeneklerde yazım yanlışı olan cümleler olabilir. Örnek olarak:*

Beni dinliyormusun?,

Beni dinliyor musun?,

Beni dinliyor musun? gibi...”

Uzman 4: *“Bu tip uygulamaları farklı TÖMER’lerde tatbik etmek, done sayısını çoğaltmak, daha sağlıklı veri toplamaya yardımcı olacaktır.”*

Uzman 5: *“Ana sayfada arama butonu olması konuya uygun video arama konusunda çok faydalı olacaktır.”*

Uzman 6: *“Uygulama bu hâliyle yalın ve güzeldir. Çok fazla etkinlik eklenerek öğretim materyali hâline gelip öğrencilerin kaygı düzeyi arttırılmamalıdır. Uygulamanın amacı öğrencilerin eğlenerek dile maruz bırakılması olmalıdır.*

Uygulamaya joker, skor, puan, altın gibi ödül pekiştireçleri eklenirse, uygulama öğrencileri daha çok cezbedecektir.

Temel düzeydeki sorularda çeldiriciler kuvvetli olmazsa daha iyi olacaktır. Böylece, öğrenciler başardıklarını düşünerek öğrenmeye devam edecektir.

A1 seviyesinde hacimli cümlelerin yer almasından kaçınılmalıdır.

En fazla favoriler listesine eklenen videoların hangileri olduğu raporlama ekranında yer almalıdır.

Uygulamanın giriş sayfası İngilizce, Arapça, Fransızca ve Rusça olmalıdır. Öğrenci uygulama ile ilgili bilgileri bu dillerde görebilmelidir.

Türkçe dil bilgisi kurallarının farklı olduğu şıklar, seçeneklerde yer almalıdır. Örneğin, İngilizce millions of people sözcüğüne alışan öğrenciler milyonlarca insanlar demektedir. Bu gibi ayrımları onlara öğretecek sorular olmalıdır.”

Uzman 7: “Uygulamaya joker, skor, altın gibi ödüllendirme yöntemleri eklenerek öğrencilerin ilgisi arttırılabilir.

Uygulamanın giriş sayfasında hedef kitleye göre birkaç dil seçeneği olmalıdır.

Uygulamaya çok fazla farklı becerileri ölçen etkinlik eklenmemelidir. Öğrencilerin eğlenerek öğrenmesine yardımcı bir materyal olarak kalmalıdır.”

Uzman 8: “İçerik olarak duyduğunu işaretleme etkinliğine daha yakın. Dinlemede anlam da önemli. Fakat bu dinlemelerin çoğunda seviye ve zorluk derecesine pek dikkat edilmemiş. Öğrenci duyduğunu bulma uğraşında olacağından anlamayı göz ardı edecektir. Zaten anlamak istese de ağır ifade ve kelimeler yüzünden içinden çıkamaz. Yazılımla ilgili birkaç tespiti paylaşmak istiyorum. Yazılımda “tekrar izle”ye sınır getirilmeli, tekrar sayısı örnek 2-3 defa diye yardım ve giriş kısmında belirtilmeli ki kullanıcı talimata göre zihinsel olarak kendini hazırlasın. Yazılımdaki cümleler gramer ve anlam olarak doğru. İki seçenek arasında yabancı öğrenci için bir karmaşa ve ikilem oluşturacağı için ilave bir yazılım yapılarak cevabın açıklaması verilebilir. Teknik olarak videolar ile seslendirmelerde farklılıklar var, bu kısımlar gözden geçirilirse daha faydalı olacağı düşüncesindeyim.”

Uzman 9: “Uygulamada A1 ve A2 seviyelerinde yer alan videolar rastgele değil kolaydan zora doğru bir akış izlemelidir. Bu sıralama 3’ten çok uzman görüşünün ortalaması ile belirlenebileceği gibi, en profesyonel çözüm kullanıcıların vereceği cevapların istatistikleri tutularak kendi içinde sıralama yapılabilir. Bu sıralama dinamik olursa ve kullanıcı arttıkça değişen istatistiklere göre yeniden sıralanırsa çok daha faydalı ve doğruya yakın bir sıralama yapılmış olacaktır.

Çocuk kategorisinde yer alan videoların B1, B2 seviyelerinin kaldırılması ve içeriklerinin A2+ şeklinde düzenlenmesi daha doğru olacaktır. Çocukların yaşları dikkate alındığında

kelime, dilbilgisi ve konu kapsamaları açısından A2 üzeri seviyeleri karşılamaları beklenmez. Çocuk kategorisindeki videolar, A1, A2 ve A2+ şeklinde düzenlenebilir.

Videonun altında çıkan seçenekler, cümleler uzun da olsa kısa da olsa aynı boyutta gelmektedir. Cümlelerin uzunluğuna göre otomatik ayarlanmış bir kutu içerisinde kullanıcının karşısına gelebilir.

Diyalog videolarındaki diyalog cümlelerinin tasarımı kullanıcı açısından uygun değildir. Gerçek bir diyalog listesi ve farklı renklerde gösterilmelidir.

Öğrencinin verdiği doğru ve yanlış cevaplara göre sesli bildirimler verilebilir. Öğrenci sesten doğru ya da yanlış yaptığını anlamalı.

Her bir doğru veya yanlış cevaptan sonra video 2-3 saniye bekletilerek (kaç saniye bekleyeceğini kullanıcı profilinden ayarlayabilmeli) otomatik olarak bir sonraki videoya geçme ve sonraki videoyu otomatik oynatma özelliği eklenmelidir. Kullanıcı bu özelliği aktif etme, pasif etme, bekleme süresini belirleme gibi ayarları profilinden yapabilmelidir.

Videonun altında “video çalışmıyor”, “video seviyeye uygun değil”, “Cümlelerin hiç biri doğru değil” vb. birkaç hazır ikaz/geri bildirim ifadesi ve “diğer” seçeneğinin bulunması gerekir. Kişiler istediğinde videonun kendisi, içerdiği metin veya sorularla ilgili geribildirimde bulunabilmelidir.

İkaz butonu kullanılarak yapılacak olan geribildirimler, uygulamanın moderasyon sayfasında yer almalıdır. Sistem yöneticileri uyarıları yapılan videoların listesini ve karşısında kaç kez ne tür uyarılar yapıldığını görebilmeli, gerekirse uyarı sayıları dikkate alınarak en çok uyarı yapılanlardan başlayacak düzeltme ve geribildirim işlemleri gerçekleştirilmeli. Akabinde uyarıyı yapan kullanıcıya bir geri dönüş yapılmalıdır.

Uygulamanın moderasyon kısmındaki çok detaylı bir kullanıcı-video etkileşim istatistiği bulunmalıdır. Her bir videonun kaç kullanıcı tarafından izlendiği, kaç kez doğru ve yanlış cevaplandığı, yaş gruplarının başarı oranları, içerik türlerine göre başarı durumları (müzik videolarındaki başarı oranı, dizilerdeki başarı oranı vb. / Kategori, seviye ve etiketler dikkate alınarak) admin tarafından görüntülenebilmelidir. Admin tüm bu veriler ışığında videoyu değiştirebilmeli, silebilmeli, sorularını yeniden düzenleyebilmeli vb.

“Video Listesi” sayfasında videonun linkine tıklanıldığında ayrı bir sayfada sadece video açılmakta. Bu videonun öğrencinin karşısına geldiği gibi açılması (video, soru/seçenekler ile birlikte) ve admin panelinden yöneticinin kontrol edebilmesi, düzenleyebilmesi faydalı

olacaktır. (yönetim panelindeki videoların karşısında videoyu göster, video ve soruyu göster, düzenle vb. kontrol ve yönetim bağlantıları olmalıdır.)

Moderasyon kısmında aranan bir videoya ulaşmak çok zor görünmektedir. Moderasyon kısmında kullanıcı; videoları gerekirse etiket veya etiketlere, kategoriye, video içinde geçen kelimelere, videonun süresine göre yani veri tabanında bulunan tüm bilgiler kullanarak aklımıza gelebilecek tüm filtreleme özelliklerini kullanarak filtreleme/listeleme yapabilmelidir. Binlerce videonun olduğu bir platformda aksi bir durum söz konusu olmamalıdır.

Moderasyon ekibinin görebileceği bir raporlama sayfası bulunmalıdır. Bu sayfa kullanıcı profilleri ile ilişkilendirilmelidir. Örneğin, bu sayfada kullanıcıların uygulamada geçirdikleri zaman, uyrukları, cinsiyetleri, seçtikleri seviyeler, hangi videonun kaç kez tekrar dinlendiği, hangi videoların listelere kaydedildiği gibi bilgiler yer almalıdır. (Kullanıcı bazlı istatistikler, içerik bazlı istatistikler şeklinde iki büyük kategoride ele alınabilir. Bu kategorilerin her birinin altına onlarca istatistik/raporlama yerleştirilebilir.) Bu sayede, uygulamada yer alan içerikler daha doğru bir şekilde incelenir ve güncellenebilir.

Toplamda hangi seviyede ne kadar uzunlukta videoların olduğu bilgisi moderasyon kısmında yer almalıdır. Örnek olarak; A1 seviyesindeki videoların toplamının kaç dakika olduğu, x kategorisindeki videoların sayısı ve toplam dakikası, müzik videolarının toplam dakikası ve sayısı vb. bilgisi admin tarafından görülebilmelidir.

Sistem incelendiğinde videoların parçalandığı görülmüştür. Bugünkü teknoloji/kodlama özellikleri dikkate alındığında videoların kesilerek parçalanması çok uygun görülmemektedir. Bunun yerine bir videodaki istenen dakikaları çağırmak daha faydalı ve kullanılabilir olacaktır. Ayrıca bir video içerisinde birden çok bölüme ihtiyaç duyuluyor olması bu parçalamayı Uzun bir tek videodan istenen saniyeler çağrılabilir, istendiğinde hemen düzenlenebilir. Her bir videonun tek tek kesilmesi, dakika, saniye yanlış olduğunda tekrar kesme işlemlerinin yapılması profesyonel çözüm değildir ve pek kullanışlı olmayacaktır.

Aşağıdaki örnekteki dakika aralıkları veri tabanına bağlanıp yönetim panelinden düzenlenebilir şekilde ayarlanırsa videoları kesmek ve parçalamak gerekmez. İstendiğinde videolar çok daha hızlı bir şekilde düzenlenebilir.

En basit örneği (Bu ayarları daha fazla düzenlemek mümkün, yazılımcılar bu konuda araştırma yapabilir.)

```
<video width="500" height="500" controls>
```

```
<source      src="http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1557496827625.mp4#t=3,7"
type="video/mp4">
```

```
</video>
```

Aralık İsteklerinin sunucunuz tarafından desteklendiğinden emin olmalısınız. Desteklemiyorsa aktif edebilirsiniz.

Accept Ranges: bytes komutu açık mı kontrol edin.

Accept Ranges: bytes. Apache ve diğer birçok sunucu için varsayılan olarak açıktır.

Daha fazla bilgi için...

<https://www.sitepoint.com/html5-video-fragments-captions-dynamic-thumbnails/>

<https://www.w3.org/TR/media-frags/>

<http://www.webcebir.com/167-html5-video-ekleme-dersi.html>

<https://www.html5rocks.com/en/tutorials/video/basics/#toc-interacting>

Videolar etiketlenirken sadece videonun türü ve konusu değil videoda yer alan görseller de etiketlenmelidir. Şöyle ki; videoda bir araba görülüyorsa, etiket kısmına araba, taksi, otomobil, sarı otomobil vb. da yazılabilir. Bu veriler daha sonra bireysel öğrenme veya kullanıcıların ilgi alanları doğrultusunda filtrelenerek kullanıcıya sunulabilir. Bu vesileyle bireysel öğrenme (adaptive learning) süreci de güçlendirilmiş olur. Eğer mümkünse video içerikleri yani videoda yer alan nesneler/kişiler “Görüntü İşleme Teknolojisiyle” (Bu konuda açık kaynak hazır kodlar bulunmaktadır veya özel olarak da geliştirilebilir) otomatik olarak da işlenebilir. Bu, çok daha profesyonel ve sürdürülebilir bir çözüm olacaktır.

Yukarıdaki birçok maddede bahsedilen etiketleme, kategorileştirme, raporlama özellikleri dikkate alınarak; bu özelliklerden istenenler (uzmanların görüşü doğrultusunda) öğrencinin kullanımına açılmalıdır. Örneğin bir kullanıcı A1 seviyesindeki x etiketinin kullanıldığı videoları izleyebilmelidir. Ayrıca mevcut öğrenci sayfasında yer alan ve kullanıcıya seçenek olan verilen sayfada kullanıcı ya seviye seçebilmekte, ya da kategori.

Hâlbuki bir kullanıcı “A1 seviyesindeki Spor kategorisini” seçebilmelidir. Yönetim panelinde videolar işlenirken buna göre düzenlenmelidir.

Öğrenci sistemi kullandıktan sonra isterse arada sadece hatalı cevaplarının olduğu videoları tekrar görebilmeli. Gerekirse istediğinde sadece o videolar üzerinde pratik yapabilmeli.

Bugünkü kullanıcıları aktif tutmak ve sistemin daha fazla kullanılabilir olmasını sağlamak için güncel oyunlaştırma (Gamification) unsurlarının kullanılması gerekir. Sistemde oyunlaştırma unsurları ile (puan, rütbe, sıralama, ödül vb.) hiç karşılaşmamıştır. Öğrencilerin elde ettikleri puanlar, puanların rütbelere dönüşmesi, sürekli/her gün giriş yapanlara veya arka arkaya 3/5/7 gün giriş yapanlara ödül puanı, arkadaş ekleme, arkadaşlar arasında sıralama, sistem kullanıcılarının tamamı arasındaki sıralama, yaşlıları arasındaki sıralama vb. öğelere yer verilmelidir.

Kullanıcı rapor sayfası bulunmamaktadır. Ben sistemde kaç dakika geçirdim, kaç gündür arka arkaya sistemi kullanıyorum, günlük ortalamam nedir, toplam kaç video ile etkileşim sağladım, doğru ve yanlış oranlarım nedir, başarı grafiğim nasıldır (her geçen gün düşüyor mu yükseliyor mu), hangi seviyede, hangi tür içeriklerde daha başarılıyım vb. birçok özellik kullanıcı rapor sayfasında yer almalıdır. Aksi bir durumda, yani sade, ham bir platform kullanıcılar için çok cazip gelmeyecektir. Kullanıcıyı ertesi gün sisteme girmeye zorlayacak cazip içerik, ödül, puan vb. sunulmalıdır.

Öğretmen grupları: Bir öğretmen grup kurabilmeli, gruba kendi öğrencilerini ekleyebilmeli ve onların öğrenme ve sistem kullanım süreçlerini görebilmelidir. Bu hem öğretmenlerin sistem kullanımını yaygınlaştıracak, hem sistemin tanıtımına ve kullanıcı sayısının artmasına vesile olacak hem de sınıf içi öğrenmeye çok ciddi destek sağlayacaktır. Bu özellik Duolingo uygulamasında bulunmaktadır. Oradan da inceleme yapılabilir.”

Uygulama ile ilgili uzmanların görüşleri incelendiğinde, uygulamanın içerik kısmını tekrar gözden geçirilmesi, sorularda yabancı öğrencilerin sıklıkla yaptığı hatalar göz önünde bulundurularak çeldiricilerin düzenlenmesi, ana ekranda konuya göre bir içerik arama butonu eklenmesi, ödül, skor, joker gibi pekiştiricilerle uygulamanın oyunlaştırılması, moderasyon ve admin sayfasının geliştirilmesi, kullanıcıların verdiği cevaplarla ilgili çeşitli istatistiklerin tutularak kullanıcıya sunulması, moderasyonda sorulara verilen doğru-

yanlış, favorilere kaydedilen, problem yaşanan gibi videolarla ilgili raporlama ekranı olması uzmanlar tarafından geliştirilmesi gerektiği belirtilen başlıca hususlardır.

Uzman görüşleri doğrultusunda; uygulamanın genel hâliyle beğenildiği ancak uygulamaya bazı eklemelerin ve güncellemelerin yapılmasının faydalı olacağı sonucu elde edilmektedir.

5.5. Araştırmacının Uygulama ve Uygulamanın Hazırlanması Esnasındaki Gözlemleri

Araştırmacı, öğrencilerle 4 hafta süren uygulama sürecinde uygulamanın kullanımı ile ilgili birçok detayı gözlemlemiş ve not etmiştir. Araştırmacının gözlemleri řu şekildedir:

- Öğrenciler uygulamaya giriş yaparken en çok e-posta doğrulama hatası almıştır.
- Uygulamanın mobil versiyonunda sol üst köşedeki profil kısmı tıklandığında ekranda çok yer kaplamakta ve kullanıcılar “çıkış” ya da “çarpı” gibi bir işaret bulunmadığı için oradan nasıl çıkacağını bulamamaktadır.
- Üst seviyedeki öğrenciler tekrar butonu sınırı olmadığı için çok hızlı bir şekilde tüm soruları doğru cevaplamaktadır.
- Öğrencilerin bir kısmı uygulama esnasında yeni videoya nasıl geçeceğini anlayamamıştır.
- Yeni bir seviyeye geçerken öğrenciler ekrana gelen yazılı ikazı anlamamıştır.
- Videoların ses düzeylerinde farklılıklar bulunmaktadır.
- Aynı videolar kimi zaman arka arkaya gelebilmektedir.
- Video takılıp birden takılı şekilde birkaç video ilerleyebilmektedir.
- Öğrenciler uygulamayı nasıl kullanacağına giriş sayfasında tam olarak anlayamamıştır.
- Öğrencilerin bir kısmı örnek bir soru çözümü videosunun da olmasını faydalı olacağını belirtmiştir.
- Pekiřtireçlerde ses, hareket gibi yeterli uyaran olmadığı için öğrencilerin ilgisini çekmemiştir.

- Uygulamanın moderasyon sayfasında, belirli bir video kategorisi seçildikten sonra 2. sayfaya geçildiğinde sadece seçilen kategori gelmeyip tüm videolar açılmaktadır. Bu durum, moderasyon yapılma sürecini olumsuz yönde etkilemektedir.
- Uygulamada %60 doğru cevaptan sonra “Tebrikler! İstersen artık bir üst seviyeye geçebilirsin.” uyarısı ilk gelişinden sonra her videoda tekrarlanmaktadır. Videoların %60’ını doğru cevaplayan kullanıcılara bir üst seviyeye geçmesi ile ilgili öneri bir kez gelip “bir daha gösterme” kutucuğu işaretlendikten sonra tekrar karşısına çıkmayabilir. Ayrıca bu uyarı ekrana geldiğinde kullanıcının sağ kenarda doğru ve yanlış bilgileri görülmemektedir.
- Uygulamanın güncellenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için bir raporlama ekranı bulunmalı ve bu ekranın moderasyon ekibinin kullanımına açılmalıdır.
- Moderasyonda videonun oynatılması ve düzenlenmesi aynı ekranda yapılabilmelidir. Ayrı sayfalarda açmak zaman almakta ve hatalara neden olmaktadır.

BÖLÜM VI

TARTIŞMA VE SONUÇ

İlgili literatür incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ile ilgili tasarım tabanlı herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Bu nedenle, bu çalışmada bu alanla ilgili benzer çalışma karşılaştırması yapılamamaktadır.

Araştırmadan elde edilen bilgilerden ve bulduğumuz tespitlerden de hareketle dünyanın büyük bir çoğunluğunun mobil cihazları, interneti ve dijital platformları günlük yaşamında aktif bir şekilde kullandığı anlaşılmaktadır. Dil öğretiminde kullanılan yeni nesil yaklaşımlar incelendiğinde, daha çok duyu organına hitap eden, yaşayarak öğrenmeye imkân tanıyan ve öğrencinin bireysel öğrenmesini destekleyen metotların ele alındığı ortaya çıkmaktadır. Teknoloji, bu yaklaşımların temel aldığı özelliklerin kullanılmasına yardımcı olmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler göz önünde bulundurulduğunda bu öğrencilerin de yaklaşık %80'inin dijital platformları Türkçe öğrenmek amacıyla kullandığı fakat yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için hazırlanmış uygulamaları çok fazla bilmedikleri ve bu sebeple de kullanamadıkları görülmektedir. Bu sorunun, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için hazırlanan materyallerin ya öğrencilerin ilgisini çekecek düzeyde geliştirilmemesi ya da yeterli tanıtımının yapılmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Örneğin, Yunus Emre Enstitüsünün dört temel dil becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayan Learn Turkish uygulaması araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından tanınmamaktadır. Buna göre YTO alanında daha çok uygulamaların geliştirilmesi ve bunların tanıtımlarının daha etkili bir şekilde yapılması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin mobil uygulamaları daha çok kullandığı araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mobil uygulamaları istedikleri her yerde ve kolay bir şekilde kullanabilmeleri nedenleriyle tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Karaduman (2018) “Bağlantıcılık Temelli Mikro-Öğrenmenin Yabancı Dil Öğreniminde Uygulanabilirliği: Voscreen Örneği” adlı çalışmada yabancı dil olarak İngilizcenin öğretilmesinde mobil uygulamaların öğrenciler tarafından 7/24 öğrenmeyi sağladığı için bir öğrenme ortamı olarak kabul görüldüğü sonucunu elde etmiştir. İki araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılması, 21. yüzyılda öğrencilerin; bireysel öğrenmeyi destekleyen, 7/24 ulaşılabilen, daha özgür ve eğlenerek öğrenmeyi sağlayan ortamları tercih ettikleri söylenebilir. Araştırmanın sonucu ve bu sonucu destekleyen araştırmalar göz önünde bulundurularak uygulamanın öğrencilerin kolayca ulaşabileceği şekilde mobil versiyonu da geliştirilmiştir. Uygulamanın mobil versiyonu, daha çok geri dönüt alınarak uygulama ile ilgili iyileştirmeler yapılabilmesi adına BETA sürümü olarak IOS ve Android marketlerde kullanıma açılmıştır. Bunun yanında, öğrenci görüşlerinde hem web hem mobil uygulamaları tercih eden öğrenciler dikkate alınarak uygulamanın web hâline <http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout> adresinden erişim devam etmektedir (İzle Öğren, 2019). Bir uzman, uygulamanın daha çok kullanıcı tarafından değerlendirilmesinin daha doğru tespitler elde edilmesine katkı sağlayacağı önerisinde bulunmuştur. Bu nedenle, uygulama Eylül ayı sonuna kadar hem IOS ve Android marketlerdeki yorumlar hem de YEĞİTEK ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı PICTES öğretmenlerinden gelecek geri dönütler çerçevesinde gerekli güncellemeler yapılacaktır. Ayrıca; bu süreçte farklı TÖMER ve yabancı öğrencilere Türkçe eğitimi veren kurumlara İzle Öğren uygulaması tanıtılacak ve bu kurumların görüşleri değerlendirmeye alınacaktır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin daha çok Sözlük, Youtube ve Duolingo uygulamalarını Türkçe öğrenme amacıyla kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni; öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için tasarlanan uygulamalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları ve YTÖ için hazırlanmış uygulamaların öğrencileri cezbedici nitelikte olmamaları olarak sıralanabilir. Youtube’un öğrenciler tarafından tercih edilme nedeni öğrencilerin dizi, film, şarkı gibi birçok video türüne bu yazılım aracıyla ulaşabilmeleridir. Öğrencilere sorulan sorularda da öğrencilerin Türkçe öğrenmek amacıyla dizi, film gibi videoları Türkçe öğrenmek amacıyla kullandığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrenciler dizi, film gibi günlük hayattaki videolarla mı Türkçe öğrenmek istersiniz ya da Türkçe öğrenmek için özel olarak hazırlanmış videolarla mı sorusuna %75’lik bir oranla Türkçe öğretme amacı gütmeyen dizi, film gibi videolarla Türkçe öğrenmek istediğini belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilere “Türkçe öğrenmek için en çok hangi programları kullanıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar sırasıyla film, dizi ve şarkı şeklindedir. Diğer

programlar bu programlara göre nispeten daha az tercih edilmektedir. Bu bağlamda; İzle Öğren uygulamasına film, dizi ve şarkılardan daha çok videoların eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun nedeni olarak da bu tarz videoların daha eğlenceli ve gerçek hayattaki Türkçeyle daha yakından bağlantılı olduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni araştırmaya katılan öğrencilerin genç olması ve çoğunluğunun Y kuşağında olması sebep olarak gösterilebilir. Y kuşağı; bilgisayarı, interneti, sosyal medyayı aktif olarak kullanabilen, yapmak zorunda olduğu değil kendi sevdiği işi yapmaya çalışan, yenilikçi ve özgürlüğüne düşkün bir kuşaktır (Seymen (2017), s. 471). Bu öğrenciler eğlenerek öğrenmeyi daha çok tercih eden bir kuşaktır. Bu sebeple, klasik yöntemler yerine daha çok iletişimsel yöntemleri kullanan, eğlenirken çok farkında olmadan öğrenmelerini sağlayacak içeriklerin ve e-öğrenme materyallerinin geliştirilmesi bu kuşak için önem arz etmektedir.

Öğrencilerin %94,44'ünden, İzle Öğren uygulamasının Türkçe öğrenmelerine katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. İzle Öğren uygulamasının Türkçe öğrenmelerine nasıl katkı sağladığı sorusu yöneltildiğinde ise sırasıyla; anlama, anlatma, hem anlatma hem anlama, kelime ve kültür öğrenimine katkı sağladığı cevapları alınmıştır. Öğrencilerin büyük kısmı İzle Öğren'i kullandıklarında dinlediklerini daha iyi anlamaya başladığını ifade etmiştir. Bu sırayı, telaffuzlarını geliştirdiğini, hem dinleme hem de telaffuz ve yazma becerilerini geliştirdiğini, yeni kelimeler öğrenmelerine vesile olduğunu ve Türk kültürünü daha doğal ortamda tanımalarına imkân sağladığını ifade etmişlerdir. İzle Öğren uygulaması doğal yaklaşımı temel alan bir uygulama olduğu için öğrencilerin dizi, film gibi Türkiye'de yaşayan Türklerin günlük yaşantılarında karşılaştığı doğal ortamları ve bu durumlarda konuşulanları öğrenmelerine yardımcı olduğu sonucu çıkabilir. Buradan da hareketle , İzle Öğren'in öğrencilerin Türkçe becerilerini geliştiren bir uygulama olduğu söylenebilir.

İzle Öğren uygulamasının, öğrencilerin %91,66'sının Türkçe dinleme becerisine katkı sağladığını düşünmektedir. Bu sonuçtan da İzle Öğren'in amacına uygun olduğu ve öğrencilerin dinleme becerisini geliştirmeye katkı sağladığı söylenebilir. Uzmanların %90'ı da bu görüşe katılarak bu sonucu desteklemektedir. Mattiussi tarafından 2019 yılında yapılan çalışmada; ses ve görsel uyaranlı dinleme metinlerinin uygulandığı öğrenci gruplarının alt yazı uyaranlı dinleme metinleri ile karşılaşan öğrencilere oranla daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Mattiussi, 2019, s. 77). Bu nedenle Mattiussi'nin yaptığı çalışma da görsellerle desteklenmiş altyazı olmadan dinlemeye yönelik hazırlanmış bir destek materyali olan İzle Öğren'in dinleme becerisini geliştirdiği sonucunu

desteklemektedir. Ayrıca, öğrencilerin dinleme becerisini nasıl geliştirdiğine yönelik sorulan soruya verilen cevaplarda, bu uygulamanın doğrudan anlama becerilerini geliştirdiği ama dolaylı yoldan telaffuz, yazım, imla, yeni kelime ve kültürü tanıma gibi farklı yönlerden de Türkçelerini geliştirdiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında, İzle Öğren'in Türkçe öğrenmelerine ve dinleme becerilerini nasıl desteklediği üzerine verilen cevapların benzer kategorilere ayrıldığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak da öğrencilerin bu iki soruyu İzle Öğren'de videoları dinlediği için o videoları dinleyerek neleri daha iyi yapabildiklerini anlatma çabası içinde olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu kapsamda, İzle Öğren'in doğrudan dinleme becerisine, ancak dolaylı yoldan diğer becerilerin gelişmesine ve kültür aktarımına da katkı sağladığı düşünülebilir. Bu görüşü; birçok çalışma desteklemektedir. Doğanay, Kırbaş'ın (2015) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi/Öğreniminde Dizi ve Filmler üzerine yaptığı çalışmada dizi, filmler aracılığıyla kültür aktarımının yapılabileceğinden bahsedilmiştir. Ayrıca, çalışmada öğrenci grubunun seviyesine uygun dizi ve filmin seçilerek öğrencilere dersleri destekleyici bir materyal hâline getirilebileceğinden bahsedilmiş ve İzle Öğren'in genel kapsamının bu öneriye uygun olduğu tespit edilmiştir. Dumanlı Kadızade (2015) tarafından hazırlanan, “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerine İnceleme” konulu çalışmada; akıllı telefon uygulamalarının öğrencilerin temel dil becerileri ile kelime dağarcığına katkı sağladığı sonucunu elde etmiştir. 2015 yılında Kana ve Çakır tarafından “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Video Kullanımının Dinleme Becerisine Etkisi” adlı çalışmada; video kullanılarak yapılan dinlemelerin, video kullanılmayarak sadece sestten oluşan dinlemelere göre daha başarılı olduğu ve video kullanılarak yapılan dinlemelerin öğrenmeyi kolay ve kalıcı hâle getirdiği tespit edilmiştir. Yılmaz ve Diril (2015), “Filmlerle Yabancılar Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği” adlı çalışmalarında; yabancılar Türkçe öğretirken yapılandırılmış materyallerin desteğiyle film kullanımının öğrencilerin dört temel dil becerilerini geliştirmek için kullanılabilirliği ve hedef kültüre karşı olumlu bakış açısı geliştirebileceği sonucunu elde etmiştir.

İzle Öğren uygulamasında yer alan videolarla ilgili öğrencilerin görüşleri alındığında; öğrencilerin büyük çoğunluğunun, %83,33'ünün, bu videoları seviyelerine uygun ve çeşitli olduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni, öğrencilerin kısa videolarla, kaygı düzeyleri çok artmadan öğrenme istekleri olarak düşünülebilir. Yapılan benzer araştırmalar da bu sonucu doğrulamaktadır. Örneğin; daha önce de bahsedilen Karaduman'ın 2018 yılında

“Bağlantıcılık Temelli Mikro-Öğrenmenin Yabancı Dil Öğreniminde Uygulanabilirliği: Voscreen Örneği” üzerine yaptığı çalışmada kısa bilgi parçacıklarının anlaşılabilir ve kolay öğrenilebilir olduğu; uzun ve metine dayalı bilgi kütlelerinin yoğunluğu nedeniyle önemli bilginin gözden kaçırılabilceği sonucunu elde etmiştir (s. 96). Uzmanların uygulamada yer alan videolarla ilgili görüşleri alındığında ise; uygulamada yer alan soruların ilişkilendirildikleri uzmanların %50’si uygun, %50’si ise kısmen uygun olduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni olarak, bazı gramer yapılarının seviyeye göre ağır olması ve çocukların genelde A2 düzeyine kadar hedef dilde gelişim gösterdiği için kategorilerin A2+ şeklinde olmasının ve A1, A2 düzeyindeki içeriklerin akışının kolaydan zora doğru olması gerektiğinin faydalı olacağı vurgulanmıştır. Bu görüşlerin neden kaynakladığını değerlendirmek için uzmanlara videoların çocuk ve yetişkin kategorilerine uygun olup olmadığına dair de görüşleri istenmiş ve uzmanların %80’inin yetişkin kategorisindeki videoların hedef kitleye uygun olduğu; çocuk kategorisindeki videoların ise uzmanların %50’si tarafından tamamen, %50’si tarafından da kısmen uygun olduğu sonucu elde edilmiştir. Uzman görüşü ve öğrenci görüşündeki farklılıkların nedeni, uzmanların A1, A2 seviyeleri ve çocuk kategorisini de incelemesi ancak öğrencilerin sadece B1, B2, C1 düzeyindeki videolarla ilgili yorum yapmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu bağlamda, İzle Öğren uygulamasındaki bilhassa çocuk kategorisinde bulunan A1 seviyesindeki videoların tekrar gözden geçirilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmış ve bunun üzerine Çocuk A1 kategorisinde yer alan tüm videolar (100) gözden geçirilerek hem çeldiricileri, hem dil bilgisi yapıları hem de cümle hacimleri açısından değerlendirilmiş ve 10 video üzerinde değişiklik yapılmış, 2 video da silinmiştir. Bu hususla ilgili İzle Öğren uygulamasında aktif çalışan yazılımcılarla görüşülerek A1, A2 düzeyinde kolaydan zora akışın şu anda tüm uygulamanın tasarımını etkileyeceği ve sadece bir uzmanın bu doğrultuda görüş bildirdiği için daha çok geri dönüt gelmesi hâlinde ileri bir tarihte yapılabilceği kararı alınmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere İzle Öğren uygulaması ile ilgili bir güncelleme yapacak olsalar hangi değişiklikleri yapacakları sorulmuş ve öğrencilerin %30,55’i uygulamayı olduğu gibi beğendiğini, %30,55’inin anlama, yazım gibi farklı soru tarzlarının eklenmesinin daha iyi olacağı, %22’sinin farklı video türlerinin eklenmesinin daha faydalı olacağı, %13’ünün ise uygulamanın daha çok oyunlaştırılması gerektiğini ifade etmiştir. Uzmanların görüşleri gözden geçirildiğinde bir uzman açık uçlu 15. soruda uygulama ile ilgili birden fazla hususla ilgili görüşünü dile getirebilmiştir. Bu bağlamda, uzmanların 3’ü

uygulamanın daha çok oyunlaştırılması gerektiğini dile getirmiş, 1'i farklı soru tiplerinin eklenmesinin faydalı olacağını belirtmiş, 2'si çeldiricilerde yabancı öğrencilerin sıklıkla yaptığı hataların göz önünde bulundurulmasının faydalı olacağını belirtmiş, 2'si uygulamanın ana sayfasında videoların etiketlendikleri kategorilere göre bir arama butonunun olmasının işlevsel olacağını dile getirmiştir. Uzmanlardan 3'ü ise uygulamanın bu hâliyle güzel ve yalın olduğunu, çok fazla etkinlik eklenerek karmaşık ve öğrencilerin kaygı düzeyini artırıcı bir hâle dönüşmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Önerilerde bulunan uzmanların görüşleri ile öğrenci görüşleri karşılaştırıldığında benzer hususlar üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu kapsamda, uygulamaya farklı soru tiplerinin eklenmesinin uzmanların biri fakat öğrencilerin %30,55'i tarafından açıkça önerilmesi nedeniyle bu hususta yapılabileceklerin yazılım ve içerik değerlendirme süreci devam etmektedir. Bu konuda kesin karar verilmesi için araştırmaya katılan bir uzmanın da belirttiği gibi daha fazla kullanıcının ve uzmanın görüşünün alınması faydalı olacaktır. Ancak yine de uygulamaya farklı tipte video türleri eklenmiştir. Öğrencilerin daha çok tercih ettiği sıra, uygulamaya eklenen video türlerinde belirleyici olmuştur. Gazi TÖMER'de uygulama yapılırken İzle Öğren'in içerisinde 900 video bulunmaktaydı. 130 farklı video türü daha eklenerek bu sayı 1030'a çıkarılmıştır. Ayrıca, öğrenci ve uzman görüşleri doğrultusunda uygulamanın daha çok oyunlaştırılmasının, kullanıcıları daha çok cezbedeceği ve uygulamayı kullanma sıklıklarını arttıracakı söylenebilir. Oyunların, oyunlaştırmanın öğrenmeye katkısı ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Dijital oyunlar kapsamında 2014 yılında Alabay tarafından yapılan *Enseignement / Apprentissage Du Fle Avec Lejeux Vidéo (Video Oyunlarıyla Fransızca Yabancı Dil Öğretimi / Öğrenimi)* adlı çalışmada; video oyunlarının öğrencilerin hedef dil öğrenimine olumlu yönde etki ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bu hususta, YEĞİTEK tarafından çalışma yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %91'i uygulamayı kullanıcı dostu bulmuştur. Çok az sayıda öğrenci girişte kaydolurken problemle karşılaştığını dile getirmiştir. Uygulama esnasında kullanıcıların yaşadığı bu zorluk araştırmacı tarafından da fark edilmiş ve bununla ilgili gerekli düzenlemeler yapılarak soruna müdahâle edilmiştir. Öğrenciler tarafından sorular cevaplanırken belirtilmeyen ancak araştırmacının uygulama esnasında fark ettiği problemlerden biri de uygulamanın sağ üst köşesinde bulunan üç çizgi (≡) işareti ile açılan profil, favori listesi ve doğru-yanlış bilgilerine ulaşmayı sağlayan ekranın açıldıktan sonra öğrencilerin çıkış düğmesini bulamaması idi. Bu sorun, profil ekranı açıldıktan sonra sağ üst köşeye çıkış için çarpı işareti eklenmesi ile giderilmiştir.

Uzmanların tamamı uygulamanın teknik açıdan sorunsuz çalıştığını ifade etmiştir. Buna rağmen, uygulamadaki yönergeleri uzmanların %80'i uygun bulmuş, %20'si ise farklı dillerde de yönergelerin olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu sorunun, bilhassa yazılımın giriş sayfasında kayıt ve yazılım hakkındaki bilgilerin farklı dillerde verilerek çözülebileceği vurgulanmıştır. Bunun için uygulamanın farklı dillerde giriş sayfası, nasıl kullanılır ve hakkında bölümleri hazırlanmaya başlamıştır. En kısa sürede yazılıma eklenecektir. Bununla birlikte, uzmanların %60'ı yazılımdaki geri bildirimleri yeterli, %40'ı ise kısmen yeterli bulmuştur. Uzmanlar kısmen cevabını vermelerinin nedeni olarak uygulamadaki pekiştireçlerin ses ve görselle desteklenmemesi olarak göstermiştir. Bunun üzerine, her 10 doğru cevaptan sonra verilen pekiştireçler, göze daha çok çarpacak bir yerde ve alkış işaretiyle temsil edilmiştir. Fakat ses eklenememiştir. Bunun üzerine YEGİTEK birimleriyle gerekli görüşmeler sürdürülmektedir. Yazılımın giriş sayfasını uzmanların %90'ı uygun bulmuş, kısmen cevabını veren %10'u ise Google, Facebook, EBA gibi farklı platformlardan da giriş yapılmasının uygulamanın daha kullanışlı olmasına yardımcı olacağını belirtmiştir. Uygulamanın Beta sürümü değerlendirmesi bittiğinde uygulamaya EBA üzerinden de giriş sağlanabilecektir. Fakat Facebook ve Google gibi hesaplardan girişin olması hususu MEB Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile görüşülmesi ve birlikte karar alınması gereken bir husustur. MEB bünyesinde sosyal ağlarla girişin, öğrencilerin bilgi güvenliği için tehdit oluşturabileceği göz önünde bulundurulması gereken bir konudur. Uzmanların %80'i uygulamanın yardım bölümünü yeterli bulmuş, %20'si ise kısmen cevabını vererek yardım ile ilgili daha detaylı bilgilerin yer alması gerektiği görüşünü savunmuştur. Bu kapsamda, bir uzman kullanıcıların karşısına çıkan her bir videonun altında bir ikaz butonunun olması ve bu ikaz butonunun video çalışmıyor, seviyeye uygun değil, soruda hata var gibi birkaç hazır şablon ile diğer seçeneğini içermesi gerektiği önerisinde bulunmuştur. Buna ilave olarak mevzubahis uzman, yönetici ekranında her videonun yanında kaç kez ikaz edildiği, hangi hususlarda ikaz edildiğine dair bilgilerin de yer almasının; moderatörler tarafından yapılacak değişikliklere karar verilmesine yardımcı olacağını vurgulamıştır.

Uzmanlar tarafından uygulamanın hem yönetici ekranı hem de ana sayfası ile ilgili farklı öneriler Uzman Görüşü Formunun 15. maddesinde verilmiştir. Burada öğrencilerin cevapları ile karşılaştırılamayan sadece uzmanların gördüğü ekranlarla ilgili görüşler de belirtilmiştir. Bu doğrultuda yapılan görüşlerden biri, video eklemenin daha profesyonelce ilerlemesi ve zamandan tasarruf edilmesi için uygulamaya videoların kesilerek eklenmesi

değil, video ekleme sayfasında bir video biçimlendirme aracı ile videonun belirli kısımlarının seçilerek çağırılması yönündedir. Bu hususta YEĞİTEK Sistem Yönetimi Daire Başkanlığı ile görüşülmüş ve bu birimin iş yükü ile bahsi geçen video ekleme aracının tasarlanmasının alacağı maliyet/zaman hesabı yapıldığında şu aşamada bu değişikliğin yapılmasının uygun olmayacağı bildirilmiştir. Uzman görüşlerinde bahsedilen bir diğer husus ise, videoların altında çıkan seçeneklerin cümlelerin kısa ya da uzunluğuna göre otomatik bir düzen almasıdır. Bu hususta da YEĞİTEK ilgili birimleri ile görüşmeler devam etmektedir. Bu bağlamda, bir değişikliğin yapılmasının uygulamanın tasarımına olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, diyalog içeren cümlelerde cümlelerin farklı renklerde belirtilmesi gerektiği bir uzman tarafından ifade edilmiştir; bu husustaki çalışmalar devam etmektedir. Bir uzman görüşünde ve araştırmacının gözlemlerinde öğrencilerin bazılarının yeni bir videoya geçerken ileri tuşuna basması gerektiğini tam olarak kavrayamadıkları tespit edilmiştir. Bu sebeple videodaki soru cevaplandıktan sonra otomatik olarak 2-3 saniye içinde bir diğer videoya geçiş yapılmasının faydalı olacağı ifade edilmiştir. Ayrıca bu görüşü sunan uzman, yeni bir videoya geçişin kaç saniye içerisinde olması gerektiği ile ilgili kullanıcının profilden ayarlama yapılabilmesi gerektiğini söylemektedir. Bu kapsamda bir değişikliğin yapılmasının uygulamanın daha çok kullanıcı dostu olmasına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Uzmanlar tarafından, yönetici ekranında videoların toplam süresini, her bir videoyu kaç kullanıcının kullandığı gibi birçok hususta çok detaylı bir kullanıcı-video etkileşim istatistiği bulunması gerektiği görüşü belirtilmiştir. YEĞİTEK ilgili birimle yapılan görüşmeler neticesinde uygulamanın Beta sürecinden de elde edilecek bilgiler doğrultusunda bu hususun tekrar gözden geçirilmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Videoların seviye, etiket vb. hususlarda filtrelenmesi ve videoların Video Düzenle ekranı üzerinde açılması için gerekli çalışmaların yapılması hususu hem bir uzman hem de araştırmacı tarafından ele alınmıştır. Bu bağlamda, gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Video etiketlemeleri ile ilgili bir uzman; sadece videonun türü ve konusu değil videoda yer alan görsellerin de etiketlenmesi gerektiği önerisinde bulunmuştur. Bu kapsamda, uygulamadaki 1030 videonun etiket güncelleme işlemi devam etmektedir.

Öğrenci, sistemi kullandıktan sonra istediği zaman sadece hatalı cevaplarının olduğu videoları tekrar görerek o videolar üzerinde pratik yapması gerektiği görüşü bir uzman

tarafından bildirilmiştir. Bu konuda YEĞİTEK birimlerinin konu kapsamında çalışma yapmasının, öğrencilerin nerede hata yaptıklarını fark etmesi ve öğrenmenin kalıcı olması açısından faydalı olacağı önerilebilir.

Uygulamada öğretmen grupları kurulması yönünde yapılan öneri ile ilgili uygulamanın Beta sürümü sonunda YEĞİTEK'in ilgili personelleriyle tekrar görüşülmesinin faydalı olacağı söylenebilir. Çünkü öğretmen gruplarının kurulmasının uygulamanın hem kullanıcı sayısının artması hem de öğretmenlerin uygulamayı sınıflarında daha kolay kullanmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6.1. Öneriler

Bu çalışmada, elde edilen bulgular ve sonuçlar doğrultusunda uygulama ve araştırmacılar için önerilerde bulunulmuştur.

6.1.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. İzle Öğren uygulaması oyunlaştırılarak kullanıcıların daha çok ilgisini çekecek hâle getirilebilir.
2. Uygulamanın istatistiki bilgiler ve raporlama ekranı geliştirilerek ilgili kısımların kullanıcı ve yönetici ekranında kolayca görülecek bir tasarımda olması sağlanabilir.
3. Uygulamanın güncelliğini kaybetmemesi için içeriğin sürekli yenilenmesi, yeni videoların ve zaman içerisinde yeni soru tiplerinin eklenmesi sağlanabilir.
4. İzle Öğren uygulamasının hedef kitleye daha çok ulaşması için TÖMER, Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye Maarif Vakfı, TİKA gibi yabancılarla Türkçe öğretimi ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgilenen kurumlarda çalışan uzmanlara ve Türkiye'ye gelen öğrencilere uygulamanın tanıtımı yapılabilir.
5. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün sayfasında uygulamanın yer alması sağlanabilir.
6. Ülkemizde Suriyeli öğrencilere ders veren öğretmenlere uygulamanın yüz yüze ve uzaktan eğitim yoluyla tanıtımı yapılabilir.

7. Bett Show, Gess, Iste gibi e-öğrenme ile ilgili ürün ve sunumların yer aldığı etkinliklerde uygulamanın tanıtımı yapılarak ilgili e-öğrenme materyali yarışmalarına katılım sağlanabilir.

6.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi için daha fazla mobil ve web uygulaması geliştirilmelidir.
2. Türkçe dışında bir hedef dili öğretmek için hazırlanmış uygulamaların yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla yapılan uygulamalarla karşılaştırmaları yapılabilir.
3. Yurt dışında Türkçe öğrenen yabancıların dijital platformlarla ilgili görüşleri üzerine çalışmalar yapılabilir.
4. Bu araştırmada B1, B2, C1 seviyesindeki öğrencilerin İzle Öğren ile ilgili görüşleri alınmıştır. İzle Öğren uygulamasının A1 ve A2 seviyelerindeki öğrenciler açısından değerlendirilmesi yapılabilir.
5. Araştırma sonucu öğrencilerin İzle Öğren uygulamasının Türkçe öğrenmelerine sağladığı kültür, telaffuz, yazım gibi alanlar üzerinden her biri ile ilgili detaylı bir araştırma yapılabilir.
6. İzle Öğren uygulamasının etkililiği ve verimliliği ile ilgili deneysel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B. (1998). *Öğretim yazılımları. çağdaş eğitimde yeni teknolojiler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Aksan, D. (1988). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK.
- Alabay, S. (2014). *Enseignement / Apprentissage Du Fle Avec Lejeux Vidéo*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aldyab, A. (2017). Dil öğreniminde dinlemenin önemi. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 3(SI), 440-448.
- Aydın, G. & Yağmur Şahin, E. (2012). Diller için Avrupa ortak başvuru metni. A. Kılınç ve A.Şahin (Editörler). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (s.323-340). Ankara: Pegem.
- Bayraktar, N. (2003). Yabancılar Türkçe öğretiminin tarihsel dil gelişimi. *Dil Dergisi*, 119, 58-71.
- TÜBİTAK Bilim Genç (2019). Bilgisayarlarda kullanılan işletim sistemleri, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/content/bilgisayarlarda-kullanilan-isletim-sistemleri>, adresinden erişilmiştir.
- Bölükbaş, F. (2013). *Yabancılar Türkçe öğretimi*. Ankara: Grafiker.
- Britannica (2019). *Technology* <https://www.britannica.com/technology/technology>, sayfasından erişilmiştir.
- Caferoğlu, A. (1984). *Türk Dili Tarihi*. İstanbul: Enderun.
- Caferoğlu, A. (2000). *Türk Dili Tarihi I-II*. İstanbul: Enderun.
- Çakmak, C. (20014). Yabancılar Türkçe öğretiminin tarihçesine genel bir bakış denemesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 167-182.
- Chomsky, N. (2002). *Syntactic structures*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Chomsky, N. (1980). *Rules and representations*. Oxford: Basil Blackwell.

- Çifçi, M. (2001). Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 165-177.
- Çoklar, A.N. & Kuş, R. (2018). *Dijital materyal tasarımında çoklu ortam*. IV. INES International Academic Research Congress, Alanya. Bildiri, https://www.researchgate.net/publication/330842833_ANALYSIS_OF_MULTIMEDIA_AND_INSTRUCTIONAL_DESIGN_PRINCIPLES_IN_DIGITAL_MATERIAL_DESIGN sayfasından erişilmiştir.
- Dellal, N. & Çınar, S. (2011). Yabancı dil eğitiminde iletişimsel yararçı yaklaşım, öğretmen rolleri, davranışları ve sınıf içi iletişim. *Dil Dergisi*, 154, 21-36.
- Demirci, J. (2003). Cumhuriyet'in 80. Yılında Türkiye'de Memlûk-Kıpçak Türkçesi çalışmaları. *Türkoloji Dergisi*, 16(2), 53-63.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı dil öğretimi, dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2010). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Digital 2019 Global (2019). <https://wearesocial.com/digital-2019-global> sayfasından erişilmiştir.
- Digital 2019 Turkey, (2019). <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates> sayfasından erişilmiştir.
- Dilâçar, A. (1970). 1612'de Avrupa'da yayımlanan ilk Türkçe gramerinin özellikleri. *Belleten*, (Cilt ve sayı belirtilmemiş), 197-210. (Derginin, 1989'da yayımlanan 2. baskısıdır.)
- Doğan, C. (2012). *Sistematiik yabancı dil yaklaşım ve yöntemleri*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Doğanay, G., & Kırbaş, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi/ öğreniminde dizi ve filmler. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, ISSN: 2198 – 4999, Mannheim – GERMANY UDES 2015 p. 1052-1061.
- Dumanlı Kadızade, E. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamaları üzerine inceleme. *The Journal of Academic Social Science*, 3(10), 742-752.
- Durmuş, M. (2019). *Dil öğretiminde öğretici yeterlilikleri ve pedagojik muhakeme becerisi*. Ankara: Grafiker.
- Durmuş, M. (2018). Yabancı/ikinci dil öğretiminde doğal yöntem(ler) ve doğal yaklaşım(lar) üzerine, *Türkbilig*, 36, 203-212.

- Durmuş, M. (2013). *Yabancılarla Türkçe öğretimi*. Ankara: Grafiker.
- Eken, D. T. (2011). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde temel düzey dinleme-anlama etkinliklerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ercilasun, A.B. (2004). *Başlangıçtan yirminci yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ.
- Evoke (2019). <http://www.urgentevoke.com/> adresinden erişilmiştir.
- Fry, K. (2001). E-learning markets and providers: some issues and prospects. *Education+ Training*, 43(4/5), 233-239.
- Göçer, A. (2013). *Yabancılarla Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara : Grafiker.
- Gökmen, Ö. F., Duman, İ. & Horzum, M. B. (2016). Uzaktan eğitimde kuramlar, değişimler ve yeni yönelimler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 29-51.
- Grovo (2015). Bite size is the right size: how microlearning shrinks the skills gap in higher education. www.trainingindustry.com/content-development/articles/bite-size-is-the-right-size-how-microlearning-shrinks-the-skills-gap.aspx, Erişim Tarihi: 10 Ağustos 2019.
- Günaydemir, (2018). İşletim sistemi nedir? nasıl çalışır? Ne işe yarar? https://www.chip.com.tr/forum/isletim-sistemi-nedir-nasil-calisir-ne-ise-yarar_t326445.html sayfasından erişilmiştir.
- Güneş, F. (2013). *Yabancılarla Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Halat, S. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dinleme becerisine yönelik kaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İzle Öğren (2019). <http://izleogren.eba.gov.tr/#/login-layout> sayfasından erişilmiştir.
- Job, M. A., Ogalo, H. S. (2012). Micro-learning as innovative process of knowledge strategy. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 1 (11), 92-96.
- Kadıozade Dumanlı, E. (2003). Yabancılarla Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamaları üzerine inceleme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 742-752.
- Kahraman, A. (2015). *Web tabanlı ödev takip ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- Kahraman, A. (2015). *Web tabanlı ödev takip ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kalaycı, N., & Temur, T. (2005). İlköğretim okullarında dinleme becerisini nasıl geliştirebiliriz? *Eğitime Bakış: Eğitim- Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 1(2),53-63.
- Kana, A., & Çakır, F. (2015), Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde video kullanımının dinleme becerisine etkisi. *International Journal of Language Academy* 3(3), 50-65.
- Karagöl, E. (2011). *Sir James William Redhouse ve İngilizlere Türkçe öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karamanlioğlu, A.F. (1962). *Kıpçaklar ve Kıpçak Türkçesi*. *Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği*, 12, 175-184.
- Karasar , N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (14.Baskı), Ankara: Nobel.
- Kenning M-M. & Kenning M. J. (1990) *Computers and language learning: current theory and practice*, New York: Ellis Horwood.
- Keskin, N., & Kılınç, H. (2015). Mobil öğrenme uygulamalarına yönelik geliştirme platformlarının karşılaştırılması ve örnek uygulamalar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 68-90.
- Kılınç, A. & Şahin, A. (haz.) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YDTÖ)*. Ankara: PEGEM.
- Kocadağ, T. & Aksoy, M.A. (2018). *Dil öğretiminde teknoloji kullanımı*. https://www.researchgate.net/publication/322682355_Dil_Ogretiminde_Teknoloji_Kullanimi/download sayfasından erişilmiştir.
- Koçak, A., & Arun. Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28.
- Kurt, A. A. (2013). *Teknopedagogik eğitime dayalı öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı. eğitimde teknoloji entegrasyonuna genel bir bakış*. Ankara: Anı.
- Kuzu, A., Çankaya, S., & Mısırlı, Z. A. (2011). Tasarım tabanlı araştırma ve öğrenme ortamlarının tasarımı ve geliştirilmesinde kullanımı. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 20-21.
- Lee, K. (2000). English teachers' barriers to the use of computer-assisted language-learning. *The Internet TESL Journal*, 6(12), 1-8.

- Lüle Mert, E. (2014). Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilecek etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(1), 23-48.
- Martin, L. (1986). Eskimo words for snow : A case study in the genesis and decay of anthropological example, *American Anthropologist*, 88(2), 418-423.
- Martinet, A. (1985). *İşlevsel genel dilbilim*. Ankara: Birey ve Toplum.
- Melanlıoğlu D. (2013) Ortaokul öğrencileri için dinleme kaygısı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 26.
- Melanlıoğlu D. (2013). *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Miles, M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd Edition). California: SAGE.
- Nalıncı, N.A. (2000). *Avrupa Birliği'ne tam üyelik yolunda başarının anahtarı: Yeniden yapılanma*. Ankara: Ümit.
- Özbay, M. (2008). *Türkçe özel öğretim yöntemleri I*. Ankara: Öncü.
- Özyürek, R. (2009). Türk devlet ve topluluklarından gelen Türk soylu yabancı öğrencilerin Türkçe öğreniminde karşılaştığı problemler. *Turkish Studies*, 4(3), 1819-1861.
- Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (1986). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: Cambridge University.
- Şenol, Ç. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde televizyonda yayımlanan reklamların a2 seviyesinde dinleme ve yazma becerisine katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Seyman, A. (2017). Y ve Z kuşak insanı özelliklerinin Milli Eğitim Bakanlığı 2014-2019 Stratejik Programı ve TÜBİTAK vizyon 2023 öngörülerini ile ilişkilendirilmesi. *Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi*, 10(4), 467-489.
- Şimşek, M.R. (2016) Yabancılar Türkçe öğretiminde film-temelli öğretim etkinlikleri geliştirme: bütünleştirilmiş beceri yaklaşımı. *International Journal of Social Science*, 47, 319-330.
- Türk Dil Kurumu (2019). *Güncel Türkçe sözlük*. <http://sozluk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

- Türker, M., S. & Genç, A., (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde altyazılı videolar aracılığıyla rastlantısal yöntemle sözcük öğretimi*. Uludağ Üniversitesi I. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilgi Şöleni 17-19 Mayıs 2017, (Haziran 2018) UYTOB 2017 Bildiri e- Kitabı, 91-97.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yıldız, Ü.,& Tunçel, H. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler. A. Kılınç ve A. Şahin (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (ss. 115-145). Ankara: Pegem.
- Yılmaz, F. & Diril, A. (2015). Filmlerle yabancılara Türkçe öğretimi: Beyaz Melek film örneği. *The Journal of Academic Social Science*,3(10), 223-240.
- Yunus Emre Enstitüsü (2019) <https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu> sayfasından erişilmiştir.
- Zorbaz, K. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.

EKLER

EK-1. Katılımcı Bilgi Formu

Bu anket çalışması ile 2018-2019 Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalı bünyesinde yürütülen yüksek lisans tez çalışması sürecinde kullanılmak üzere öğrencilerin bilgisayar, internet, sosyal ağlar ve mobil teknolojilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmedeki etkililiği hakkındaki görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Katılımınız, konuyla ilgili belirteceğiniz görüşleriniz ve soruları içtenlikle yanıtlamanız tezin yapılandırılması bağlamında önemlidir. Belirteceğiniz görüşler bu amaç dışında kullanılmayacaktır. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Şeyma Nur DÜNDAR
Danışman: Doç. Dr. Mehmet KARA

- Adınız ve Soyadınız:
- Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek
- Yaşınız :.....
- Ülkeniz/Uyruğunuz:.....
- Bildiğiniz diller nelerdir?
.....
- Türkçe seviyeniz nedir?
☐ A1 ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2 ☐ C1 ☐ C2
- Kaç yıl/aydır Türkçe öğreniyorsunuz?
.....
- Dijital platformları Türkçe öğrenmek için kullanıyor musunuz?
☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen
- Türkçe öğrenmek için kullandığınız web ya da mobil uygulamalar var mı? Varsa adını bizimle paylaşır mısınız?
.....
.....
- İnternet ortamında ve televizyonda ne tür programlar seyrediyorsunuz?
☐ Haber ☐ Dizi ☐ Film ☐ Şarkı ☐ Belgesel
Diğer (Lütfen belirtiniz.).....
- Seyrettiğiniz programlardan hangisinin Türkçenizi daha çok geliştirdiğini düşünüyorsunuz?
☐ Haber ☐ Dizi ☐ Film ☐ Şarkı ☐ Belgesel
Diğer (Lütfen belirtiniz.).....

Görüşmemiz sona ermiştir. Katılımınız ve görüşleriniz için teşekkür ederiz.

Ek-2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşme Soruları:

- 1- Türkçeni geliştirmek için hangi dijital ortamı tercih ediyorsun? (web, mobil vb.) Niçin?
- 2- Türkçe öğretmek için hazırlanmış videolarla mı yoksa dizi, film, belgesel gibi videolarla mı Türkçeni geliştirmek istersin? Niçin?
- 3- İzle Öğren uygulaması Türkçe öğrenmeni destekledi mi? Nasıl?
- 4- İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerine katkı sağladı mı? Nasıl?
- 5- İzle Öğren uygulamasında yer alan videolar sana göre (kısa, uzun, sıkıcı, eğlenceli, seviyene uygun vb.) nasıldı? Sence bu videolar nasıl olmalı?
- 6- Eğer İzle Öğren uygulamasını geliştiriyor olsan, uygulamayı güncellemek adına neler yapardın?
- 7- İzle Öğren uygulamasını kullanıcı dostu (kullanımı kolay, sorunsuz vb.) buldun mu? Neden?

Görüşmemiz sana ermiştir. Katılımınız için teşekkür ederiz.

EK-3 Uzman Görüşü Formu

Değerli Uzman,

Bu çalışma ile “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisinin bir Web Uygulaması Aracılığıyla Geliştirilmesi” adlı araştırmada kullanmak üzere hazırladığımız “İzle Öğren” uygulamasına ilişkin görüşleriniz doğrultusunda uygulamayla ilgili gerekli güncellemelerin yapılması planlanmaktadır. Görüşleriniz, yabancılar Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin olanaklarından yararlanmak, kullanıcıların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun materyaller geliştirmek yönünden önem taşımaktadır. Katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırmacı: Şeyma Nur DÜNDAR

Danışman: Doç. Dr Mehmet KARA

YAZILIM

1- Yazılımdaki yönlendirmeler yeterince açıktır.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

2- Yazılımın tasarımı hedef kitleye uygundur.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

3- Yazılımın nasıl kullanılacağına ilişkin yönergeler yeterlidir.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

4- Yazılım teknik olarak sorunsuz çalışmaktadır.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

5- Yazılımda kullanıcılara (doğru-yanlış sayıları, seviye atlama önerileri, pekiştireç desteği) geri bildirimler verilmektedir.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

6- Yazılımın giriş sayfası, kullanıcıların yazılım hakkında genel bilgi edinebileceği şekilde tasarlanmıştır.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

7- Kullanıcılar, yazılıma kolayca kaydolup giriş yapılabilmektedir.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

8- Yazılımın yardım bölümü, kullanıcılara gerekli destek sağlanmaktadır.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

İÇERİK

9- Yazılımdaki sorular, hedef kitlenin dinleme becerisini geliştirmeye uygundur.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

10- İçeriğin kategorileri kullanıcıların öğrenmelerini desteklemeye uygundur.

Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
11- Sorular ilişkilendirildikleri düzeye uygundur.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
12- Yetişkin bölümündeki videolar hedef kitleye uygundur.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
13- Çocuk bölümündeki videolar hedef kitleye uygundur.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
14- Uygulamanın ölçme amacı gütmemesi kullanıcıları olumlu yönde motive edecektir.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
15- Yazılım ve içerik ile ilgili yukarıdaki hususlar dışında belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz var mıdır? Varsa belirtiniz.			

Ek-4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Öğrenci Görüşleri

ÖRNEK YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME 1

Cinsiyet: Erkek

Seviye: B2

Araştırmacı: Merhaba.

Öğrenci: Merhaba.

Araştırmacı: Adın ne?

Öğrenci:

Araştırmacı: Benim adım da Şeyma. Tanıştığımıza memnun oldum.

Öğrenci: Ben de.

Araştırmacı: Nerelisin?

Öğrenci:

Araştırmacı: Şimdi daha önceden de bahsettiğim gibi sana yedi tane soru soracağım ve ses kaydını alacağım. Ses kaydın sadece araştırma için kullanılacak. Başka yerde kullanılmayacak. Anlamadığın sorular olursa sorabilirsin. Tekrar soruyu sorabilirim. Be senin telaffuzunu ölçmüyorum. Endişe etme. Benim için düşüncelerin önemli. İzle Öğren uygulamasını sizler için daha kullanışlı, güzel hâle getirmek için bu sorulara vereceğin cevaplar önemli. Ne düşünüyorsan çekinmeden söyle. Rahat ol.

Öğrenci: Tamam.

Araştırmacı: Tamam. Birinci sorudan başlayalım.

1- Türkçeni geliştirmek için hangi dijital ortamı tercih ediyorsun? (web, mobil vb.)

Niçin?

Mobil daha iyi. Her zaman kullanabilirsin.

2- Türkçe öğretmek için hazırlanmış videolarla mı yoksa dizi, film, belgesel gibi videolarla mı Türkçeni geliştirmek istersin? Niçin?

Filmler, diziler daha iyi. Çünkü orada çok farklı şeyler öğrenebiliyorsun. Yeni kelimeler de öğrenebiliyorsun. Ben mesela Ertuğrul'u izliyorum. Orada çok farklı kelimeler var. Belki Türkler de o kelimeleri bilmiyor. Haberler de güzel. Ben her sabah yurttan haber izliyorum.

3- İzle Öğren uygulaması öğrenmeni destekledi mi? Nasıl?

Destekledi. Anlama becerim gelişti. Hızlı anlama becerim gelişti. Kısa videoları takip ederken çok dikkatli oluyorsun.

4- İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerine katkı sağladı mı?

Evet, katkı sağladı. Daha iyi oldu. Anlama sınavında daha başarılı olmama katkı sağladı. Dışarıdaki konuşmaları daha hızlı anlıyorsun.

5- İzle Öğren uygulamasında yer alan videolar sana göre (kısa, uzun, sıkıcı, eğlenceli, seviyene uygun vb.) nasıldı? Sence bu videolar nasıl olmalı?

İzle Öğren'deki videolar çok güzeldi. Güzel çizgi filmler, filmler vardı. Keyifliydi. B2'ye uygundu. Bence böyle iyi. Ben yurda gittiğimde tekrar kullanacağım. Çünkü kısa videolarla anlamayı iyileştiriyor. Bence böyle iyi.

6- Eğer İzle Öğren uygulamasını sen geliştiriyor olsan, uygulamayı güncellemek adına neler yapardın?

Çok beğendim. Ben Türkiye'deyim çok çalışmaya, böyle uygulamalara ihtiyacım var. Ben sadece çok zor soru sormazdım.

7- İzle Öğren uygulamasını kullanıcı dostu (kullanımı kolay, sorunsuz vb.) buldun mu? Neden?

E-postada sıkıntı çıktı ama siz yardımcı oldunuz. Başta yeni videoya geçişte zorlandım.

ÖRNEK YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME 2

Cinsiyet: Kadın

Seviye : C1

Araştırmacı: Merhaba.

Öğrenci: Merhaba.

Araştırmacı: Benim adım Şeyma. Senin adın ne?

Öğrenci:

Araştırmacı: Nerelisin?

Öğrenci:

Araştırmacı: Tanıştığımıza memnun oldum.

Öğrenci: Ben de.

Araştırmacı: Şimdi daha önceden de bahsettiğim gibi sana yedi tane soru soracağım ve ses kaydını alacağım. Ses kaydın sadece araştırma için kullanılacak. Başka yerde kullanılmayacak. Anlamadığın sorular olursa sorabilirsin. Tekrar soruyu sorabilirim. Be senin telaffuzunu ölçmüyorum. Endişe etme. Benim için fikirlerin önemli. İzle Öğren uygulamasını sizler için daha kullanışlı, güzel hâle getirmek için bu sorulara vereceğin cevaplar önemli. Ne düşünüyorsan çekinmeden söyle. Rahat ol. Hazır mısın?

Öğrenci: Hazırım.

Araştırmacı: Peki. Birinci sorudan başlıyoruz. Sen cevap verdikçe ben yeni soru soracağım.

Öğrenci: Tamam Hocam.

Araştırmacı:

- 1- Türkçeni geliştirmek için hangi dijital ortamı tercih ediyorsun? (web, mobil vb.)
Niçin?

Türkçemi geliştirmek için daha mobil ve web tercih ediyorum. Çünkü her zaman ve her yerde kullanabilir. İstedğim zaman kullanabilirim. Çünkü daha kolay.

- 2- Türkçe öğretmek için hazırlanmış videolarla mı yoksa dizi, film, belgesel gibi videolarla mı Türkçeni geliştirmek istersin? Niçin?

Türkçe öğrenmek ve geliştirmek için dizi ve film tercih ediyorum. Çünkü dinlerken daha çok şey öğrenebilirim. Günlük hayatta insanlar nasıl konuşuyorlar öğrenebilirim.

- 3- İzle Öğren uygulaması Türkçe öğrenmeni destekledi mi? Nasıl?

Evet. Sağladı. Bence bu Türkçemi geliştirmek için iyi bir yol. Videolar kısa ve öğrenmek için daha kolay oluyor.

- 4- İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerine katkı sağladı mı?

Evet. Dinlediğimi daha kolay anlıyorum. Hem de altında yazıyor. Dizileri; dışarıda, sokakta Türklerin konuşmalarını daha kolay anlamak için de dinliyorum.

Araştırmacı: Yani nasıl yazıldığını da görebiliyorsun.

Öğrenci: Evet.

- 5- İzle Öğren uygulamasında yer alan videolar sana göre (kısa, uzun, sıkıcı, eğlenceli, seviyene uygun vb.) nasıldı? Sence bu videolar nasıl olmalı?

Bence bu videolar hem eğlenceli hem kısa. Hem seviyeme uygundu. Farklı konular var, farklı videolar var.

- 6- Eğer İzle Öğren uygulamasını sen geliştiriyor olsan, uygulamayı güncellemek adına neler yapardın?

Sadece daha farklı videolar. Mesela haberler, sanat konusunda yeni konular. Daha farklı daha iyi oluyor.

- 7- İzle Öğren uygulamasını kullanıcı dostu (kullanımı kolay, sorunsuz vb.) buldun mu? Neden?

Evet, çok kolay. Çok eğlenceli. Hiç sıkıcı değil. Her video bittikten sonra tekrar izlemek istiyorum.

ÖRNEK YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME 3

Cinsiyet: Kadın

Seviye : C1

Araştırmacı: Merhaba.

Öğrenci: Merhaba.

Araştırmacı: Merhaba.

Öğrenci: Merhaba.

Araştırmacı: Adın ne?

Öğrenci:

Araştırmacı: Benim adım da Şeyma. Tanıştığımıza memnun oldum.

Öğrenci: Ben de.

Araştırmacı: Nerelisin?

Öğrenci:

Araştırmacı: Şimdi daha önceden de bahsettiğim gibi sana yedi tane soru soracağım ve ses kaydını alacağım. Ses kaydın sadece araştırma için kullanılacak. Başka yerde kullanılmayacak. Anlamadığın sorular olursa sorabilirsin. Tekrar soruyu sorabilirim. Be senin telaffuzunu ölçmüyorum. Endişe etme. Benim için fikirlerin önemli. İzle Öğren uygulamasını sizler için daha kullanışlı, güzel hâle getirmek için bu sorulara vereceğin cevaplar önemli. Ne düşünüyorsan çekinmeden söyle. Rahat ol.

Öğrenci: Tamam Hocam.

Araştırmacı: Tamam o zaman. Başlıyoruz.

- 1- Türkçeni geliştirmek için hangi dijital ortamı tercih ediyorsun? (web, mobil vb.) Niçin?
Cep telefonumu kullanıyorum. Çünkü herkeste cep telefonu var. Her gün dışarı çıktığımda yanımda. Türkçe Öğren diye bir uygulama kullanıyorum. Play Store'dan indirdim. Ama sadece bir tane var. Yani çok uygulama yok.
- 2- Türkçe öğretmek için hazırlanmış videolarla mı yoksa dizi, film, belgesel gibi videolarla mı Türkçeni geliştirmek istersin? Niçin?
Dizi, film gibi videolar. Daha çok eğlenceli. Bu da beni motive ediyor.
- 3- İzle Öğren uygulaması Türkçe öğrenmeni destekledi mi? Nasıl?
80 soru çözdüm. 71 doğrum var 9 yanlışım var. Dinleme becerimi geliştirdi. Tabii ki. Mesela kelimelerdeki ğ, ç gibi sesleri algılayıp yazımını gördüm.
- 4- İzle Öğren uygulaması Türkçe dinleme becerine katkı sağladı mı?
Evet. Dinlediğimde farklı yazımı olan sesleri daha iyi anladım.
- 5- İzle Öğren uygulamasında yer alan videolar sana göre (kısa, uzun, sıkıcı, eğlenceli, seviyene uygun vb.) nasıldı? Sence bu videolar nasıl olmalı?
Çok farklı kategoriler var. Çok sevdim. Çok az uzun video eklenebilir.
- 6- Eğer İzle Öğren uygulamasını sen geliştiriyor olsan, uygulamayı güncellemek adına neler yapardın?
Bence farklı türden sorular, puzzle, küçük oyunlar olursa daha eğlenceli olabilir.
- 7- İzle Öğren uygulamasını kullanıcı dostu (kullanımı kolay, sorunsuz vb.) buldun mu?
Neden?
Evet. Beğendim. Çok güzel. Anlaşılır.

EK-5. Örnek Uzman Görüşü

Değerli Uzman,

Bu çalışma ile “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisinin bir Web Uygulaması Aracılığıyla Geliştirilmesi” adlı araştırmada kullanmak üzere hazırladığımız “İzle Öğren” uygulamasına ilişkin görüşleriniz doğrultusunda uygulamayla ilgili gerekli güncellemelerin yapılması planlanmaktadır. Görüşleriniz, yabancılar Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin olanaklarından yararlanmak ve kullanıcıların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun materyaller geliştirmek yönünden önem taşımaktadır. Katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırmacı: Şeyma Nur DÜNDAR

Danışman: Doç. Dr Mehmet KARA

YAZILIM

16- Yazılımdaki yönlendirmeler yeterince açıktır.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen (x)

Varsa Önerileriniz
Kullanıcı arayüzü çok dilli olmalıdır. Hiç dil bilmeyen bir kişinin üye olabilmesi ve sisteme giriş yapabilmesi faydalı olacaktır.

17- Yazılımın tasarımı hedef kitleye uygundur.

Katılıyorum (x)

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

18- Yazılımın nasıl kullanılacağına ilişkin yönergeler yeterlidir.

Katılıyorum (x)

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

19- Yazılım teknik olarak sorunsuz çalışmaktadır.

Katılıyorum (x)

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

20- Yazılımda kullanıcılara (doğru-yanlış sayıları, seviye atlama önerileri, pekiştireç desteği) geri bildirimler verilmektedir.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen (x)

Varsa Önerileriniz
Aşağıdaki maddelerde değinilmiştir.

21- Yazılımın giriş sayfası, kullanıcıların yazılım hakkında genel bilgi edinebileceği şekilde tasarlanmıştır.

Katılıyorum (x)

Katılmıyorum ()

Kısmen ()

Varsa Önerileriniz

22- Kullanıcılar, yazılıma kolayca kaydolup giriş yapılabilmektedir.

Katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

Kısmen (x)

Varsa Önerileriniz

			Kullanıcıların mevcut bazı sistemleri kullanarak da üye olmaları sağlanmalıdır. Google, facebook, eba ile giriş yap vb.
23- Yazılımın yardım bölümü, kullanıcılara gerekli desteği sağlamaktadır.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen (x)	Varsa Önerileriniz Daha fazla ve daha detaylı bilgi verilmelidir. Seviyeler, seviyelerin seçimi, kategoriler vb.
İÇERİK			
24- Yazılımdaki sorular, hedef kitlenin dinleme becerisini geliştirmeye uygundur.			
Katılıyorum (x)	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
25- İçeriğin kategorileri kullanıcıların öğrenmelerini desteklemeye uygundur.			
Katılıyorum (x)	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
26- Sorular ilişkilendirildikleri düzeye uygundur.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen (x)	Varsa Önerileriniz
27- Yetişkin bölümündeki videolar hedef kitleye uygundur.			
Katılıyorum (x)	Katılmıyorum ()	Kısmen ()	Varsa Önerileriniz
28- Çocuk bölümündeki videolar hedef kitleye uygundur.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen (x)	Varsa Önerileriniz Açıklamalar bölümünde detaylı bilgi verilmiştir.
29- Uygulamanın ölçme amacı gütmemesi kullanıcıları olumlu yönde motive edecektir.			
Katılıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen (x)	Varsa Önerileriniz Ölçme amacı gütmese de öğrencilere çeşitli kullanım istatistikleri nin paylaşılması faydalı olacaktır.
30- Yazılım ve içerik ile ilgili yukarıdaki hususlar dışında belirtmek istediğiniz görüş ve önerileriniz var mıdır? Varsa belirtiniz.			
- Uygulamada A1 ve A2 seviyelerinde yer alan videolar rastgele değil kolaydan zora doğru bir akış izlemelidir. Bu sıralama 3'ten çok uzman görüşünün ortalaması ile belirlenebileceği gibi, en profesyonel çözüm kullanıcıların vereceği cevapların istatistikleri tutularak kendi içinde sıralama yapılabilir. Bu sıralama dinamik olursa ve kullanıcı arttıkça değişen istatistiklere göre yeniden sıralanırsa çok daha faydalı ve doğruya yakın bir sıralama yapılmış olacaktır. - Çocuk kategorisinde yer alan videoların B1, B2 seviyelerinin kaldırılması ve içeriklerinin A2+ şeklinde düzenlenmesi daha doğru olacaktır. Çocukların yaşları dikkate alındığında kelime, dilbilgisi ve konu kapsamı açısından A2 üzeri seviyeleri karşılamaları beklenmez. Çocuk kategorisindeki videolar, A1, A2 ve A2+ şeklinde düzenlenebilir.			

- Videonun altında çıkan seçenekler, cümleler uzun da olsa kısa da olsa aynı boyutta gelmektedir. Cümlenin uzunluğuna göre otomatik ayarlanmış bir kutu içerisinde kullanıcının karşısına gelebilir.
- Diyalog videolarındaki diyalog cümlelerinin tasarımı kullanıcı açısından uygun değildir. Gerçek bir diyalog listesi ve farklı renklerde gösterilmelidir.
- Öğrencinin verdiği doğru ve yanlış cevaplara göre sesli bildirimler verilebilir. Öğrenci sesten doğru ya da yanlış yaptığını anlamalı.
- Her bir doğru veya yanlış cevaptan sonra video 2-3 saniye bekletilerek (kaç saniye bekleyeceğini kullanıcı profilinden ayarlayabilmeli) otomatik olarak bir sonraki videoya geçme ve sonraki videoyu otomatik oynatma özelliği eklenmelidir. Kullanıcı bu özelliği aktif etme, pasif etme, bekleme süresini belirleme gibi ayarları profilinden yapabilmelidir.
- Videonun altında “video çalışmıyor”, “video seviyeye uygun değil”, “Cümlelerin hiç biri doğru değil” vb. birkaç hazır ikaz/geri bildirim ifadesi ve “diğer” seçeneğinin bulunması gerekir. Kişiler istediğinde videonun kendisi, içerdiği metin veya sorularla ilgili geribildirimde bulunabilmelidir.
- İkaz butonu kullanılarak yapılacak olan geribildirimler, uygulamanın moderasyon sayfasında yer almalıdır. Sistem yöneticileri uyarıları yapılan videoların sitesini ve karşısında kaç kez ne tür uyarılar yapıldığını görebilmeli, gerekirse uyarı sayıları dikkate alınarak en çok uyarı yapılanlardan başlayacak düzeltme ve geribildirim işlemleri gerçekleştirilmeli. Akabinde uyarıyı yapan kullanıcıya bir geri dönüş yapılmalıdır.
- Uygulamanın moderasyon kısmındaki çok detaylı bir kullanıcı-video etkileşim istatistiği bulunmalıdır. Her bir videonun kaç kullanıcı tarafından izlendiği, kaç kez doğru ve yanlış cevaplandığı, yaş gruplarının başarı oranları, içerik türlerine göre başarı durumları (müzik videolarındaki başarı oranı, dizilerdeki başarı oranı vb. / Kategori, seviye ve etiketler dikkate alınarak) admin tarafından görüntülenebilmelidir. Admin tüm bu veriler ışığında videoyu değiştirebilmeli, silebilmeli, sorularını yeniden düzenleyebilmeli vb.
- “Video Listesi” sayfasında videonun linkine tıklandığında ayrı bir sayfada sadece video açılmakta. Bu videonun öğrencinin karşısına geldiği gibi açılması (video, soru/seçenekler ile birlikte) ve admin panelinden yöneticinin kontrol edebilmesi, düzenleyebilmesi faydalı olacaktır. (yönetim panelindeki videoların karşısında videoyu göster, video ve soruyu göster, düzenle vb. kontrol ve yönetim bağlantıları olmalıdır.)
- Moderasyon kısmında aranan bir videoya ulaşmak çok zor görünmektedir. Moderasyon kısmında kullanıcı; videoları gerekirse etiket veya etiketlere, kategoriye, video içinde geçen kelimelere, videonun süresine göre yani veritabanında bulunan tüm bilgiler kullanılarak aklımıza gelebilecek tüm filtreleme özelliklerini kullanarak iltreleme/listeleme yapabilmelidir. Binlerce videonun olduğu bir platformda aksi bir durum söz konusu olmamalıdır.
- Modaresyon ekibinin görebileceği bir raporlama sayfası bulunmalıdır. Bu sayfa kullanıcı profilleri ile ilişkilendirilmelidir. Örneğin, bu sayfada kullanıcıların uygulamada geçirdikleri zaman, uyrukları, cinsiyetleri, seçtikleri seviyeler, hangi videonun kaç kez tekrar dinlendiği, hangi videoların listelere kaydedildiği gibi bilgiler yer almalıdır. (kullanıcı bazlı sitatistikler, içerik bazlı istatistikler şeklinde iki büyük kategoride ele alınabilir. Bu kategorilerin her birinin altına onlarca istatistik/raporlama yerleştirilebilir.) Bu sayede, uygulamada yer alan içerikler daha doğru bir şekilde incelenir ve güncellenebilir.
- Toplamda hangi seviyede ne kadar uzunlukta videoların olduğu bilgisi moderasyon kısmında yer almalıdır. Örnek olarak; A1 seviyesindeki videoların toplamının kaç dakika olduğu, x kategorisindeki videoların sayısı ve toplam dakikası, müzik videolarının toplam dakikası ve sayısı vb. bilgisi admin tarafından görülebilmelidir.

- Sistem incelendiğinde videoların parçalandığı görülmüştür. Bugünkü teknoloji/kodlama özellikleri dikkate alındığında videoların kesilerek parçalanması çok uygun görülmemektedir. Bunun yerine bir videodaki istenen dakikaları çağırmak daha faydalı ve kullanılabilir olacaktır. yrica bir video içerisinde birden çok bölüme ihtiyaç duyuluyor olması bu parçalamayı Uzun bir tek videodan istenen saniyeler çağrılabilir, istendiğinde hemen düzenlenebilir. Her bir videonun tek tek kesilmesi, dakika, saniye yanlış olduğunda tekrar kesme işlemlerinin yapılması profesyonel çözüm değildir ve pek kullanışlı olmayacaktır. Aşağıdaki örnekteki dakika aralıkları veritabanına bağlanıp yönetim panelinden düzenlenebilir şekilde ayarlanırsa videoları kesmek ve parçalamak gerekmez. İstendiğinde videolar çok daha hızlı bir şekilde düzenlenebilir. En basit örneği (Bu ayarları daha fazla düzenlemek mümkün, yazılımcılar bu konuda araştırma yapabilir.)
`<video width="500" height="500" controls>`
`<source src="http://api.izleogren.eba.gov.tr/uploads/file-1557496827625.mp4#t=3,7" type="video/mp4">`
`</video>`
Aralık İsteklerinin sunucunuz tarafından desteklendiğinden emin olmalısınız. Desteklemiyorsa aktif edebilirsiniz.
Accept Ranges: bytes komutu açık mı kontrol edin.
Accept Ranges: bytes. Apache ve diğer birçok sunucu için varsayılan olarak açıktır.
Daha fazla bilgi için...
<https://www.sitepoint.com/html5-video-fragments-captions-dynamic-thumbnails/>
<https://www.w3.org/TR/media-frags/>
<http://www.webcebir.com/167-html5-video-ekleme-dersi.html>
<https://www.html5rocks.com/en/tutorials/video/basics/#toc-interacting>
- Videolar etiketlenirken sadece videonun türü ve konusu değil videoda yer alan görseller de etiketlenmelidir. Şöyle ki; videoda bir araba görülüyorsa, etiket kısmına araba, taksi, otomobil, sarı otomobil vb. da yazılabilir. Bu veriler daha sonra bireysel öğrenme veya kullanıcıların ilgi alanları doğrultusunda fitrelenerek kullanıcıya sunulabilir. Bu vesileyle bireysel öğrenme (adaptive learning) süreci de güçlendirilmiş olur. Eğer mümkünse video içerikleri yani videoda yer alan nesneler/kişiler “Görüntü İşleme Teknolojisiyle” (Bu konuda açık kaynak hazır kodlar bulunmaktadır veya özel olarak da geliştirilebilir) otomatik olarak da işlenebilir. Bu, çok daha profesyonel ve sürdürülebilir bir çözüm olacaktır.
- Yukarıdaki birçok maddede bahsedilen etiketleme, kategorileştirme, raporlama özellikleri dikkate alınarak; bu özelliklerden istenenler (uzmanların görüşü doğrultusunda) öğrencinin kullanımına açılmalıdır. Örneğin bir kullanıcı A1 seviyesindeki x etiketinin kullanıldığı videoları izleyebilmelidir. Ayrıca mevcut öğrenci sayfasında yer alan ve kullanıcıya seçenek olan verilen sayfada kullanıcı ya seviye seçebilmekte, ya da kategori. Hâlbuki bir kullanıcı “A1 seviyesindeki Spor kategorisini” seçebilmelidir. Yönetim panelinde videolar işlenirken buna göre düzenlenmelidir.
- Öğrenci sistemi kullandıktan sonra isterse arada sadece hatalı cevaplarının olduğu videoları tekrar görebilmeli. Gerekirse istediğinde sadece o videolar üzerinde pratik yapabilmeli.
- Bugünkü kulalnıcıları aktif tutmak ve sistemin daha fazla kullanılabilir olmasını sağlamak için güncel oyunlaştırma (Gamification) unsurlarının kullanılması gerekir. Sistemde oyunlaştırma unsurları ile (puan, rütbe, sıralama, ödül vb.) hiç karşılaşılmamıştır. Öğrencilerin

elde ettikleri puanlar, puanların rütbelere dönüşmesi, sürekli/her gün giriş yapanlara veya arka arkaya 3/5/7 gün giriş yapanlara ödül puanı, arkadaş ekleme, arkadaşlar arasında sıralama, sistem kullanıcılarının tamamı arasındaki sıralama, yaşlıları arasındaki sıralama vb. öğrelere yer verilmelidir.

- Kullanıcı rapor sayfası bulunmamaktadır. Ben sistemde kaç dakika geçirdim, kaç gündür arka arkaya sistemi kullanıyorum, günlük ortalamam nedir, toplam kaç video ile etkileşim sağladım, doğru ve yanlış oranlarım nedir, başarı grafiğim nasıldır (her geçen gün düşüyor mu yükseliyor mu), hangi seviyede, hangi tür içeriklerde daha başarılıyım vb. birçok özellik kullanıcı rapor sayfasında yer almalıdır. Aksi bir durumda, yani sade, ham bir platform kullanıcılar için çok cazip gelmeyecektir. Kullanıcıyı ertesi gün sisteme girmeye zorlayacak cazip içerik, ödül, puan vb. sunulmalıdır.
- Öğretmen grupları: Bir öğretmen grup kurabilmeli, gruba kendi öğrencilerini ekleyebilmeli ve onların öğrenme ve sistem kullanım süreçlerini görebilmelidir. Bu hem öğretmenlerin sistem kullanımını yaygınlaştıracak, hem sistemin tanıtımına ve kullanıcı sayısının artmasına vesile olacak hem de sınıf içi öğrenmeye çok ciddi destek sağlayacaktır. Bu özellik Duolingo uygulamasında bulunmaktadır. Oradan da inceleme yapılabilir.

Yukarıdaki maddeler; sistemin daha fazla kullanılması ve öğrencilerin içeriklerden daha fazla ve etkin faydalanabilmesi amacıyla önerilmiştir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..